

Sevnica praznuje

Občinski grb Jugotani

Občani in delovni ljudje sevniske občine praznujejo svoj občinski praznik 12. novembra v spomin na junaški podvig narodnega heroja Dušana Kvedra Tomaža in soborcev brežiške čete, ko so iz sodnijskih zaporov sredi mesta med vojno osvobodili več zapornikov.

Osrednja pozornost v letošnjem praznovanju bo posvečena v soboto po slavnostnem zasedanju delegatov vseh treh zborov občinske skupščine otvoritvi rekonstruiranega Jugotani. Okrog 120-milijonska naložba v to edino še preostalo taninko v državi naj bi pomenila ponoven polet te pol stoletja stare tovarne. Ta kolektiv pomeni v mnogočem up iztekajočega se petletnega planskega obdobja občine in tako rekoč prvo omembe vredno kapitalno intenzivno naložbo v občinskem gospodarstvu. Zagon rekonstruiranih naprav precej kasni, sicer pa naj bi bila tovarna pomembno jedro za nadaljnji razvoj bazične kemije v Posavju. Ob posebnem kulturnem sporedu bo ta kolektiv v soboto prejel tudi najvišje občinsko priznanje – grb sevniske občine.

GASILSKI DOM – POTREBA VSEH

Gasilci z Božakovega si želijo novo motomo brizgalno. Poleg tega je njihov dom nujno potreben temeljite adaptacije, še rajši pa bi seveda začeli graditi novega. Kljub temu da bi pri gradnji pomagali tudi ostali krajan, saj bi dom služil za potrebe celotne krajevne skupnosti in za kulturno življenje, sami takega bremena ne bi zmogli. Tako je njihova odločitev odvisna od tega, koliko pomoči bodo dobili od drugod.



V Krškem zmanjkuje delavcev

Pretirano doseljevanje bi prineslo težave, zato je umestnejša preosnova gospodarstva

Krška občina je prva v Posavju, ki ugotavlja, da bo morala postopoma omejevati zaposlovanje, ker iz bližnjega zaledja in iz regije ne more več računati na zadosten dotok delovnih moči.

Do zdaj je bilo vsako delovno mesto dragoceno. Zaposlovali so se predvsem ljudje s podeželja. Te rezerve počasi usihajo. Na kmetih ostajajo večinoma starejši ljudje, taki, ki ne računajo več na delo v tovarni.

Zaposlovanje v krški občini je še do leta 1973 zaostajalo za slovenskim povprečjem. V naslednjih štirih letih se je razvoj gospodarstva močno razmahnil in kruh na novih delovnih mestih je v tem času dobilo dva tisoč delavcev. Delež zaposlenega prebivalstva se je lani povzpel na 33 odstotkov, medtem ko se je v Sloveniji približal 40 odstotkom.

Gradivo za pripravo smernic prostorskega planiranja ponuja Krčanom za prihodnost dve možnosti. Prva upošteva obstoječe delovne rezerve prebivalstva in predvideva zmanjšanje zaposlovanja od sedanjih pet na en odstotek letno v zadnjem desetletju tega stoletja. Druga možnost nakazuje 3,5-odstotno rast zaposlovanja. V tem primeru bi leta

2001 manjkalo kar osem tisoč delavcev. Toliko bi se jih moralo preseliti v Krško z drugih območij Slovenije in iz drugih republik. To bi po njihovem mnenju povzročilo veliko stanovanjskih in drugih problemov, katerih ne bi mogli zadovoljivo reševati.

Prav zaradi tega v vseh razpravah poudarjajo potrebo po preosnovi gospodarstva. To pa pomeni izboljševanje kvalifikacijske sestava zaposlenih in zahteva dolgoročno kadrovske politike. Zasedba delovnih mest po kvalifikaciji se zadnja leta že spreminja in tudi študenti se vračajo. To pomeni, da Krško že postaja zanimivo, čeprav je bilo dosedanje štipendiranje še odraz trenutnih razmer, odraz kratkoročne kadrovske politike.

JOŽICA TEPPEY



Z BORCI ZA ISTO MIZO – Del pionirjev osnovne šole „29. oktober“ iz Šmarjete je v tistem kotičku prislunil pričevanju borcev Bogdana Osolnika, Nika Šilaha, pesnice Vide Brest in predsednika občinske skupščine Novo mesto Marjana Simiča. Pogovor z njimi bodo objavili v prvi številki letošnjih „Kamenčkov“. (Foto: J. Pavlin)

Neskladje je vsak dan hujše

Pomanjkanje stanovanj v novomeški občini postaja problem številka 1

6. novembra je družbenopolitični zbor novomeške občinske skupščine podrobno rešal stanovanjsko problematiko v občini in ocenil stanje za zelo resno. Predlagajo akcijski dogovor in uresničevanje le-tega pod osebno odgovornostjo.

Dejstvo, da v združenem delu čedalje bolj občutijo pomanjkanje stanovanj kot zavoro pri pridobivanju strokovnih kadrov, postaja toliko bolj pereča, kolikor hitreje se kolektiv razvijajo. Stanovanj ni moč kupiti ne za denar, ne za zlato, ker jih gradi vsaj dvakrat manj kot je interesentov – kupcev.

Vse kaže, da družbeni plan do leta 1980 na stanovanjskem področju ne bo uresničen, ob tem pa zaposlovanje narašča hitreje, kot smo računali.

Na novo organizirani zavod za družbeno planiranje je kadrovske tako šibko zaseden, da komaj streže zasebnim strankam, ki hočejo na leto preko 1000 lokacij za gradnjo hiš, zidanic itd. Ob tem pa nikakor ne zmorejo po hitrem postopku še planiranja in priprave dokumentaci-

je za družbeno usmerjeno gradnjo, ki jo zahtevajo domala iz vseh krajevnih skupnosti. Ko je družbenopolitični zbor tehtal ta vprašanja, je predlagal, naj Zavod za družbeno planiranje prevzame vlogo organizatorja dela, strokovnjaki raznih podjetij pa naj bi v popoldanskem času honorarno opravljali potrebne posle.

Ker pa je ena glavnih zavor za počasno gradnjo tudi to, da nimamo komunalno opremljenih večjih kompleksov, kjer bi lahko gradili večje soseske, predlagajo v aneksu, naj bi združeno delo v naslednjih dveh letih 16 odst. sredstev, ki jih namenja jo za stanovanjsko graditev (po ključu 6 odst. od bruto OD), dajalo za opremljanje stavbnih zemljišč.

Na prvi pogled se morda čudno sliši, saj bodo prizadeti predvsem kolektivi, ki so glavnino razpoložli-

Nič ne bo pozabljeno

Tradicionalno srečanje borcev: in pionirjev v Šmarjeti

V počastitev krajevnega praznika in dneva šole je bilo v soboto, 4. novembra, na osnovni šoli „29. november“ v Šmarjeti šesto tradicionalno srečanje borcev in pionirjev.

Med udeleženci srečanja so bili nekdanji borci, delegati PO občine Novo mesto, predstavniki krajevnih organizacij Šmarjete in drugi. Mladim je najprej spregovoril o svojih spominih na vojno Bogdan Osolnik, pionirji pa so nato izvedli prijeten program s pesmijo in besedo, ki so ga popestrili tudi plesalci folklorne skupine „Kres“.

Srečanje so končali s pogovorom, z Bogdanom Osolnikom, Nikom Šilihom, Vido Brest in Marjanom Simičem. V

razgovoru, kjer je beseda največ tekla o dogodkih iz pretekle vojne, je Bogdan Osolnik pohvalil pionirje – zgodovinarje, ki so za to priložnost pripravili v avli šole dokumente pretekle vojne na njihovih tleh. Naročil jim je, naj s pričetim delom še nadaljujejo, naj zapisujejo, iščejo dokaze in resnico zadnje vojne, ki bodo v opomin bodočim rodovom.

J. P.

O REVOLUCIJI

– Jezno brnenje množic je najstrašnejši hrup sveta.
HALIFAX

O VOJNI

– Nikoli še ni bilo dobre vojne ali slabega miru.
FRANKLIN

– Najglasnejši patrioti kujejo med vojno največje dobičke.
AVGUST BEBEL

– Nihče ne ve, kaj je vojna, če nima v njej sina.
JOSEPH DE MAISTRE

R. BAČER

BOGOVIČ V SVETU ZA IZOBRAŽEVANJE

V našem družbenem sistemu imajo pomembno vlogo številni sveti za vrsto pomembnih družbenih dejavnosti. Pred nedavnim je bil med drugimi imenovan tudi republiški svet za izobraževanje. V delu tega pomembnega foruma bo sodeloval prof. Jože Bogovič, ravnatelj sevniske osnovne šole Sava Kladnika in dolgoletni družbenopolitični delavec v Posavju.



GOZD SE POSLOVI S KOSTANJEM – Vsi, ki brezuspešno stikajo z gobami, imajo pri kostanju gotovo več sreče. Nekdaj s pletenimi kosarimi, danes z neuničljivimi vrečami odhajajo v kostanjeve hoste, brskajo pod orumenelim listjem za bodečimi ježicami, iz katerih padajo žarkorjavi plodovi. Na obronku zagori ogenj in v rešto nanizani kostanji porjave, hrustljiva dobrota izgine v ustih. V hosti zastojne dobre stanejo na novomeški tržnici skoraj 20 din, mala vrečica pečenega 5 din, velika, v kateri je približno dvajset kostanjev, a le polovico užitnih, pa 10 din. (Foto: Janez Pavlin)

Slovenski kardiologi na Dolenjskem

30 specialistov za srce o praktični uporabi nekaterih novejših zdravil

Pod pokroviteljstvom novomeške tovarne zdravil Krka so se ob koncu prejšnjega tedna v Dolenjskih Toplicah zbrali slovenski kardiologi, ki delajo v redni sekciji kardiologov Slovenije. Več kot 30 zdravnikov – specialistov je razpravljalo u uporabi beta blokatorjev (aptilina, viskena, trasicora in inderala) pri zdravljenju hipertenzije (povečanega krvnega pritiska). Po strokovnih predavanjih dr. Gorazda Antoliča, mag. dr. Mile Jakovljevič, prim. dr. Borisa Čibica in dr. Toneta Starca je tekla razprava o praktični uporabi beta blokatorjev pri najrazličnejših srčnih boleznih, oziroma o zadnjih dognanjih svetovnih kardiologov na kardiološkem kongresu v Tokiju, ki je vtil veliko upanja bolnikom, ki bolehalo za boleznimi današnjega časa. Zlasti naj opozorimo na tehten in vreden prispevek novomeškega zdravnika Toneta Starca, ki je kardiologom iz vse Slovenije posredoval nekaj praktičnih izkušenj iz zdravljenja z zdravilom visken, ki ga izdeluje novomeška Krka. Strokovni del posvetovanja so kardiologi sklenili z obiskom Baze 20 in ogledom proizvodnje v tovarni Krka.

S. DOKL

Čez leto dni trgovska hiša

Trgovci pričakujejo za polovico večji promet

Za te dni (sredi novembra) je predviden začetek gradnje nove oz. prve trgovske hiše v Ribnici. Načrti so gotovi. Investitor bo Mercator, izvajalec del pa Gradbeno podjetje Grosuplje. Gradnja se bo začela takoj, ko dobi Mercator tozda Jelka Ribnica od banke garancijo, da je za gradnjo potrební denar zagotovljen.

Gradnja bo veljala okoli 60 milijonov. Polovico potrebnega denarja so združili v okviru Mercatorja, preostalo polovico pa bo posodila Ljubljanska banka.

Trgovska hiša bo merila 2.400 kv. m, od tega le 1.300 kv. m prodajnih površin.

Odprli jo bodo predvidoma za novo leto 1980. „Ko bo zgrajena trgovska hiša, bomo v Ribnici ukiniteli sedanje prodajalne Obrtni material, Galanterija in Oprema, ostale pa ostanejo“, je povedal direktor tozda Jelka Jože Mohar in dodal:

„Računamo, da se bo z dograditvijo trgovske hiše prodaja v Ribnici povečala za okoli 40 odstotkov. Kupci bodo več kupovali doma in se bo manj denarja odlivalo v Kočevje in Ljubljano. Večji prostori nam bodo namreč omogočili, da bomo kupcem ponudili občutno večjo izbiro blaga.“

Na vprašanje, če bo ribniški hotel še nadalje posloval v okviru trgovine, se pravi tozda Jelka, je direktor Mohar povedal:

„Dogovarjali smo se, da bi hotel priključili delovni organizaciji Hoteli – gostinstvo, ki deluje v okviru Mercatorja. Vendar žele oni brezplačen prenos osnovnih sredstev, mi pa želimo dobiti nekaj denarja, ki smo ga vložili v gostinstvo, povrnjenega.“

Ze v času, ko potekajo razgovori, smo morali tudi spremeniti registracijo in naš gostinski obrat iz hotela prekategorizirati v restavracijo s prenočišči. Imamo namreč le 11 sob, hotel pa jih mora imeti najmanj 15. To je spremenilo tudi ves položaj, saj trgovina hotela ne sme imeti, restavracijo s prenočišči pa ima lahko. Vendar smo kljub temu pripravljene gostinstvo oddati tistemu, ki bo upošteval naše zahteve. Sami namreč nimamo denarja, da bi investirali v razvoj gostinstva, saj bomo po zgraditvi trgovske hiše za 10 let krepko zadolženi.“ J. PRIMC

Arabski vrh v Bagdadu se je končal s sprejetjem vrste sklepov, ki naj bi zagotovili arabsko enotnost glede ravnjanja do izraelskoegiptovskih pogajanj, toda kolikšna je ta enotnost in predvsem, kaj pomeni, je za marsikoga v tem trenutku še sporno.

Predvsem so voditelji arabskih dežel potrdili svoja stališča z arabskega vrha v Rabatu leta 1974 in znova ustoličili palestinsko osvobodilno organizacijo kot edinega zakonitega predstavnika palestinskega ljudstva. Razen tega so se zavezali, da bodo po svojih najboljših močeh podpirali Palestince v njihovem boju.

Bagdadski vrh

Nemara najbolj otipljiv del sporazuma je tisti, ki govori o skupnem arabskem skladi, v katerega naj bi se nateklo okoli tri milijarde dolarjev, levji delež bi prispevala Saudska Arabija z milijardo, Kuvajti, Libija in Alžir s po 550 milijoni, Irak 520, združeni arabski emirati 400 in Katar 230 milijonov dolarjev. Največ bo od tega sklada dobila Sirija (1.850.000.000 dolarjev), nato Jordanija (1.210.000.000 dolarjev) in PLO 300.000.000, medtem ko so 100.000.000 dolarjev namenili podpori odpornega gibanja na zasedenih ozemljih.

Arabska liga se ne bo več sestajala v Kairu, kjati Arabci so sklenili, kot je to dejal generalni sekretar lige Muhamed Riad, da ni logično, „da bi bil sedež arabske lige v Kairu, kjer bo tudi izraelsko veleposlaništvo“.

Med neobjavljenimi sklepi bagdadškega vrha se zdi najpomembnejši tisti, ki govori o izključitvi Egipta iz arabske lige, če bo Sadat podpisal mirovni sporazum z Izraelom. Prav tako bodo po podpisu sporazuma avtomatično bojkotirali sleherni egiptovsko družbo ali orga-

nizacijo, ki bo navezala stike z Izraelom.

Vse to predstavlja nekakšno osamitev Sadata in Egipta, celo več, njegovo politično izločitev iz arabskega sveta. To je en možen pogled na bagdadski vrh in njegove sklepe. Drugi je, da so s temi sklepi arabski voditelji izločili sebe iz dejanskega vplivanja na mirovni proces, ki se je začel z obiskom egiptovskega predsednika v Jeruzalemu.

Sadat je z zavrnitvijo odposlancev, ki so prišli po naročilu arabskih držav v Kairo, kjer naj bi ga v zadnjem trenutku odvrnili od nadaljevanja njegove mirovne misije, povsem nedvoumno dokazal, da bo vztrajal na svoji poti. Kakšen bo konec te poti, je za zdaj težko predvideti, saj se v Washingtonu še vedno nadaljujejo egiptovsko-izraelska mirovna pogajanja, ki po ocenah razmeroma dobro napredujejo.

Res je, da so v stališčih Izraela in Egipta še vedno precejšnje razlike, toda, če je cilj sedanje etape teh pogajanj ustvaritev temeljev in možnosti za nadaljevanje, ki naj pripelje do končne in pravične rešitve bližnjega problema, bodočnost vendarle ni nujno povsem mračna.

Izrael vztraja pri nekaterih točkah: Jeruzalem mora biti suvereno mesto suverene države Izrael; zavračajo sleherni kompromis, ki bi privedel do ustanovitve palestinske države na zahodnem bregu Jordana in v Gazi; Izrael se še ne kani vojaško povsem umakniti iz tega področja.

Po drugi strani pa Egipt ne bo sprejel nobene mirovne formule, ki ne bo zagotavljala tudi „pravične ureditve palestinskega vprašanja“, prav tako pa mora biti egiptovsko-izraelski mirovni sporazum sestavni del celovite ureditve bližnjevzhodnega vprašanja.

JANEZ ČUČEK

DUNAJ – Zunanji minister republike Avstrije dr. Willibald Pahr je sprejel jugoslovanskega veleposlanika na Dunaju Novaka Pribičevića na njegovo zahtevo. Ob tej priložnosti sta se pogovarjala o aktualnih vprašanjih dvostranskih odnosov med državama. Beseda je tekla tudi o problemih v zvezi z uresničitvijo arhivskega sporazuma iz leta 1923.

ZENEVA – Enajst industrijskih držav je sklenilo, da najbolj revnim državam v razvoju odpiše dolgove, ki skupaj znesejo 6,2 milijarde dolarjev. Kot je sporočil sekretariat UNCTAD (konferenca OZN za trgovino in razvoj), bodo ZRN, Velika Britanija in Japonska kot največje upnice državam v razvoju prepisale nekatere dolgove v pomoč brez povračila.

NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Namestnik zveznega sekretarja za notranje zadeve Drasko Jurišič je v pogovoru z novinarji Borbe ugodno ocenil varnostni položaj v državi.

Jurišič je med drugim poudaril, da nam je nevarna vsaka oblika nacionalizma, kajti temeljni cilj nacionalistov je razvoj med našimi narodi ter narodnostmi.

Opazno je tudi, da hoče zunanji sovražnik skupaj s sovražno emigracijo preseliti težišče svojega dela v našo državo, da bi lahko neposredno opravljal svojo subverzivno dejavnost, kar pa mu zaradi budnosti naših organov za notranje zadeve ter uveljavljenega sistema družbene samozaščite ne uspeva.

Varna Jugoslavija

V odgovoru na vprašanje o terorističnih akcijah prosti SFRJ, je Jurišič navedel podatek, da je v letih 1945 do 1977 v terorističnih akcijah izgubilo življenje 72 naših in tujih državljanov, medtem ko jih je bilo 232 težje ali lažje ranjenih.

V zadnjih treh letih je skušala sovražna emigracija izpeljati 80 diverzantsko terorističnih akcij v tujini in v Jugoslaviji.

Namestnik zveznega sekretarja za notranje zadeve je spregovoril tudi o položaju javne varnosti pri nas. Ocenjujemo, je dejal, da so se pozitivne težnje pri izboljšanju položaja pokazale predvsem zato, ker so organizirane socialistične sile s svojim delom odstranjevale možnosti za hojo po stranskih poteh in poskrbele za krepitve zakonitosti v naši državi.

POMILOSTITEV

Predsedstvo SR Slovenije je na seji, ki jo je vodil predsednik Sergej Kraigher, razpravljalo o nekaterih odprtih vprašanjih v zvezi z zakonsko opredeljitvijo družbenih svetov. Zakon o družbenih svetih naj bi uredil temeljna sistemska vprašanja delovanja družbenih svetov v družbenopolitičnih skupnostih, v organih uprave, v družbenopolitičnih organizacijah, gospodarskih zbornicah in v organizacijah združenega dela. Zakon naj bi opredelil krog udeležencev v delu družbenih svetov. V njihovem delu naj bi sodelovali tisti organi in organizacije, ki so po ustavi in njihovi družbeni vlogi odgovorni za oblikovanje politike na posameznem področju. Predsedstvo je razpravljalo in odločilo tudi o predlogih svoje komisije za pomilostitev.

Statistika

Lani so davčni delavci v 60 občinah izdali več kot pol milijona odločb. Odmerili, evidentirali in izterjali so za prek 2 milijardi 360.000 dinarjev davkov in prispevkov iz SIS in drugih dajatev, prek 90.000 potrdil, skoraj 300.000 opominov, izračunali 10 milijonov dinarjev zamudnih obresti in 2.200.000 dinarjev stroškov prisilne izterjave. Davčni delavci so izrekli tudi 1.220 mandatnih kazni in 1.100 denarnih kazni v postopku in odkrili 454 primerov nedovoljenega opravljanja gospodarskih in negospodarskih dejavnosti.

MILAN MEDEN



SPOŠTOVANJE DO KRALJA – Kaj predstavlja ta nenavadna fotografija? Snemanje kakega filma? Ne. To so le študentje univerze v glavnem mestu Tajske, ki so polegli na osrednjem trgu v Bangkoku in s tem izkazali spoštovanje umrlemu kralju Rami V. Ta je vladal od leta 1868 do 1910 in je veljal za naprednega vladarja, ki je precej prispeval k razvoju in napredku Tajske. (Telefoto: UPI).

Bolje slabo obdelano kot nič

Nekatera konkretna vprašanja ob novih kmetijskih zakonih, ki so le okvir za delo

Na zadnjih sejah odborov republiške skupščine so se delegati v glavnem strinjali z osnutki štirih novih kmetijskih zakonov: o združevanju kmetov, o kmetijskih zemljiščih, o preživitinskem varstvu kmetov in o intervencijah v kmetijstvu in porabi hrane ter s predlogoma za izdajo zakona o hranilno-kreditnih organizacijah in o sistemu obrambe pred točo. K osnutkom pa so imeli še precej stvarnih predlogov, kako izboljšati posamezne člene brez pomembnejše spremembe bistva zakonov.

Največ pripomb je še vedno k statusu kmeta in pravicam družinskih članov kmetov pri združevanju dela, sredstev in kmetijskih zemljišč. Tako zanimanje kmetovalcev in njihovih delegacij za službi pohvalo, če ne bo ostalo le pri predlogih, temveč se bo nadaljevalo tudi pri uresničevanju zakonskih določil. Z zakoni se namreč lahko določijo le okvirji za delo, ki ga bodo opravljali kmetje in kmetijski delavci ter vsi drugi, ki so kakorkoli povezani s kmetijstvom.

Po osnutku zakona, potrjenem v republiški skupščini, lahko kmečke žene in mladinci postanejo združeni kmetje, čeprav nimajo lastne zemlje, če le obdelujejo zemljo, ki je v zasebni lasti. Koliko se jih bo odločilo za to, pa ne bo odvisno od zakona, temveč od splošnega razpoloženja ljudi v vasi in občini. Za to naj bi skrbele kmetijske zadruge in drugi uresničevalci združevanja, seveda tudi naprednejši kmetje.

Pri statusu kmeta je najpomembnejša kmetijska zemlja, saj ga bodo uporabljali predvsem za določanje, koliko je lahko kdo ima. Pri predlogih sprememb se kmetovalci sklicujejo na obdelavo zemlje. Toda kaj storiti s slabo obdelano zemljo, če bi je s poostrenim določilom o statusu kmeta precej podružbili? Bi jo kmetje, sosedje, prevzeli v obdelovanje? Če je ne bi, jo je bolje pustiti njihovim lastnikom, čeprav jo površno obdelujejo, kot podružbljeno pustiti brez obdelovalcev.

Kjer je zanimanje kmetijskih organizacij in kmetov za zdaj slabo obdelano zemljo veliko, lahko občinska skupščina predpiše, kako jo lastniki morajo obdelovati ali prepustiti v obdelovanje drugim. Določila bodo morali biti taka, da bo zemlja res bolje obdelana, ne da bi le prešla v družbeni prelog, kakršnega nekje že imajo.

TELEGRAMI

DUNAJ – Avstrijski kancler dr. Bruno Kreisky je na tiskovni konferenci izjavil, da je izid referendum, na katerem so tesno zmagali nasprotniki obratovanja že zgrajene prve avstrijske jedrske elektrarne v Zwentendorfu, moč oceniti kot nezaupnico, vendar pa ta izid nič ne pove o izidu parlamentarnih volitev, ki bodo prihodnje leto oktobra. Vodstvo socialnodemokratske stranke je izrazilo popolno zaupanje svojemu predsedniku Kanclerju Kreiskemu. Po seji so sporočili, da Kreisky ne bo podal ostavke.

BEOGRAD – Zvezni sekretar za zunanje zadeve Josip Vrhovec in predsednik organizacije ljudstva jugozahodne Afrike (SWAPO) Sam Nujoma sta v navzočnosti sodelavcev imela izčrpane in prijateljske pogovore. Ob tej priložnosti sta največjo pozornost namenila položaju na jugu Afrike, zlasti osebovodenemu boju namibijskega ljudstva za nacionalno osvoboditev in odpravo protizakonite zasedbe rasističnega režima Južnoafriške republike.

BEOGRAD – Na povabilo italijanske mladinske komunistične federacije je v Rim odpotovala delegacija ZSMJ pod vodstvom predsednika Azema Vlasija. Na uradnem in prijateljskem obisku bo ostala dva dni. Izmenjali bodo mnenja o dvostranskem sodelovanju med organizacijama in stališča do mednarodnih pobud v okviru mednarodnega in študentskega gibanja, v katerem organizaciji sodelujeta.

BEOGRAD – Na povabilo zveznega sekretarja za zunanje zadeve Josipa Vrhovca bo zunanji minister LR Mozambika Joakim Alberto Crissano uradno in prijateljsko obiskal SFRJ: pri nas se bo mudil od 7. do 8. novembra.

Slabo zanimanje za nekatera zemljišča je tudi ena pomembnih ovir pri preživitinskem varstvu kmetov. Nekateri še vedno predlagajo, naj bi bila družba – kmetijska zemljiška skupnost, če ne kdo drug – dolžna prevzeti vso zemljo, ki jo ponujajo ostareli kmetje za preživitino. Pa se zatika pri vprašanju, kaj storiti s prevzeto zemljo, če je ne bo hotel nihče obdelovati.

Pri tem se sicer ne bi smeli ustaviti. Vsak hektar zemlje bo treba za nekaj nameniti. O tem naj odločajo strokovnjaki. Dokler ni načrtov, pa je menda bolje, da je zemlja slabo obdelana kot sploh nič.

JOŽE PETEK

DO LETA 2000

V brežiški občini že tečejo priprave za oblikovanje prostorskega plana do leta 1985. Ta bo moral na zahtevo občinske skupščine vsebovati tudi elemente dolgoročnih ciljev razvoja do konca stoletja.

tedenski mozaik

„LEPO JE BITI ZOPET NA ZEMLJI in čutiti, kaj je zgoraj podaj,“ sta rekla sovjetski vesoljca Aleksander Ivančenko in Vladimir Kovaljenko, ko sta se po 140 dneh znova spustila na zemljo. S tem sta postavila absolutni rekord v bivanju v vesolju. Kakšnih posebnih težav „zgoraj“ ni bilo, sta rekla po povratku, toda njuni prvi koraki v težnosti so bili vendarle še malce negotovi. Zdravniki pravijo, da bo morda še najmanj štirinajst dni, preden se bosta doobra privadila na Zemljino težnost.

V OBLAKIH PA ŽIVIJO TUDI TISTI, je menil neki sovjetski diplomat, ki napoveduje skorajšnjo združitve obeh Nemčij. Ko so namreč vprašali Vladimir Semjonova, pomočnika sovjetskega zunanjega ministra, ki je strokovnjak za demokratično republiko Nemčijo že 39 let, je bil medtem tudi veleposlanik v tej državi, če bo odšel v veleposlanika v Zvezno republiko Nemčijo, je dejal, da se lahko zgodi.

„Pa bi šli tudi za veleposlanika v „združeno Nemčijo“? Tako postali prvi človek, ki služboval kot veleposlanik v vseh treh Nemčijah,“ se je glasilo naslednje vprašanje. Odgovor bil kratak: „ni človeka, ki bi doživel tako starost, da bi lahko služboval v vseh „treh“ Nemčijah...“ Zgovoren odgovor.

NEKAKO TAKO KOT RAJSKI SVETLITEV skrivnosti, ki je v nekaj časa mučila tuje opazovalce v Egiptu, ki si niso znali razlagati, od kod nenadoma osmrtni za kar šestimi letalskimi častniki egiptovske armade. Pojasnilo, so ga dobili zainteresirani, je bilo kratko: Častniki so se ponestvarili, ko je med manevrom strmoglavilo neko sovjetsko letalo – bombnik iz sestava egiptovskih letalskih sil... Nič ne ostalo dolgo skrito...

IN TAKO KAJPAK TUDI NE OSTALO SKRITO, kje je in kakšno počne nekdanji vladar nekdanje Kambodže, princ Norodom Sihanuk. Diplomati Kampučije so namreč v Združenih narodih pokazali fotografije z nedavnega banketa v Phnom Penhu, ki se je udeležil tudi Sihanuk, za katerega usodo se nekaj časa ni vedelo... Živ in zdrav in...

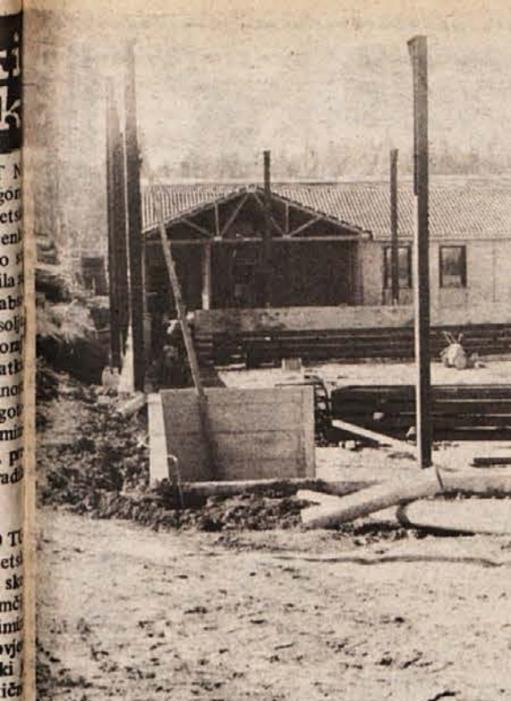
(Iz zadnjega Pavlihe)

TOPLICE

– Začenjam petdnevni simpozij na temo »Varčevanje z družbenimi sredstvi – pogoj za stabilizacijo.«

PRED NOVIM POLETOM NAŠEGA GOSPODARSTVA

PRETIRANA PORABA NIZKA AKUMULATIVNOST



MANJ KOT LETO DO OTVORITVE – Do jeseni prihodnjega leta mora biti novi center srednjih šol, ki raste v črnomaljski Loki, nared za vselitev. V montažni Marlesovi stavbi bodo črnomaljski srednješolci dobili sodobne prostore, poleg šole pa bo zrasla tudi velika športna dvorana. (Foto: Bartelj)

BELOKRANJSKO KOLO V BREŽICAH – Na travniku, kjer so položili temeljni kamen za novi dijaški dom, so ga zaplesali dijaki šolskega centra. Doma so namreč iz krajev, kjer so ti plesi še živi. V Brežicah obiskujejo šolo za prodajalce, zato težko čakajo na novi internat. (Foto: J. Teppey)

NEME PRIČE ZADNJE VOJNE – Šmarješki pionirji že več let vneto zbirajo predmete zadnje vojne na domačih tleh. Ob sobotnem srečanju borcev in pionirjev so zbrane predmete razstavili v avli šole. Na sliki: Mara Rupena – Osolnik med ogledom zanimivih predmetov. (Foto: J. Pavlin)

DIŠEČA PROIZVODNJA – Mala destilarna GG Novo mesto v Podturnu je tudi letos nakuhala precej zelo iskanega eteričnega olja iz iglavcev. Za dišeči proizvod iz iglic se močno zanimajo tako domači kot tuji porabniki. Na sliki: v destilarni. (Foto: Milan Markelj)

K Novolesu za boljši jutri

Delavci Splošnega mizarstva v Krškem in Kostanjevici si obetajo zdaj hitrejši napredek

180-članski kolektiv krškega Splošnega mizarstva se je predzadnji dan v oktobru na referendumu odločil za pripojitev k lesnemu kombinatu Novoles iz Straže pri Novem mestu.

Skoraj 84 odstotkov zaposlenih je oddalo svoj glas za vstop v novo obdobje v zgodovini delovne organizacije, ki so jo ustanovili 1960. leta in ki je lani v Krškem in Kostanjevici ustvarila za okoli 46,3 milijona celotnega prihodka. Združitve prinaša seveda obojestranske prednosti, krškim mizarjem možnosti za razvoj, vključevanje proizvodnje v Novolesov program lesne predelave, reševanje problematike oskrbe z reprodukcijskim materialom in surovinami in tako naprej.

Njihov novi partner pričakuje v prvi vrsti dopolnitev svojega proizvodnega programa za gradbeništvo, boljše izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti in surovin. Sicer pa medsebojne odnose na skupni poti najbolje urejuje samoupravni sporazum.

Ta med drugim predvideva že po 1. januarju prihodnjega leta ustanovitev dveh temeljnih organizacij združenega dela, v Krškem in Kostanjevici, ki bosta prevzeli po načelu neomejene solidarnosti enako od-

govornost do vseh obveznosti kot drugi tozdi. V sporazumu je zapisano tudi uresničevanje srednjeročnega razvojnega programa. Po njem naj bi do konca 1980 v Kostanjevici razširili proizvodne prostore, v Krškem uvedli dodatni proizvodni program, povsod pa posodobili tehnologijo dela in uvedli nekatere nove materiale.

Če zapišemo še to, da so se krški mizarji vrsto let otepal z dokajšnjimi kadrovske težavami, potem prinaša združitve izboljšanje tudi na tem področju. Novoles se je namreč v samoupravnem sporazumu obvezal, da zaenkrat prevzame tudi obdelavo trga, izdelavo ponudb in sklepanje pogodb za prodajo, pomaga pri uvajanju sodobne organizacije dela ipd. To pa je vsekakor pomembno zagotovilo, saj bodo v obeh bodočih temeljnih organizacijah združenega dela celotni prihodek – letos naj bi ga bilo za okoli 50 milijonov – postopno povečevali, v prvi vrsti s povečanjem delovne storilnosti, in tako dosegli večjo socialno varnost.

Ž. ŠEBEK

Pozeba ni nesreča

Dostikrat se zgodi, da različni družbeni organi zahtevajo podatke, za katere se že vnaprej ve, da bodo brez posebnega haska. Tako so v sevniški občini prizadevno podpisali škodo in sporočili republikanemu odboru podpisnikov družbenega dogovora za odpravo posledic naravnih nesreč, da so imeli za približno pet milijonov dinarjev izpada pri dohodku zaradi letošnje spomladanske pozebe. Najbolj prizadeti sta bili skupnost pridelovalcev ribeza na Studencu in vinogradniška skupnost Trnovec, nič manj pa sadovnjaki na Čanju in Blanci, last sevniškega kmetijskega kombinata.

Republiški odbor podpisnikov je v odgovoru sevniškemu delegatom zapisal, da „pozeba ni previdena kot naravna nesreča“ in da ne more pomagati. Torej je treba zameriti zakonu, ki tako določa. V istem odgovoru republiški odbor dostavlja, da bi se morali o tem, ali kaže tudi pozebo uvrstiti v dogovor, podpisniki posebej dogovoriti. V odgovoru so kmete tudi poučili, da se da proti pozebi zavarovati, ne zavedajoč se, da je zaradi prevelikih premij zavarovanje kmetijskih pridelavcev kmetov skorajda nedostopno.

Morda bo naslednja pomlad kmetom bolj mila in jim bo prihujala to skrb. Do takrat pa pozeba uradno vsekakor še ne bo to, kar je. A. Z.

KADROVSKE OKREPITVE

Delegati vseh treh zborov občinske skupščine Trebnje so na zadnjem zasedanju razrešili Jožeta Jevnikarja, imenovanega za načelnika oddelka na narodno obrambo, ki tega dela pravzaprav ni niti nastopil. Ta dela in naloge naj bi po novem opravljal inž. Bogdan Breznik, dosežani vodja nabave v miranski Dani. Skupščina je potrdila tudi imenovanje dipl. pravnice Marije Grden za sekretarko občinske skupščine. Tovarišica Grdenova je bila doslej strokovna delavka pri skupščini.

PREMALO UČILNIC

Šolski center v Brežicah ima letos 1233 učencev. Njihovo število se je povečalo s prehodom na usmerjeno izobraževanje. Odprtih je bilo več oddelkov novih smeri. Zaradi tega že zdaj primanjkuje učilnic, še bolj kritično pa bo naslednje šolsko leto. Zaradi tega predlagajo adaptacijo stare osnovne šole. O prostorskih rešitvah je pred kratkim razpravljala tudi izvršni svet. Prizadeval si bo, da bo delo v šolskem centru lahko čimbolj normalno potekalo in da bo ta zadržal vsaj tolikšno število učencev, kot jih ima sedaj. Trenutno primanjkuje šest učilnic, od tega tri specializirane za pouk fizike, kemije in biologije ter za praktična znanja.

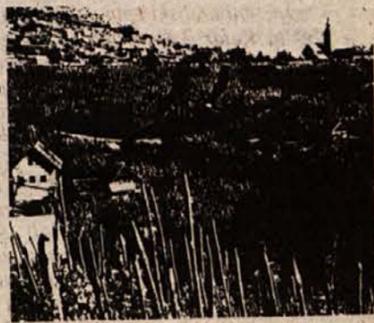


– Prispela je vest, da lahko prevzameš avtomobil, ki si ga vplačal še v času življenja.

(„Medjimurje“)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek



Ce je alkoholno vrenje pravilno potekalo, je sedaj že končano. Da je res tako, opazimo na kipelni vehi, skozi katero ne uhajajo več mehurčki ogljikovega dvokisa. Tudi s pokušjo mladega vina se prepričamo, če je ves sladkor povrel. Če ugotovimo, da je mlado vino še sladko in da je vrenje iz kateregakoli vzroka prenehalo, je sedaj zadnji čas, da storimo nekaj, s čimer bomo ponovno obudili vrenje. Največkrat je vzrok, da je vrenje prenehalo, nagla ohladitev; zato klet primerno segrejemo. Večkrat ponovno obudimo vrenje v takem mladem sladkem vinu že s tem, da ga premešamo. Mešamo pa lahko le tisto vino, katerega mošt smo razsluzili. Tudi z dodatkom svežih zdravih vinskih

Nega mladega vina

droži bomo vrenje pospešili. Najbolje pa je, če nepovrelemu vinu dodamo čisto kulturo kvasovk za hladno vrenje.

Dokler je mošt še vrel in kratek čas po vrenju, je prazen prostor nad mladim vinom izpolnjen z ogljikovim dvokisom, ki ščiti površino vina pred škodljivim vplivom zraka. Takoj po končanem vrenju pa se koncentracija ogljikovega dvokisa zmanjšuje in s tem preneha tudi zaščita vina. Zato je v tem času nujno dotakanje (dolivanje) sodov.

Poleg dolivanja je zelo važna pokušnja vina, ki jo opravimo najmanj enkrat na teden. Pri mladih vinih se zelo često pojavi vonj in okus po gnilih jajcih (H₂S, žveplovodik, beksler). To napako povzroča plin žveplovodik. Vino s takšno napako ni užitno. V tem primeru moramo takoj ukrepati: vino močno na zrak pretočimo in srednje do močno žveplamo. Če te napake ne odkrijemo in ne ukrepamo pravočasno, se nam lahko zgodi, da vina pozneje sploh ne bomo mogli več ozdraviti. Večkrat pa se zgodi, da žveplovodika ne moremo odstraniti z enim pretočkom. V takem primeru pretakamo dvakrat do trikrat.

Pred pretokom moramo napraviti preizkus obstojnosti vina na zraku. To napravimo tako, da natočimo vino v kozarec in ga pustimo na zraku 24 ur. Če vino v tem času ni spremenilo barve, je to znak, da je na zraku obstojno in ga lahko pretakamo skozi zrak. V tem primeru lahko z žveplovim zakadom žveplamo sod, v katerega pretakamo.

Ce pa je vino v kozarcu porjavelo, je znak, da je premalo žveplano in ga moramo žveplati pred značnim pretokom. V tem

primeru uporabimo K–metabisulfit ali 5-odstotno žveplasto kislino; in sicer v količini 5 – 10 gr K–metabisulfit na hektoliter ali 1 – 2 dcl 5 % žveplaste kisline na hektoliter.

Inž. STANE BAJUK

PODATKI ZA VPIS V REGISTER

V 43. številki Dolenjskega lista smo objavili članek inž. Anžičeve o vpisu v register pridelovalcev grozdja in vina. K članku dodajamo, da bodo potrebne obrazce za priglavitve za vpis v register pridelovalcev grozdja in vina imeli na voljo kmetijski referentje pristojnih občinskih skupščin, ki bodo obrazce pridelovalcem pomagali izpolniti. Da pa bodo kmetijski referentje pristojnih občinskih skupščin obrazce lahko izpolnili, morajo pridelovalci ob priglavitvi kmetijskim referentom dati te podatke, potrebne za izpolnitev rubrik v obrazcu:

– katastrsko občino in predvsem parcelno številko ter površino vinograda (najboljše po posestnem listu);

– število trsov po sortah trte.

Vse ostale podatke, ki jih zahteva obrazec, bodo kmetijski referentje lahko sami izpolnili (po pravilniku republiškega sekretariata za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano – Ur. L. SRS št. 18/77).

ANALIZA VINA

9. čl. pravilnika o minimalnih pogojih za promet z neustekleničenim vinom v gostinskih obratih obvezuje vse gostinske obrate, da morajo imeti za vsako neustekleničeno vino, ki ga točijo, potrdilo o analizi vina, ki ga izda pristojna OZD, to je za naše območje Kmetijski inštitut Slovenije v Ljubljani, Hacquetova 2. To pomeni, da bo vsak pridelovalec vina, če bo hotel vino prodati, moral dati svoj pridelanec vina v analizo navedenemu Kmetijskemu inštitutu.

Da bi pridelovalec vina olajšal delo, bo za člane Društva vinogradnikov Dolenjske (pa tudi za druge pridelovalce) v sporazumu s Kmetijskim inštitutom vzorce vina za analizo sprejemal in odpremljal Kmetijskemu inštitutu tajnik Društva vinogradnikov Tit Doberšek, Novo mesto, Majde Silc 5, in to vsak ponedeljek od 8. do 12. ure.

Da bo mogoče pri sprejemu vzorca vina za analizo izpolniti posebno tiskovino – naročilnico – naj prinašalec vzorca vina za analizo (vzorec v dobro zaprti litrski steklenici) prinese še potrdilo o vpisu v register pridelovalca.

DT

NAČRTI RADIA

V torek se je po nedavnem neoklepnem sklicu sestel pri občinski konferenci SZDL koordinacijski odbor za obveščanje. Člani so med drugim obravnavali program RTV, za občinske razmere pa je še posebno pomemben predložen koncept razvoja domače lokalne radijske postaje. Sevniški radio želi tudi pri financiranju vključiti širši krog dejavnikov v občini; po posebnem samoupravnem sporazumu res ne bi smel biti izvzet prav nihče.

Sejmišča

NOVO MESTO: Ker je bilo napredaj tudi govedo, je bil ponedeljkov sejem živahnejši kot sicer. Rejci so pripeljali 335 prašičev, od tega 311 pujskov, starih od šest do dvanajst tednov, prodali pa 246. Pujski so veljali 600 do 850 din, starejši prašiči pa 860 do 1.400 din. Prodanih je bilo tudi 29 glav goveje čivine: voli po 24 do 25,50 din, krave po 18 do 22 din in mlada čivina po 21 do 23 dinarjev kilogram žive teže.

BREŽICE: Sobotni sejem je imel spet manjšo ponudbo kot sicer, saj je bilo napredaj le 396 pujskov in 12 nad tri mesece starih prašičev. Lastnika so menjale 302 živali; pujski so bili po 30 do 31 din, starejši prašiči pa po 21 do 23 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Da ne bo drevo stradalo /./

Kmečkim sadovnjakom so ure štete, ker so nestrokovno ali pa sploh ne oskrbovani, ker zato le izmenično rodijo, sadeži pa so običajno za trgovino neprimerni. Prihodnost pripada plantažnemu sadjarstvu, ki pa samo po sebi tudi ne dela čudežev. Bogato daje le, če tudi obilno dobiva od gnojila naprej, o čemer bo beseda v današnjem in naslednjem našem vsakotredenskem kmetijskem kotičku.

Sadno drevo bo redno in obilno rodilo le, če je pravilno in zadostno oskrbljeno z rastlinskimi hranili. V praktičnem sadjarstvu se pripisuje dušiku najvažnejša vloga. To hranilo uravnava rast in rodnost; če ga primanjkuje, ostane listje majhno, zelenorumenkasto, rumeno ali oranžno. Tako zakrčljalo listje ne more prehraniti obilo lepih plodov. Pretirane količine dušika pa imajo spet slabe posledice.

Odločilno je tudi gnojenje s kalijem, ki ga običajno primanjkuje zlasti v peščenih, lahkih tleh. Prav od kalija je odvisno, kakšna bo množina kisline in sladkorja ter njun odnos v sadju, kakšna bo sočnost in dišavnost plodov. Nenadomestljiv je tudi fosfor, ki ga v naši zemlji skorajda povsod primanjkuje, in na to dejstvo je treba misliti zlasti ob zasaditvi nasada ali drevesa. Fosfor se namreč počasi topi in ga je treba rastlini dati na zalogo (zalozno gnojenje). Od fosforja je odvisna rodnost, dozorevanje lesa in plodov, barva plodov, trpežnost in odpornost proti rastlinskim boleznim in škodljivcem. Če fosforja primanjkuje, dobi listje bronaste ali škrlatno rdeče barve.

Razen treh glavnih rastlinskih hranil, dušika, fosforja in kalija, potrebuje sadna rastlina apno, magnezij, bor ter še nekatere elemente, ki v tleh nastopajo le v sledovih. Apno odpravlja kislost tal, magnezij, bor in drugi sledovni elementi pa uravnava v rastlini življenjske procese in so zato tudi nujno potrebni. Sadjarska mešanica, kot imenujemo kompleksno gnojilo 7:10:18:1:1, vsebuje po en del magnezija in bora in je tudi zaradi njune primesi še posebno priporočljiva. Prihodnjic: o načinu spravljavanja gnojila v tla.

Inž. M. L.

Vzgoja se začne pri mladih

Temeljna dolenska banka Novo mesto je ob dnevu varčevanja podelila nagrade v medšolskem tekmovanju, odprla razstavo in novo pionirsko hranilnico v Bršljinu

31. oktobra, ob mednarodnem dnevu varčevanja, je Temeljna dolenska banka podelila 12 nagrad za najboljša likovna dela, 8 nagrad za najbolj uspeša literarna dela in 3 odkupne nagrade. Velik odziv na razpisani natečaj z vzgojnimi pomenom.

„To ni dan, na katerega bi preštevili materialne vrednosti, marveč poudarjamo njegov vzgojni in moralni pomen za posameznika in družbo.“ so poudarjali bančniki in govorniki ob slovesni podelitvi nagrad v medšolskem tekmovanju vse Dolenjske. Maja letos je bil razpisan nagradni natečaj za najboljša likovna in literarna dela na temo „Reven je vsak, kdor ne dela in ne varčuje, je bolj reven je tisti, kdor ne dela, ne spoštuje človeka in narave.“ Namen natečaja je vzgoja mladih v gospodarstvu s prihranki in razumnem trošenju lastnih in družbenih sredstev, pri čemer se razvija čut za solidarnost, privzgaja samoupravljanje in čut za gospodarnost. To delo v banki usmerjajo pedagogi in drugi ustrezni strokovnjaki, ki so tudi sestavljali žirijo.

Podeljenih je bilo 12 nagrad za prispela likovna dela, posebej so podelili 2 odkupni nagradi s tega področja. Za literarna dela je bilo podeljenih 8 nagrad, 1 delo pa je

KOMISIJA IMA ZADNJO BESEDO

Za odločanje o pritožbah glede plačila prispevka za starostno zavarovanje kmetov je občinska skupščina v Krškem imenovala novo komisijo. Predseduje ji Ignac Prijatelj. Gre namreč za reševanje takih primerov, ko zavezanec ne more poravnati predpisane obveznosti. Komisija bo v sodelovanju s predstavniki krajevnih skupnosti, kjer prizadeti ljudje prebivajo, odločila, kolikšen delež zavarovanja lahko plačujejo. V komisiji je devet članov. Zastopana so vsa območja občine.

Za drage instrumente

V sklad so prispevali obveznice posojila za ceste delavci SGP Pionir Novo mesto:

TOZD MKO: Bobnar Franc 1.000 din, Pirnar Roman 1.000 din, Meglič Anton 300 din, Saje Jože 1.000 din, Tratnik Jože 1.000 din, Virč Janez 1.000, - din, Ličen Jože 900, - din, Henigman Drago 900, - din, Mrvar Jože 1.100, - din, Zorko Jože 1.000, - din, Kop Beno 600 din, Rus Niko 1.100 din.

TOZD Projektivni biro: Čibej Roman 700 din, ing. Didek-Pregl 600, - din, ing. Gabriel Alojz 1.000, - din, ing. Ganzelja Stijepo 700, - din, ing. Ganzelja Elizabeta 500, - din, ing. Gidak Vlado 700, ing. Grandovec Tone 700, - din, ing. Homšček Miro 700, - din, ing. Humar Stanko 700, - din, Krivec Fanika 300, - din, Knez Sibila 700, - din, ing. Mlakar Jože 1.000, - din, Lužar Ivan 400, - din, ing. Malenšek Jože 700, - din, ing. Majdič Meta 600, - din, ing. Novak Tone 700, - din, ing. Osolnik Liljana 900, - din, ing. Prihoda Miha 900, - din, ing. Ražen Vladimir 700, - din, ing. Rehar Bistra 500, - din, ing. Robič Rudi 1.400, - din, Strniša Jože 400 din, Suštarič Ivanka 400 din, ing. Zbontar Ignac 700 din.

TOZD DSSS: Kočevar Ivan 2.500 din, Guštin Slavko 2.000 din, Gabrielčič Janez 2.000, - din, Jazbec Anica 2.000, - din, Svetina Marko 2.000, - din, Adamič Milena 1.300, - din, Antič Sonja 1.000, - din, Barič Jože 2.000, - din, Berger Alenka 1.200, - din, Bračko Čita 1.300, - din, Bračko Martina 400, - din, Bednaršek Jožica 1.100, - din, Babnik Alojz 1.300, - din, Babnik Igor 1.100, - din, Božovič Milica 1.100, - din, Barbič Nada 400, - din, Bučar Marjeta 400, - din, Bartolj Milena 900, - din, Čulum Francka 2.000, - din, Duh Ljuba 1.100, - din, Bajec Milka 1.900, - din, Frantar Krista 2.000, - din, Fabjan Rudi 1.300, - din, Fabjan Mateja 800 din, Filipčič Anica 1.300 din, Fink Alojz 600 din, Grabar Vlasta 1.200 din, Hren Marija 1.300, - din, Hrovat Ivanka 1.000, - din, Hajnič Jožica 1.500, - din, Jaklič Niko 1.200, - din, Juvan Kristina 1.000, - din, Jurečič Stefka 1.300, - din, Jurečič Marija 900, - din, Košir Karel 3.500, - din, Košir Marija 3.500, - din, Krevs Darinka 1.200, - din, Kuzma Franc 700, - din, Knap Cvetka 2.000, - din, Kaplan Franja 700, - din, Kos Marija 1.000, - din, Kos Marjan 600, - din, Kristan Janez 1.800, - din, Lukan Jože 1.400, - din, Lušek Anton 1.300, - din, Logar Pia 1.000, - din, Matjašič Milan 1.400, - din, Matjašič Vida 1.000, - din, Mazovec Anica 1.000, - din, Mazovec Majda 1.000, - din, Martinovič Ivanka 800, - din, Mrgole Majda 1.000, - din, Oražem Anica 400, - din, Peterlin Anica 1.000 din, Poderžaj Malka 1000 din, Pungercar Milka 500 din, Planker Mara 1.000, - din, Pleskovec Anica 1.100, - din, Progar Jožica 1.000, - din, Palčič Smail 1.000, - din, Propadalo Ljubo 900, - din, Ribarič Ivo 1.300, - din, Pečarič Leopold 2.000, - din, Ribič Jožica 800, - din, Ramuša Stane 600, - din, Skube Egidij 3.100, - din, Svetina Lojzka 1.000, - din, Skok Cvetka 1.000, - din, Sintič Joža 1.100, - din, Sopronov Vida 1.300, - din, Skaluševič Marija 1.100, - din, Skubic Anica 1.000, - din, Sever Anka 1.000, - din, Skube Zofija 600, - din, Slejko Miha 700, - din, Šenica Marija 900, - din, Suštar Majda 1.100, - din, Šinkovec Milan 500, - din, Šega Stefka 1.000, - din, Tavčar Martin 1.200, - din, Tomšč Malči 1.300, - din, Fajagič Pavla 400, - din, Virč Anton 900, - din, Virč Marjeta 1.100, - din, Vivoda Edo 1.300, - din, Vesel Anton 1.300, - din, Vide Jože 600, - din, Vesel Marija 1.000, - din, Vidic Ivan 700, - din, Volk Anotn 700, - din, Volk Joža 1.100, - din, Vrbaneč Anica 1.000, - din, Vrvščar Vesna 700, - din, Vovko Toni 1.100, - din, Zupan Franc 2.200, - din, Zoran Marjana 1.300, - din, Zupančič Alma 1.000, - din, Zabkar Vlado 1.300, - din, Žagar Marija 1.300, - din, Bolte Ivan 1.000, - din, Malenšek Franc 1.000, - din, Turk Franc 1.300, - din, Medle Sonja 1.300, - din, Rahne Ciril 500, - din, Gornik Marija 200, - din, Petrov Božena 900, - din, Vujanovič Niko 900, - din, Gerbec Željko 900, - din, Strmole Ana 800, - din, Valenčič Jožica 800, - din, Blažič Renata 800, - din, Stepec Slavko 900, - din, Novak Dragica 900, - din, Koncilija Janez 900, - din, Saje Vida 900, - din, Garhec Rudi 1.200, - din, Zoran Alojz 900, - din, Ribič Anica 800, - din, Milojevič Frida 800 din, Kocjančič Sonja 600 din, Bajec Milka 200 din.

Skupaj vplačanih obveznic za 1.017.176,05 din

upoštevala dani naslov.

Po slavnostni podelitvi nagrad so si gostje in nagrajenci ogledali razstavo likovnih in literarnih del v avli nove banke, zatem pa so prisostvovali otvoritvi pionirske hranilnice na osnovni šoli v Bršljinu.

Po elektriki še cesta

Prihodnje leto naj bi posodobili cesto Metlika-Grabrovec-Bušinja vas - Grabrovčani gradijo gasilski dom

Lani so v Grabrovcu končali dela pri obnovitvi električnega omrežja, pri čemer so krajani opravili vsa fizična dela, dali vse potrebne drogove in zbrali 70 tisočakov denarja. Letos so novo napeljavno potegnili še do Berčje, vse stroške - 450.000 dinarjev - pa so prispevali lastniki tamkajšnjih zidanic in vikendov.

Do konca leta naj bi bil narejen projekt za posod obitev ceste Metlika-Grabrovec-Bušinja vas, spomladi pa naj bi po planu začeli pripravljati štiri kilometre dolgo cesto za asfaltiranje. Posodobitev te ceste je res potrebna, saj je sedaj krajavno središče pozimi včasih odrezano od Metlike, na delo pa se vsak dan vozi okoli dvajset krajanov, največ v občinsko središče. Zaradi slabe ceste nobeno avtobusno podjetje noče voziti iz Grabrovca, marveč morajo potniki peš do Bušnje vasi. Vaščani so pred časom sami za silo uredili cesto proti Bušnji vasi, da bi avtobus lahko prišel; z Viatorjem je bila stvar že skoraj dogovorjena, pa se je menda zaradi zamere, ker jim niso ponudili neke nove delavske proge proti Zakanju, vse razdrilo in Grabrovčani morajo še naprej vsak

dan pešati. Ko pa bo cesta asfaltirana, se prevozniki gotovo ne bodo več branili.

Prav tako so krajani že lani začeli graditi gasilski dom oziroma večnamensko stavbo za potrebe krajevnih skupnosti, za kar je sedaj na voljo le stara in neustrezna soseška zidnica, tako imenovana vaška hiša. V glavnem z lastnimi sredstvi in delom so zabetonirali prvo ploščo, težave pa imajo zaradi pomanjkanja denarja za potrebni material. Vaščani so sami zbrali tudi 30 tisočakov za nakup nove motome brizgalne, ostali denar je prispevala občinska gasilska zveza, vendar se je pri uvozu stvar zataknila.

ZA RED PRI POGREBIH

Poročali smo že, da bo v kratkem odprta nova pokopališka zgradba pri osrednjem ribniškem pokopališču v Hrovači. Pripravljena pa sta tudi že dva odloka, o katerih bo odločala in sklepala na prihodnji seji občinska skupščina. To sta odlok o pokopališkem redu, ki bo veljal za vsa pokopališča na območju občine Ribnica, in odlok o pogrebnih svečanostih, ki bo prav tako veljal za vso občino.

IZGUBA ČASA

Čeprav v Mokronogu s hvalečnostjo govorijo o novi šoli, vseeno ne pozabijo pribiti, da z njo še niso odpravljene vse težave glede šolskega prostora. Šolska kuhinja, še posebno jedilnica, sta pri sedanjih organizaciji celodnevne šole hudo ozko grlo. Pri kosilih in malicah se učenci dobesedno ne morejo zvrstiti. Za „čakalnico“ mora ob takih prilikah služiti celo telovadnica. S tem ta važni objekt ponavadi izgubijo kar za poltretjo uro, da zgolj o izgubi časa šolarjev in učiteljev sploh ne govorimo.



SROMLJE - Staro se počasi umika novemu. Do vasi na hribu je speljana gladka asfaltna cesta, po kateri lahko pripelje vsak avto. Zdaj bo napredek hitreje prodiral v te kraje. (Foto: Jožica Teppey)

POMAGALI BOMO BOLNIM IN OSTARELIM

Učenci šentjernejske osnovne šole, ki smo člani RK, smo sklenili, da bomo letos posvetili posebno pozornost bolnim in ostarelim občanom. Obiskovali jih bomo, jim nudili pomoč, ob raznih priložnostih pa tudi obdarili. Odločili smo se tudi za ustanovitev šolskih skupin higienikov, ki bodo bdele nad osebno higieno učencev in nadzirale čistočo in red po mazedih, hodnikih in straniščih.

SUZANA POTOČAR
novin. - lit. krožek



TISOČLETNEMU POKLICU ŠTETI DNEVI

Lončarija, ena najstarejših dolenjskih obrti, vse bolj izumira. Latvice, majolike, glinaste krožnike in druge lončarske izdelke kupujejo le še meščani za okras ali za priložnostne spominkke. Med najstarejšimi mojstri tega poklica v šentjernejski dolini je 76-letni Leopold Kerzan, ki v svoji delavnici v šentjerneju že sedemdeset let melje, gnete in oblikuje glino. Žal pa bo lončarska peč, ki jo je v tej hiši kuril že njegov oče, z njim ugasnila, enaka usoda pa je zapisana tudi drugim lončarjem v šentjernejski dolini. „Preveč dela in spretnosti zahteva vsak izdelek, zato si mladi raje iščejo kruh drugje, kjer se ga lažje zasluži,“ pravi Kerzanov ata (Foto: Janez Pavlin)



BELI „PRIDELEK“ - Na njivah in travnikih okoli grmske kmetijske šole je nekdanje zraslo marsikaj užitnega za ljudi in živino, zdaj pa je na tej zadnji veliki, za kmetovanje primerni površini v Novem mestu zrasel pridelek drugačne vrste: travnike so pobelile prikolicke IMV. Te bele „lastovke“ so znanike bodočih industrijskih zgradb, ne pa zelenja in miru v tem delu mesta. (Foto: M. Markelj)



„Nasilniško obnašanje z umorom“

Mnenje in vprašanja očeta pokojnega Jožeta Tratnika, ki je bil letos ubit na Raki

19. oktobra 1978 so bili obsojeni (glej DL št. 43 z naslovom „Nasilniško obnašanje z umorom“) pred okrožnim sodiščem v Novem mestu: Zdravko Rozman z Rake na 8 let zapor za uboj mojega sina Jožeta Tratnika, njegov brat Franc Rozman pa samo na 10 mesecev in Vlado Kotar tudi samo na 1 leto zapor – oba zaradi nasilniškega obnašanja.

V olajševalno okolnost jim je šteto: Zdravku Rozmanu, da še ni bil kaznovan, kesanje, zaradi česar

Dejavna v uniformi

Mladinska organizacija v enotah JLA pred volitvami

Na sestankih mladinske organizacije v enotah Rada Petroviča so v obsežnih pripravah na volitve analizirali položaj v tej organizaciji, samokritično pregledali probleme in postavili načrte za bodoče delo, katerega narava je prilagojena pogojem dela enot. Posebej so opozorili na vlogo ZK in vsakega komunista v mladinski organizaciji. Priprave novih komunistov so v mladinski organizaciji lahko zelo uspešne, prav tako pa se z delom v tej organizaciji krepi mladi kader.

Glede na specifični pogoj je med prvimi nalagami mladinske organizacije jačjenje bojne pripravljenosti, izučevanje vojaških spretnosti in krepitev moralopolitične enotnosti. Nobeno drugo vprašanje, ki se pojavi v enotah, ne sme mimo mladinske organizacije, naj bo to vprašanje medsebojnih odnosov, izobraževanje, športna dejavnost, sodelovanje z mladino s terena ipd.

„Vi ste nasledniki skojevcev,“ je mlade nagovoril Rade Petrovič, „zato je vaša naloga odgovorna: nadaljujte izgradnjo domovine! Danes se učite, jutri delujete v tovarnah, solah, vključujete se v vse oblike graditve samoupravnega socializma, vendar bodite tudi pripravljeni, če bo potrebno, izpolniti, kar ste sklenili s svečano zaobljubo.“

M. STJEPANOVIC

PRENOVILI SO DOM

Gasilsko društvo Vrhpolje je v zadnjih petih letih okrepilo svoje vrste z mladimi. Tako se pomlajeno pripravila na praznovanje 70-letnice obstoja. Praznik bodo počastili v preurejenem domu, ki so ga prenovili ob pomoči članov društva, mladinske organizacije, katera bo dobila v njem svoj prostor, ter ob pomoči ostalih krajanov.

J. ZAGORC

POUČEN OBISK

Ob tednu požarne varnosti so nas obiskali bizeljski gasilci. Preizkusili so novo cisterno in nam pokazali, kako z njo rukejo. Pri tem je prišlo do smešnega pripetljaja: hud pritisk v cevi je vrgl gasilca, ki je cev držal, po tleh, curek vode pa je poškropil enega od učencev.

MILAN ZAGMAJSTER
COŠ Bizeljsko

POČASTILI SMO PADLE BORCE

Letos smo ob 1. novembru počastili spomin na padle borce. Že pred praznikom smo poskrbeli za njihove grobove, na dan mrtvih pa smo skupaj s pripadniki vojašnice Bela krajina izvedli kratek program na Gričku.

Učenci novinarskega krožka
OŠ Miran Jarc Črnomelj

da se je poskušal sam ubiti. Kaj je bilo ostalima dvema šteto v olajševalno okolnost, mi ni razumljivo.

Torej za približno 9-letno občasno nasilniško in razgrajsko dejanje, katerega so počenjali ti trije in še z drugim pajdaši v okolici Rake z zaključnim dejanjem, ki se je končalo z ubojem mojega sina, gostilničarja in mesarja, so vsi trije dobili same olajševalne okoliščine! Vsa ta nasilniška dejanja so bila velikokrat prijavljena miličnikom, toda vselej zaman! Kam so šle vse prijave? Verjetno v koš! Zakaj?

Ni mi razumljivo, zakaj so upoštevalne samo olajševalne okoliščine, ne pa oteževalne! Kako so mogli na primer storilec šteti v olajševalno okolnost poskus samomora, ki ga ni napravil zaradi kesanja? Če bi ga zaradi kesanja, bi se ustrelj takoj, ko se je njegova žrtev, moj sin Jože, zgrudila mrtva na tla pred gostilno, a je to storil od strahu šele tedaj, ko so ga imeli miličniki po nekajurni akciji že obkoljenega! Tudi postaja milice v Krškem je dala uradno izjavo novinarki Nedeljskega dnevnika (glej ND z dne 14. 5. 1978, str. 4), da so storiči že dalj časa problematični.

Da ne bi smeli šteti samo olajševalnih okoliščin, je dokaz tudi nesekano obnašanje med obravnavo in v priporu. Tudi vinjenost se ne bi smela šteti v toliki meri za olajševalno okolnost, ker niso bili tako močno vinjeni. Saj je Franc Rozman peljal z avtom svojega brata Zdravka na očetov dom pod Rako po orožje, a se je potem ta z motornim koleškom odpeljal na Rako in ga spravljal pri gostilni Bon, ubil mojega sina in potem po uboju pri Bonu popil še l d žganja. Torej ni bil tako nepriljevan, če je še vedel, kje ima spravljen motor.

Oba sta se odpeljala namerno na očetovo in Zdravkovo stanovanje pod Rako po orožje in sta bila trdno odločena, da bosta pobila Tratnike. Saj bi verjetno tako tudi bilo, če ne bi svak Milošević tega preprečil z odvzemom puške Francetu. V dokaz, da sta se namerno peljala po orožje, so pričre, poleg tega stanuje Franc Rozman povsem na drugem koncu Rake. Tudi izjava Franca Rozmana, da je hotel orožje skriti in s tem preprečiti uboj, je neresnična. To, da je on razbil omaro, v kateri je bilo orožje, je zadosten dokaz, da je bil trdno odločen tudi sam ubijati, saj je vzel iz omaro samo eno puško (eno puško in pištolo je pustil notri) in s tem omogočil prost dostop bratu Zdravku do pištole. Gotovo bi lahko Franc Rozman, ki je fizično močnejši, preprečil bratu dejanje.

Tudi Zdravko Rozman, ki je ubil mojega sina Jožeta, je bil prištevan, ko je to storil. Saj je vedar šele pozimi, pred nekaj meseci, odshulil vojaški rok, v vojsko pa so sprejeti le zdravi ljudje, pregledani od zdravniške komisije!

Ker niso navedene nobene obtežilne okoliščine, jih bom navedel jaz: državi so iztrgali vojaškega obveznika, gospodarstvu so odvzeli pridnega človeka, občanom Rake so uničili mesnico in gostilno, ženi ubili moža, očetu ubili sina, uničili napredno gospodarstvo. In kar je najhujše; ubili so očeta treh malih otrok: 7-letne hčerke, 5-letnega sina in 15-mesecev stare hčerke.

Sprašujem se, zakaj so bile odmerjene tako nizke kazni za tako težka dejanja? Prepričan sem, da te kazni ne bodo pozitivno oziroma vzgojno vplivale na ostale nasilneže, delomrzneže, ampak nasprotno.

ALOJZ TRATNIK
Raka pri Krškem

MRZLI VLAK

V nedeljo, 29. oktobra, sem se peljala z vlakom iz Trebnjega proti Sevnici. Čeprav je bilo tisti dan precej hladno, vagoni niso bili ogrevani. Tako potnike kot tudi sprevodnika je zeblo. Ko smo sprevodnika vprašali, zakaj vlak ni ogrevan, je odvrnil, da je to odvisno od voznikove volje. Mislim, da se kaj takega na naših železnicah ne bi smelo dogajati in da posameznik ne bi smel po svoji muhavosti odločiti, ali bo vlak ogrevan ali ne!

J. DOLJNAR
Ljubljana

SKRB ZA NOVE TABORNIŠKE VODNIKE

Prejšnji teden se je v Odredu gorjanskih tabornikov v Novem mestu začel tečaj za 38 novih taborniških vodnikov. Štirikrat bodo v novembru vsak petek popoldne in soboto dopoldne namenili seznanjanju z osnovami dela v vodu, prvi in najpomembnejši enoti organizacije. Program je pester in zanimiv, sklenili pa ga bodo v začetku decembra s pol dnevnim izletom ter preizkusom pridobljenega znanja.

M. P.

TABORNIKI NE LENARIMO

Ob drugih je na naši šoli zelo delavna tudi taborniška organizacija. Program dela smo taborniki, ki smo razdeljeni v sedem vodov, sestavili že na začetku šolskega leta in ga vestno izpolnjujemo. 21. oktobra smo vsi taborniki odreda Samotni hrast obiskali ajdovo njivo, na kateri je bilo 1943 pobitih 27 Senjmerčanov. Ob spomeniku smo zapeli nekaj pesmi.

MATEJA CEKUTA

Zakaj tabornikom vse manj pomoči?

Kritične pripombe z volilne konference novomeške občinske zveze tabornikov

V novomeški občini je v petih odredih, ki delajo v Bršlino, Straži, Šentjerneju, Šmarjeti in Novem mestu, včlanjenih skoraj 500 tabornikov. Zlasti živahno so razpredili svoje vrste med mladino člani najmlajšega odreda v občini v Šmarjeti, močan dotok novih članov pa ima tudi Odred gorjanskih tabornikov v Novem mestu, ki je ena najstarejših slovenskih taborniških enot. Delegati 5 odredov so na nedavni volilni konferenci občinske zveze v Novem mestu pregledali delo zadnjih dveh let. Prenekatera delovna akcija, uspešni letni in zimski tabori pa aktivno delo čet, družin in vodov je za njimi. Kljub temu pa so pogrešali načrtnost vodstva in pomoči občinske zveze, o čemer so samokritično izrekli vrsto pripomb in želja za bodoče bolj koordinirano delo. Naložili so ga novemu izvršnemu odboru občinske zveze, za njenega predsednika pa so izvolili Jova Grobovčka, dipl. ing. arhitekture v Novem mestu.

Menda je odveč poudarjati, da je taborniško specializirana mladinska organizacija, ki predvsem navaja svoje člane na življenje v organizirani skupini zato, da v praksi spoznavajo socialistično družbo. Vodov način dela mladino zelo zgodaj privaja na samoupravni način odločanja ter sodelovanja v kolektiv. Taborniki načrtno goje tradicije NOB in kar tričetrt programa organizacije je namenjenega usposabljanja za potrebe splošnega ljudskega odpora in druž-

bene samozščite. Organizacija goji bratstvo in enotnost mladine med našimi narodi in narodnostmi, ob vsem tem pa nikoli ne pozablja na organizirano preživljanje prostega časa mladim, in jih navaja k vsemu tistemu, kar družba prav pričakuje od njih, ki vstopajo v življenje. Zato taborniški program v občini ne bi smel biti ovrednoten vsako leto z nižjim zneskom družbene pomoči, kot se to dogaja zdaj:

leta 1976 je občinska zveza tabornikov prejela od TKS Novo mesto 66.000 din pomoči, lani od iste samoupravne skupnosti 63.000 din, letos pa 52.000 dinarjev, vendar s tem, da znaša letošnja pomoč družbe tabornikom v občini le še 40.000 din; kar so letos dobili več, se jim bo štelo že za pomoč za leto 1979! Pri tem je „odbor za rekreacijo pri Zvezi telesnokulturnih organizacij Novo mesto“ obravnaval tabornike tako kot druge tekmovalne organizacije: po množičnosti, udeležbi na delavskih športnih igrah, trim akcijah in številu tekmovalnih ekip v posamezni panogi. Vsega tega taborniki seveda ne izvajajo, niti ni teh dejavnosti v specializiranih programih njihove organizacije (razen mnogobojev v taborniških dejavnostih in spretnostih, ki pa so spet docela namenjeni usposabljanju za SLO). Taborniki se sami sploh niso uvrstili v krog društev in športnih sekcij, ki jim dodeljuje pomoč v takih oblikah in s takim „točkovanjem“ TKS Novo mesto. Zato so na

volilni konferenci predlagali, naj se v občini sprejme družbeni dogovor, s katerim bi razširili vire sofinanciranja tudi za taborniško dejavnost. Če kdo, potem lahko taborniki prvi predložijo zelo konkretne programe in poročila o svojem koristnem delu. Skupnost za izobraževanje bi prav gotovo morala sodelovati pri uredništvu široko zastavljenega vzgojnega programa tabornikov.

S tem se je strinjal tudi predstavnik predsedstva občinske konference ZSMS Novo mesto, ki je povabil tabornike, da določijo svojega delegata v poseben odbor, ki bo razpravljal o še nekaterih drugih, podobnih, neresenih vprašanih delovanjih družbene pomoči organizacijam oz. društvom, ki jih ne moremo šteti med telesnovzgojne organizacije.

In še nečesa pri reševanju tega vprašanja ne bi smeli pozabiti: v primeru vojne nevarnosti bodo vsa osnovna sredstva tabornikov (to pa so predvsem šotiri, kuhinje, oprema in pod. za življenje v naravi) v prvi ur pripadala enotam in štabom SLO, civilne zaščite oz. teritorialnih enot. V mirnem času pa organizacija vzgaja z njimi na stotine mladih tabornikov, da bodo sposobni braniti svobodo domovine. Spričo sorazmerno šibke in dotrajane opremljenosti zaslužijo taborniki v občini Novo mesto pač drugačno družbeno pomoč, kot je leta ovrednotena zdaj.

TONE GOŠNIK

pisma in odmevi

„Poznate generala Franca...“

Kaj vse človek doživi

Živimo v Jugoslaviji, državi, v kateri gradimo sistem najbolj humanih družbenih odnosov, kjer bodo vsi ljudje enakopravni, ne glede na izobrazbo, vero itd. Vsak človek naj bi imel pravico, da odloča o svojem zasebnem življenju. To načelo je jasno določeno v vseh važnih dokumentih naše družbe od ustave dalje. Prav tako je jasno zapisano, da verska ustanova nima pravice vmešavati se v posvetno, to se pravi v politično življenje.

Praksa pa nam večkrat pokaže, da taki pojavi še vedno niso izginili. Naslednji primer, ki je več kot opozorilo, bo povedal največ:

Dne 24. oktobra smo pospremlili na zadnj poti mamo, staro mamo in teto Rozalijo Peteh iz Bednja pri Adlešičih v občini Črnomelj. Verski obred se je vršil v cerkvi v Adlešičih, opravljal pa ga je duhovnik Jože Komljanec (če sem dobil napačne osebne podatke, naj mi bo opršeno). Poleg tega, da je posredno žalil in napadal najbližje svoje, je izrekel tudi te besede (poskusil bom dobesedno navajati): „Vsi verjetno poznate Španijo, daljno deželo. Prav tako poznate, mislim, da vsi, slavnega generala Franca. Ta general je pred smrtjo izrazil željo, naj ga pokopljejo v skupno grobnico z njegovimi generali. In s tem, ko se je odločil za tako plemenito dejanje, se je spravljal s španskim ljudstvom. Po smrti smo vsi enaki. Zatorej bodimo prizanesljivi in ljubimo svoje brate!“

Tako torej! Pojavi se duhovnik in, izkoniščajoč svojo službo, omenja „slavnega generala Franca“, kot da bi nam bil nekakšen vzor z velikimi dobrotelnimi dejanji, po katerih bi se morali navnati vsaj verniki, če ne celo vsi ostali državljani SFRJ. S temi in drugimi besedami je izredno globoko prizadel pričujoče, posebno sorodstvo pokojnice.

V največji meri pa je to družbeno-politični problem. Danes si lahko v ZRN dovolijo in govori, da je bil Hitler neavrovnešena psihološka osebnost in zato mu naj „bog odpusti“. Pri nas pa kaj takega ne smemo dovoliti. To je treba popolnoma onemogočiti! Na take poskuse in dejanja moram takoj reagirati in jih že v krali zatreti. Jasno je treba povedati: to je reakcionarno dejavnost in propaganda, to je proti našim interesom in idealom. Tudi to je ena izmed oblik obrambe pridobitev socialistične revolucije.

Upam, da te besede ne bodo izzevele v prazno, zakaj dejstva so dovolj zgovorna. Tu ne velja pravilo: Kdor molči, desetum odgovori. BOŽIDAR PETEH
Ljubljana, Titova 2

„Marwein“ so si izmislili trgovci

Drzni „prekrščevalci“ cvička se zanašajo, da se ne bo šel nihče prepričat k Valvasorju

V rubriki „Naši zakladi“ v eni zadnjih Prilog Dolenjskega lista sem presenečen bral: „Valvasor poroča v „Slavi“, da se vino, ki raste na Dolenjskem, imenuje „Marwein“ ter da je prav zdravje in veselo.“ To nečedno ponemčevalno laž so si izmislili nepošteni vinski trgovci, da bi dobili tujo zvenečo krilatko za svoje posle. Valvasor ni namreč nikoli nikjer zapisal, da bi se dolenjsko vino imenovalo Marwein. Tega imena ali njegove inačice „marvin“ ni dolenjski vinogradnik nikoli slišal in tudi v nemških urbarjih, ki skozi stoletja mnogo govore o vinskih datjavah na Dolenjskem, tega imena nikjer ne najdemo. Ne smemo pa pozabiti, da trikrat ponovljena izmišljotina postane „resnica“ in da takega škoda-

ljivega plevela dostikrat ni mogoče več iztrebiti. O Marweinu beremo sedaj že drugič. Že ko je Dolenjski list prvič objavil poseben podlistek o MARWINU z velikimi črkami in se skliceval na Valvasorja, so se drzni vinski trgovci zanašali, da se ne bo šel nihče prepričat k našemu častiljivemu kronistu. Dvignila pa se je burja. Dolenjski list je pojasnil, da je pod listek objavil kot plačano reklamo. Izmišljotina pa je že okužila solidno literaturo (N. Kuret: Praznično leto Slovencev).

Ko je spretni trgovec že pred vojno slišal o neki čvicaški tovarni „Marwin“, si je izmislil bajko o dolenjskem „marvinu“, oboje spretno povezal in od Švicarjev iz tisljal za nagrado zlato oro. Po vojni je isto

ime še drugič vnovčil – baje za milijon dinarjev – in tako se je pojavil plačan podlistek s ponavljajočim se MARVINOM z velikimi črkami, v Ljubljani pa je baje že tudi visel reklamni transparent z novim imenom prekrščevalnega cvička.

To je bilo že po tistem, ko so podjetni Kranjčani odkrili, da je v srednjem veku neki grofov pisar pristno slovensko „krajino“ zapisal v nemški pisavi „creina“, ker družičnega pravopisa ni znal. Kranjski gospodarstveniki so se pod vplivom čara tuje robe naše domače „krajine“ v nemški preobekli navdušeno polastili in jezikovno spako „creina“ sedaj na avtobusih vozijo po deželi, kakor da bi hoteli tuje turiste opozoriti, da je bila Slovenija zares, ko

zatrjujejo neki nemški zgodovinarji, nekoč nemška dežela, ki smo jo slovanski barbari s silo slovenizirali!

Naj opozorimo, da smo Slovenci prišli v sedanjí domovini v deželo, v kateri ni bilo prav nobenih Germanov. Še leta 820 je vladar Slovenov Ljudevit Posavski s svojim ljudstvom še zadnjič zmagovito ubranil svobodo Velike Slovenije v mejah nekdanje rimske province Savie. V trdih bojih proti trem osvajačnim germanskim armadam na mejah Italije, v Kamnitaniji in nazadnje še zlasti pod zidovi mogočnega Prežeka, ki so mu ga na pobočjih dolenjskih Gorjancev zgradili ogledski obrtniki v tako čudoviti tehniki, kakor je ne poznamo ne prej ne pozneje več v naših krajih, na teh bojiščih, pravim, se je

osamočeni germanski sovražnik maščeval z ropanjem in požiganjem in „se brez kake posebne skode vrnil domov“. Naš zgodovinar Franc Kos pravi: „Take besede v takratnih letopisih navadno pomenijo, da je bila sovražna vojska na pol tepena.“ (Gradivo II, 61)

Z muko se osvobajamo videza germanizmov, ki so nam jih nanegli slovenski študenti z nemških univerz. Recimo: še danes učijo na naših šolah, da smo si Slovani svoje sodnike, imenovane „knezi“, izposodili od gotških „kuningsov“, o čemer je upravičeno podvomil že V. Mažuranič. Saj smo Slovani lastne sodnike – in seveda tudi ime zanje – potrebovali vendar že davno prej, kot se je iz germanskih množic izločevalo plemo Gotov. (Pač pa je res, da so se slovanski knezi in poznejši gotski kuningsi vzporedno razvili iz skupnega indoevropskega prakorena, pod obnega slovenski „kneji“ v pomenu veja, gozd in tudi rod.) Ali da smo si svoje „kralje“ izposodili od nemškega Karla Velikega, čeprav smo Slovenci že po osvoboditvi izpod avarskega podlož-

ništva v letu 623 preimenovali vse avarske okrajne „banje vrhe“ v „kraljeve vrhe“, „Kralje“ in podobno, v toponime torej, ki so presenetljivo številni in geografsko vsi istoga nomadskega tipa v nadomorskih višinah 200 do 400 m. (Izvirno ohranjeno ime Hrmak za dvorec avarskega bana na Dolenji Brezovici pri Šentjemeju je gotovo izjema.) Poslovenjenje avarskih izrazov za uradniške službe izvira od tod, ker smo državniško strukturo stare Avarije Slovenci neokrnjeno sprejeli in avarski „nomadski feudalizem“ ohranili prav do začetkov germanskega feudalnega reda. – Celo „mleka“ baje nismo znali Slovani imenovati brez germanske pomoči, čeprav smo svoje lastne krave kot posebno indoevropsko plemo pasli že od konca kamene dobe. No, zdi se, da je tudi ta „germanizem“ že uspešno premagano.

Mar ni nezasišano, da nas danes z germanizmi posiljujejo celo domači „trgovci z novci“?

IVO PIRKOVIČ
Ljubljana

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Te dni so darovali kri na novomeškem transfuzijskem oddelku: 31. oktobra: Tine Filip, Jože Rozman, Zdenka Pust, Martina Može, Alojz Blažič, Aco Guculovič, Marija Sinkovec, Ivanka Jerič, člani Novoteksa, Novo mesto; Marija Švak, Franc Udovc, Rudi Medved, Betka Kuplenik, Franc Pelko, Ivan Brulc, Zdenka Pevec, Slavka Jerman, Miha Jerman, Miha Macedoni in Emil Sinkovec, člani Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Anica Kastelic, Antonija Povše, Zdenka Blatnik, Joža Korasa in Darinka Burja, članice Laboda, Novo mesto; Jože Abram, član Ele, Novo mesto; Jože Rabzelj, Branko Ostanek, Zdravko Petrič, Jože Kavšek, Miro Franko in Miro Gorenc, člani Novolesa, Novo mesto; Franc Povše in Mirko Pureber, člana Novograda, Novo mesto; Joža Rapuš in Jure Juršič, člana Pionirja, Novo mesto; Jože Pungercar, član osnovne šole, Mirna peč; Jože Kočaž in Marjan Golob, člana Iskre, Novo mesto; Marija Rajšel, članica „Beti“, Mirna peč; Stane Adamič in Jure Per, člana Iskre, Semič; Jelka Lužar, članica osnovne šole, Grm; Lado Blatnik in Marjan Kerč, člana „Gorjancev“, Straža; Slavica Bičavnič, članica Splošne bolnice, Novo mesto; Marjan Možina, Jernej Merlak in Vojko Žibert, člani TKŠ Novo mesto; Jožica Prah, Jože Ramovž, Jože Kočvar, Zdenka Zepuhar, Albin Tomšič, Andrej Sever in Matjaž Vrčko, dijaki TKŠ Novo mesto; Valentin Tomažević, član IMV Novo mesto; Jože Bašelj, član PTT Novo mesto, Fran Volf, obrtnik iz Metlike; Ana Mlakar, dijakinja KSS Novo mesto;

2. novembra: Bogdan Sitar, Srečko Ambrožič, Viktor Jurečič, Joža Novak, Ljubomir Skupek, Milka Zore, Milena Zore, Drago Zore, Jože Vovko, Silvo Bambič, Jože Turk in Milan Zore, člani IMV Novo mesto; Martin Bedek in Anton Bobnar, člana Novomotaže, Novo mesto; Ana Bedek, Anica Mahnič in Franc Pintar, člani Novoteksa, Novo mesto; Vinko Matko in Ivan Sašek, člana Pionirja, Novo mesto; Jože Fabjan, Tomaž Kumeljel, Jože Šimec, Ciril Kavšek, Jože Mlinarič, Sonja Može, Nada Brus, Joža Kopina, Jože Avguštin in Marjan Nose, člani Novolesa, Novo mesto; Frančiška Miklič, Terezija Uzman, Ana Kabur, Marija Mohar, Slavka Jurak, Alojz Jurak, Vera Miklič in Stanka Fink, člani Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Fani Turk, članica Laboda, Novo mesto; Janez Gašperšič, član Gozdnega gospodarstva, Novo mesto; Anton Košir, član Gozdnega obrata, Straža; Jože Balažek, član splošne bolnice, Novo mesto; Ivan Kopina, član „Gorjancev“, Straža; Lado Urbančič, član „Ele“, Novo mesto.

Ob sejmih o knjigah

Knjige se ponujajo, bralcev pa pogosto ni — Pisana paleta knjižnih junakov šentruperških učenk

Frankfurtski knjižni sejem velja za največje svetovno srečanje založnikov, knjigotržcev in književnikov. Na tridesetem tovrstnem sejmu je v drugi polovici oktobra 4.731 založniških hiš razstavljalo blizu 282.000 posameznih knjig, od tega skoraj četrtino tistih, ki so izšle letos. Ob tokratnem sejmu so nemški knjigotrožci podelili „mirovno nagrado“ švedski pisateljici Astrid Lindgren, „materič“ znamenite Pike Nogavičke, za literarno uspešnico pa so proglasili Siegfrieda Lenza roman „Domovinski muzej“.

Cetudi številčno bornejši od frankfurtskega, pa je za Jugoslovane naprimer pomembnejši beograjski knjižni sejem. Triindvajsetega so zaprli 8. novembra, na tisoč panojih pa je razstavljalo 150 domačih in prek raznih zastopnikov skoraj 2.500 založnikov iz 45 držav. Med sejem spremljajočimi kulturnimi prireditvami je treba posebej omeniti razstavo marksistične in družboslovne literature v jezikih jugoslovanskih narodov in narodnosti; na ogled je bilo skoraj dva tisoč posameznih knjig.

Sploh pa je beograjski sejem, na katerem je dve prvi nagradi dobila tudi ljubljanska Mladinska knjiga (s področja otroške in mladinske literature za delo „Mama pravi, da v očeki glavi“ Saše Vegri, z opremo Marjana Mančka; s področja likovnih del pa „Črte“ Janeza Bernika), dokazal, da se Jugoslovani uvrščamo med deset največjih kupcev tuje tiskane besede.

Pri tem pa nikakor ne gre pozabiti, da domače založnike bolj glava od razmišljanja, kako sprazniti skladiščne police. Pogosto tudi razprodaje s precejšnjim popustom ne zaležejo dosti. Le kako naj bi, če pa ljudje niso vajeni brati! Tako je najnovejša raziskava hrvaškega Zavoda za kulturo navrgla porazen podatek: od tisoč vprašanih delavcev jih skoraj tretjina ne prebere niti ene knjige na leto.

Najbolj hvaležni bralci so še zmedej otroci. Učenke šentruperške osnovne šole so na vprašanje, kateremu knjižnemu junaku bi bile radi podobne, odgovorile takole:

SEVNICA: PRIREDITEV NE BO MANJKALO

Vrsta prireditev ob prazniku sevnjske občine bo v tem tednu bolj ali manj pometa s kulturnim mrtvilom. Že v torek so v osnovni šoli odprli razstavo „Titova biografija“, jutri ob 17. uri bo v galeriji na sevnjskem gradu otvoritev zanimive arheološke razstave predmetov, najdenih med letošnjimi izkopavanji na Ajdovskem gradu. Zvečer bo v gasilskem domu stekel letošnji gledališki abonma s „Krizo“ R. Golouha. Abonmajske seje so že obetavno razgrajbeni. Če pa so bili samo kupljeni ali gre za resnični interes, ne bo ostalo skrito.

PROSLAVA, FILM, PLES

Ob novomeškem občinskem prazniku smo imeli na novomeški gimnaziji minuli petek razredne proslave, nakar smo si dijaki v domu JLA ogledali film Ljudje ob Krki. Zvečer smo imeli v gimnazijski telovadnici ples, igral pa je ansambel Horizont. Naslednji dan se je v prostorih novomeškega plesnega kluba začel plesni tečaj za dijake in dijakinje gimnazije in tehničnih šol, vodi pa ga Boris Vovk. Učili se bomo tudi plesnih novosti.

IRENA GRAHEK
gimnazija Novo mesto

Potujoča knjižnica nared

Kombi z več ko dva tisoč knjigami bo vozil v številne kraje in OZD novomeške občine

S pomočjo družbenopolitičnih organizacij in ob veliki podpori krajevnih skupnosti, združenega dela, sploh pa Študijske knjižnice Mirana Jarca se akcija za ustanovitev potujoče knjižnice v novomeški občini uspešno bliža koncu. Zbranih 750.000 dinarjev je zadostovalo za nakup Tamovega kombija, ki ga bo v knjižnico preuredil Novoles, izbran je voznik, delavci Študijske knjižnice pa so že pripravili nad polovico od blizu dva tisoč knjig, kolikor jih bo slo naenkrat v kombi.

Okvirno so določena tudi postajališča potujoče knjižnice. Kombi bo vozil skozi kraje v naslednjih smereh: Mali Slatnik — Brusnice — Gabrje; Bela cerkev — Šmarjeta — Skočjan (če bo v tem kraju spet začela delovati ljudska knjižnica, si bo potujoča za končno postajo izbrala kak drug kraj); Stopiče — Podgrad — Birčna vas — Uršna sela; Podhosta — Podturm — Dol. Toplice (Bor); Soteska (žaga) — Dvor — Hinje — Žužemberk (Iskra); Prečna — Vel. Lipovec — Ajdovec; Bučna vas

— Karteljevo; Orehoviča — Zameško.

Knjižnica naj bi se ustavljala tudi v Novolesu, „Gorjancih“, mirnopoški „Beti“, PTT, Krki in v eni od novomeških bolnišnic (za osebe, medtem ko bo za bolnike treba zagotoviti knjige, ki bi ostale na odelkih). Velja poudariti, da je IMV akcijo podprla, za obisk knjižnice se pa ne zavzema, češ da med delavci za knjige ni zanimanja. Za prvo silo bo Študijska knjižnica oskrbela okoli 2.400 knjig. Da pa bi potujoča knjižnica lahko nemoteno delovala, bi morala imeti najmanj deset tisoč knjig, zvečine najnovejših.

Zdaj je na voljo denar le za nekaj tisoč knjig, zato se zbiralna akcija za potujočo knjižnico ne bi smela končati tisti hip, ko bo kombi začel voziti knjige v oddaljene kroje.

Slednje se bo zgodilo najbrž že čez podrug teden. Kje se bo prvič ustavila potujoča knjižnica, zaenkrat še ni znano. Bo pa to gotovo velik dogodek v novomeški občini. Ne bo pa s tem doseženo vse, kajti treba bo poskrbeti tudi za ustrezno svetovanje pri izposoji knjig, žati že rečeno, pa bo morala biti knjižnica nenehno založena z najnovejšimi knjigami, pač takšnimi, da bodo zanimive za širok krog bralcev. Sicer se kaj lahko zgodi, da potujoča knjižnica ne bo v celoti dosegla svojega namena — to je približati knjige ljudem, ki so jih zaradi tega ali onega razloga doslej puščali v nemar.

D. R.

TRETIJINA LJUDI NEPISEMENA

Na nedavnem pariškem zasedanju UNESCO, posebne organizacije OZN za znanost in kulturo, so objavili zastrašujoč podatek, da je dandanes na svetu 32,4 odst. nepismenih ljudi. V Afriki in arabskih državah ne zna pisati (in seveda tudi ne brati) nad 80 odst., v Aziji več ko 50, na ameriških celinah pa 24 odst. ljudi. Odstotek analfabetov v visoko razvitih državah je 3,5; na to, v primerjavi z drugimi skoraj zanemarljivo majhno številko se sklicujejo v razvitih državah, ko pravijo, da niso poklicani za reševanje nepismenosti po svetu. Brez sramu pa postrežejo s podatkom, da zdaj Zemljani porabimo na leto že 400 milijard dolarjev za oboroževanje. Večina te vsote pa kajpak odpade na razviti svet.



IZROČILO ŽIVI — Vsak nastop folklorne skupine „Ivan Navratil“ iz Metlike, ki nadaljuje in goji bogato ljudsko izročilo belokranjskih plesov, privabi številne gledalce. (Foto: A. B.)

Metliška kultura ne životari

Pomanjkanje denarja nadomeščajo kulturni delavci z zavzetostjo — Načrti za naprej

V letošnjem letu bo za redno dejavnost metliške kulturne skupnosti na voljo le borih 622 tisočakov, s čimer seveda ne more zagotoviti niti minimalnega kulturnega standarda, poleg tega bodo del tega denarja namenili še za adaptacijo kulturnega doma v Metliki.

Kljub več kot skromnim sredstvom pa so na nekaterih področjih naredili velik korak naprej. To velja še posebej za knjižničarstvo; knjižnica v občinskem središču je pred časom dobila nove, sodobno opremljene prostore, obogatili pa so tudi precej reven knjižni fond. Knjižnica je odprta dvakrat na teden. Za nadaljnji razvoj knjiž-

ničarstva v občini bo treba znatno povečati knjižni fond, zaposliti stalnega knjižničarja, ki se bo lahko posvetil tudi vzgoji mladih bralcev, se povezal s šolami in delovnimi organizacijami.

Belokranjski muzej je v zadnjih letih posvetil največ pozornosti in tudi sredstev preureja-

nju muzejskih zbirk in ureditvi oddelka NOB. Vodstvo muzeja si prizadeva, da muzej ne bi bil le sprehod skozi zgodovino, marveč neke vrste učilnica, pedagoški prostor.

Po nekajletnem premoru ima Metlika spet kino, ki ga vodi mladinski klub. Vendar je dvorana neprimerna, aparaturna pa dotrajana in pomanjkljiva. Kinu se obetajo boljši časi v prenovljenem kulturnem domu, spet pa se postavlja vprašanje, od kod naj dobijo denar za nakup potrebne aparature.

Ena najbolj delavnih in najuspešnejših skupin (vsa kulturna dejavnost v občini je seveda amaterska) je folklorna in tamburaška skupina „Ivan Navratil“ iz Metlike, brez katere si skoraj ni moč zamisliti večjega praznovanja v občini, lepo pa so se mladi plesalci in tamburaši uveljavili tudi zunaj občinskih meja. Tako so na nedavnem tekmovanju folklornih skupin v Novi Gorici zasedli prvo mesto.

Dokaj pestro je kulturno življenje na osnovnih šolah, bolj slabo pa je to življenje razvito v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih. Gledališka dejavnost je skoraj povsem zamrla, zaradi pomanjkanja denarja ne morejo organizirati niti obiska poklicnih gledališč. Do 1980 namerava kulturna skupnost dokončati adaptacijo kulturnega doma v Gradcu, adaptirali bi radi dom na Suhorju in v metliškem gradu uredili likovno galerijo.

A. BARTELJ



Mešani pevski zbor „Slemena“, ki ga sestavljajo pevke in pevci iz kmečkih vrst, praznuje letos 25-letnico delovanja. Fotografirali so se skupaj s pevci iz Loškega potoka in Sodražice. (Foto: F. Modic)

kultura in izobraževanje

„Vemo, kaj je vojna“

Otvoritve knjižne razstave z naslovom „Tito, partija, revolucija“ in literarnega večera v brežiškem Domu JLA se je udeležil tudi znani hrvaški književnik Joža Horvat, pisec romana „Maček pod čelado“. Televizijska nadaljevanka po tem delu se je iztekla prejšnjo nedeljo, o romanu pa je Horvat v Brežicah rekel tale:

„To je humoristični roman, a je hkrati tudi tragičen prikaz usode človeka, ki pooseblja tragičnost vojne. Vojna je nehumano stanje, zločin nad človekom. To je razbojništvo, poniževanje ljudi. Pri pisanju „Mačka pod čelado“ sem si prizadeval poudariti humoristične plati, hotel pa sem pokazati tudi, kakšno nasilje nad človekom je vojna. Titovi vojaki dandanes nismo po naključju najdoslednejši borci za mir, kajti mi vemo, kaj je vojna, za mir smo brezmejno trpeli. Zato Kapor ni smešen, je tragičen junak. Kapori so bili povsod, in če bi morebiti prišlo do nove vojne, bi se Kapori spet našli, bodisi v Brežicah ali na Gorjancih. To so junaki, na katerih hrbtih se lomi tisto neizbežno „zmeraj nekdo mora“.“

D. MARAŠ

Slemenčani so slavili

Zadnje nedeljo v oktobru so prebivalci Sv. Gregorja in okoliških vasi docela napolnili svoj kulturni dom in prisluhnili ubranemu petju mešanega pevskega zbora „Slemena“, ki slavi letos petindvajsetletnico delovanja.

V krajih med Turjakom in Kočevjem so pred zadnjo vojno nastopali moški, fantovski in mešani zbor, precej teh pevcev pa se je 1953 pridružil zboru „Slemena“. Največ zaslug za ustanovitev slednjega ima pokojni Ivan Turk iz Hojč, dolga leta je zbor vodil Anton Petje, zdaj pa je njegov zborovodja Alojz Osvald.

Kmalu po ustanovitvi je zbor nastopil na radijski oddaji, čez nekaj let je razširil in pomladil svoje vrste, prvi samostojni koncert pa je imel 1958. Pevci so nastopali na številnih prireditvah, težave pa so se pojavile 1965, ko je zbor zapustilo veliko pevcev, ki so iz kmečkih krajev odšli po svetu za delom. Okrnjen zbor je zato nastopal le v domačem kraju, svoje vrste je razširil šele čez osem let in od tedaj so pevci zbora „Slemena“ spet često gostje na prireditvah v krajih od Turjaka do Kočevja in še kod. Omeniti je treba zlasti to, da sestavljajo zbor samo kmetice in kmetje, ki si čas za vaje in nastope odtrgujejo pri trdem delu.

Na slavnostnem koncertu so Slemenčani peli umetne, ljudske in partizanske pesmi, njihovo praznovanje pa sta počastila tudi moški zbor iz Loškega potoka in oktet „Donit“ iz Sodražice. Dolgoletnemu zborovodji Petju so pevci podarili umetniško sliko, ribniška Kulturna skupnost pa je poklonila plaketo mesta najstarejšemu pevcu Janezu Perovšku in KUD „Slemena“ za vzorno delovanje na kulturnem področju.

IVO STANIČ

dežurni poročajo

OTROŠKE VŽIGALICE – 1. novembra so pri Mikličevih v Hudenjahn opazili na skednju ogenj. Kljub takojšnjemu gašenju so zublji uničili ostreže ter ogrozili druga gospodarska poslopja in hišo. Škoda so ocenili na 150.000 din. Zagorelo je zaradi otroške igre z vžigalicami.

HLOD ZLOMIL NOGO – Minuli četrtek se je poškodoval Franc Mihelič iz Podhoste, delavec gozdnega obrata Podturn. Mihelič je pomagal pri spravi lesa v gozdu na Rogu. Ko je traktorist povlekel hloď, je ta zadel v paňj, zadnji del hloďa je odbilo v Miheličovo levo nogo. Mavec so ji nadel v novomeški bolnišnici.

NADLEGOVAL POTNIKE – V četrtek popoldne so trebanjski miličniki pridržali do iztreznitve 38-letnega Ivana Janoša iz Šentvida pri Stični, ki je na trebanjski železniški postaji nadlegoval potnike, dvema grozil in se neprimerno obnašal. Tajnica sodnika za prekrške bo morala natipkati vabilo več.

DO IZTREZNITVE – V soboto so metliški miličniki pridržali do iztreznitve 20-letnega Martina Kočevarja iz Rosalnic. Nekoliko utrujen je zataval v bife samopostrežnice, kjer pa mu niso hoteli postreči. Ker je zmerjal natakario in goste, so ga spravili na hladno.



NESREČA NA NOVI CESTI – Pri Občicah na novi partizanski magistrali je dva dni po otvoritvi te lepe ceste prišlo do nesreče, v kateri je bil voznik ranjen in so ga odpeljali na zdravljenje v bolnišnico, na avtomobilu pa je za 18 tisočakov škode. Čeprav je cesta široka, pregledna in vsaj za sedaj tudi manj prometna, previdnost nikoli ni odveč. (Foto: A. Bartelj)

NAKLJUČJE ALI HUĐOBIA?

Anton Peterlin iz Čadraž je pleskal notranjost jaška za dvigalo v šmihelskem dijaškem domu. Nekdo je vključil dvigalo, ki je Peterlina zadelo in mu poškodovalo hrbtenico. Morali so ga odpeljati v bolnišnico. Kdo je vključil dvigalo, še ugotavljajo.



KRATEK STIK – V ponedeljek, 30. oktobra okoli ene ure, je Vid Filip iz Cerneče pri Dravogradu vozil z osebnim avtom iz Zagreba proti Ljubljani. Pri Zalokah je zaradi okvare na motorju ustavil na cesti. Ko se je sam lotil popravila, je nastal kratek stik in luči so ugasnile. Takrat je pripeljal s tovornjakom s priklopnikom Mehmed Pajić iz Buvovca in trčil v zadnji del Filipovega neosvetljenega avta ter ga odbil na travnik. Tovornjak je obstal na robu ceste, na travnik pa so se usule bale papirja. Škoda je za 55.000 din. Vid Filip je odnesel nekaj prask.

NA BOK – V torek, 31. oktobra popoldne, je Rafael Pajk iz Gorenje vasi pri Šmarjeti peljal s tovornjakom iz Črnomlja proti Podturnu. V ovinku pri Občicah ga je začelo zanašati, zapeljal je na bankino in se

Iz jetnišnice – na jesenski potep

Z Doba ušla Albin Luskovec in Alojz Perger – Liter vina v zidnici – Jadri beg od polne mize – Ob treh zjutraj ustavijo ukradeni avto miličniki

V sredo, 25. oktobra, sta s prestajanja kazni na Dobu ušla 28-letni Albin Luskovec, doma iz okolice Nakla, in 25-letni Alojz Perger iz okolice Vidma pri Ptujju.

Ubežnika sta okoli 13. ure prisopihala do neke zidanice na Debencu. Vlomila sta, si v kleti privoščila liter vina, nato pa razočarana zapustila gornje prostore, kjer ni bilo nič pripravnega. Kje so ju noge nosile do naslednjega dne, bodo skušali izbrskati sodniki, vsekakor pa je dejstvo, da sta bila druga dne okoli 11. ure pri počitniški hišici nad Poljanami. Skozi okno sta Luskovec in Perger vdrla v klet in si tam pripravila jedčo. Ko pa je nekdo po naključju prišel mimo, sta se jadno dvignila od polne mize ter jo z dvema konzervama, merico žganja in zgornjim delom trenirke odkurila naprej.

Okoli 14. ure sta bila na Plešivici pri Šentjurju in tam spet vdrla v neko počitniško

OBA PO SREDI CESTE

Zaradi neprimerne hitrosti in vožnje po sredi ceste je prišlo do promente nesreče 1. novembra v vasi Gorica pri Krškem. Voznik osebnega avtomobila Stanko Molan iz Cerklj je vozil skozi Gorico. V križišču pri hišni številki 25 mu je pripeljal nasproti Stanko Škofljanec iz Breg 13. Oba sta vozila po sredini ceste in z neprimerno hitrostjo. V čelnem trčenju sta oba voznika dobila hude telesne poškodbe, prav tako pa tudi sopotnika v Molanovem vozilu. Vse štiri so prepeljali v brežiško bolnišnico. Škode je za 40.000 din.

hišico. Privoščila sta si konzerv, piškotov in medu. Naslednji je bil na vrsti sosednji vikend. Skoz okno sta vdrla v sobo, poskusila vlomiti v shrambo, vendar sta morala zaradi mimosidoidoči spet v beg.

Luskovcu in Pergerju bodo na sodišču dokazovali, da sta skušala vdreti tudi v nekatere druge zidanice in počitniške hišice.

27. oktobra ponoči sta se ubežnika premaknila do Novega mesta in tu na Kurirski poti sedla v avto Jožeta Zupančiča. Odpeljala sta se v Ljubljano,

PO DOLENJSKI DEŽELI

• V ponedeljek je pridvela na novomeško postajo milice oseba ženskega spola in vsega slabega vajenim možem postavila povedala, da so v njeno stanovanje vlomili. Preiskovalci so ugotovili, da vlomila ni bilo. Oseba je zjutraj preprosto pozabila zakleniti svoje lastno stanovanje.

• V noči na nedeljo je nekdo vlomil v kurnik Cirila Šiške iz Sel pri Straži. V tujem in še neznanem loncu je končalo 15 kokodajsk. Glad nima vikenda.

• Pri neki družini v Gorenji vasi se je na dan mrtvih oglašil sorodnik iz Ljubljane. Ob dobrotah na gostoljubni dolenski mizi se mu je razvezal jezik in možak se je končno tako raznel, da so morali sorodnike pred razjarjeno ljubljansko pestjo ubraniti miličniki. No, pred mestno žlahto bo na Dolenskem kmalu mir: krompir so odnesli, jabolka prav tako, preživeti je treba samo še Martinovo.

• Te dni so prometni miličniki pri Karteljevem ustavili par fantičev, ki ima v povprečju 15 let. Na „poniju“ sta z vsvo hitrostjo drvela proti Trebnjemu. Pravi lastnik kolesa z motorjem je doma na Otočcu. Ta vražja sla po bencinu!

• Te dni je bil v novomeškem Zdravstvenem domu na obisku tat. V odklenjeni pisarni v drugem nadstropju je v omari našel torbico z 885 dinarji in čekovno knjižico. Preiskovalci so ugotovili, da med 9.30 in 11. uro ni bilo v omenjeni pisarni nikogar, po čemer bo morda nekdo sklepal, da ima novomeško zdravstvo veliko praznih prostorov, denarja in časa.

Elektrika ubila otroka

Skozi razbito okno v zaklenjeno separacijo

12-letnega učenca 6. razreda osnovne šole Kočevje Alberta Kautskega je 29. oktobra ubila elektrika v prostorih separacije letos ukinjenega Rudnika Kočevje.

Komisija, ki je prišla na kraj nesreče, je šolarja našla mrtvega v eni izmed celic, v kateri so

tudi trije okoli 30 cm veliki izolatorji. Truplo je bilo na tleh pri prvem izolatorju, leva roka mrtvega fanta pa je objemala izolator.

Komisija je ugotovila, da so dečkova oblačila pooglenela in prav tako tudi ura, zdravnik pa, da je truplo ožgano in da kažejo noge znake zoglenitve.

Komisija, ki je prišla na kraj nesreče, je našla oboja vrata, ki vodijo v separacijo, zaklenjena. Nad enimi vrati je bila v oknu razbita šipa, pod oknom pa je bil na steno prislonež 2 m dolg drog. V notranjosti so našli še kovinsko cev, kladivo, pilo in en razbit porcelanski izolator. Kako in zakaj je prišlo do nesreče, še raziskujejo.

J. P.

NI PREHITEVAL

18. septembra je bila pri Potoku prometna nezgoda, v kateri je bil udeležen tudi voznik osebnega avtomobila Konrad Mehle iz Novega mesta. V prvi vesti o dogodku je bilo rečeno, da je Mehle prehiteval tovornjak. Po podrobnejši preučitvi vzrokov in dodatnem zbiranju obvestil pa so odgovorni ugotovili, da ni dokazov, ki bi kazali, da je Konrad Mehle 18. septembra letos začel prehitevati tovornjak, ko je nasproti z osebnim avtom pripeljal Anton Majerič s Potoka.

ČEZ STREHO NA KOLESU – V četrtek zjutraj je Mladen Škrkatić iz Zagreba peljal z osebnim avtom proti Ljubljani. Pri Dragi je prehiteval kolono vozil, ko je nasproti s tovornjakom pripeljal Šladi Kapić iz Velike Kladuše. Kapić je močno zavrl, zapeljal na bankino, tovornjak je zdrknil po nasipu in se preko strehe spet postavil na kolesa. Kapić je bil laže ranjen, gmotne škode je za 40.000 din.

tam pa so ju ob treh zjutraj ustavili miličniki. Luskovca, ki je vozil, so prijeli. Perger pa jo je ubral na Štajersko. Prijeli so ga 2. novembra v Podlehniku pri Ptujju.

Luskovec in Perger sta bila in bosta še v zaporu zaradi kaznivih dejanj zoper premoženje. Luskovcu so oktobra lani prisodili 5 let, Pergerju pa lanskega aprila 4 leta. Pa se bodo leta najbrž raztegnila.

NEKONTROLIRAN PLAMEN

V soboto je monter Jože Udovč v šmihelskem dijaškem domu napeljeval centralno gretje v kurilnici. Ko je pritrjeval v zid konzolni nosilec, je med rezanjem z varilnim aparatom skoz odprtino siknil v sosednji prostor plamen in vžgal tam zložene neonske svetilke. Požar so takoj pogasili, prostor pa bo treba prebeliti.

OB JEKLENEGA KONJIČKA – Franc Pavlič iz Črmošnjic je v nedeljo za nekaj časa pustil na samem moped. Ko ga je spet hotel zajahati, je zgrožen ugotovil, da je z njegovim jeklenim konjičkom neznan kam odbrzel že nekdo drug.

Prav ima samoupravljanje

Terenska babica, meni da je prikrajšana za 24.000 din – Za uskladitev ocen je rok 11. december

Sodišče združenega dela v Novem mestu je pred dnevi odločilo, da novomeški zdravstveni dom terenski babici Alojziji Maček-Fortuna iz Žužemberka ni dolžan spremeniti analitične ocene njenega dela oziroma izenačiti oceno njenega dela in nalog z oceno dela in nalog patronažnih sester s srednješolsko izobrazbo.

Alojzija Maček-Fortuna je v predlogu za uvedbo postopka poudarila, da je bil njen osebni dohodek terenske babice do konca maja 1974 izenačen z osebnim dohodkom patronažnih medicinskih sester s srednješolsko izobrazbo. Potem pa je samoupravni sporazum o delitvi osebnega dohodka postavil patronažne sestre s srednješolsko izobrazbo za stopnjo višje. V začetku da je bilo babicam rečeno, da je to samo pomota in da bodo stvar izenačili. To pa se ni zgodilo, novi samoupravni sporazum iz leta 1976 da je celo ohranil (krivično) razliko. Od oktobra 1977 se je razlika še povečala, stanje se ni spremenilo tudi ob sprejetju novega samoupravnega akta o delitvi OD konec leta 1977. Skratka – Alojzija Maček-Fortuna meni, da je prikrajšana za 24.859 din.

Novomeški zdravstveni dom pa trdi, pravzaprav zavrača očitke Alojzije Maček-Fortuna, da se ocena njenega delovnega mesta sploh ni spremenila, taka je od referendumu s konca leta 1977.

Sodišče je po temeljitem preudarku in oceni gradiva, dokazov in navedb ugotovilo, da Alojzija Maček-Fortuna nima prav. Osebni dohodek dobiva po pravnoveljavni analitični oceni delovnih mest, ki je bila sprejeta s predpisano večino glasov vseh delavcev. O prikrajšanju za okoli 24.000 din torej ni moč govoriti, samoupravna pravica delavcev je, da sami vrednotijo in ocenjujejo posamična delovna mesta. Za uskladitev sedaj veljavnih ocen pa je rok 11. december 1978. Do tega roka bo moral novomeški zdravstveni dom ponovno preveriti analitične ocene – torej tudi oceno terenske babice.

RUDARJU ZLOMILO NOGO

V ponedeljek, 30. oktobra popoldne, je 34-letni Miško Brčina, kopač in vodja skupine širokočelnega odkopa v rudniku Kanižarica, s krampom odkopal plast premoga za postavitev prečnega nosilca. Pri tem mu je okoli 40 kg težki kos premoga, ki se je odkrušil, zlomil nogo.



OKOLI RITI V ŽEP – Pri odcepu v Karteljevem stoji kažipot, ki nehote usmerja promet za Metliko in naprej proti Karlovcu po novomeški Ljubljanski cesti mimo Ljubljanske banke na novo križišče v Ločni. Torej okoli riti v žep, kot so nekdanji očanci. Na tabli bi nekako moralo pisati, da je za vse, ki so namenjeni čez Gorjance, veliko bolj primeren priključek v Mačkovcu. (Foto: Janez Pavlin)

PES ZBIL KOLESARJA

Četrtega novembra popoldne se je voznik kolesa z motorjem Rudolf Lendero iz Dolnega Boštanja 14 peljal iz Dol. Boštanja proti Boštanju. Blizu železniške postaje je na cesto pritekel pes neznanega lastnika in zadel kolesarja, tako da je padel in se hudo ranil.

TOVORNJAK POGASIL SELE GASILCI

Minuli četrtek so v Viatorjev mehanični delavnici v Črnomlju popravljali tovornjak Miroslava Judniča iz Ručetne vasi. Med delom sta mehanika okoli 18.40 opazila, da je začel tovor njak goreti. Vsi v delavnici so priskočili z gasilnimi aparati, vendar je bil trud zaman, ogenj so zadušili šele črnomaljski gasilci. Ogenj je popolnoma uničil tovornjakovo električno napeljavo pri motorju, zgorele so kabina in štiri gume, od vročine so popokale šipe, delno poškodovan je tudi avtobus, ki se je ta čas mudil v delavnici.

NESPEČNOST ZADUŠILA POŽAR

V noči na ponedeljek je Terezija Martinčič iz Dobrave pri Šentjerneju opazila skozi okno spalnice ogenj pri drvarnici. Ura je bila 0.45, Marija ni mogla spati. Takoj je zbudila domače, medtem so zublji že segli po letvah drvarnice. Požar so domači naglo zadušili in preprečili, da se ni vnelo gospodarsko poslopje.



ISKRA, INDUSTRIJA ZA TELEKOMUNIKACIJE ELEKTRONIKO IN ELEKTROMEHIKO KLANJ MONTAŽNO-SERVISNA ORGANIZACIJA LJUBLJANA

objavlja prasta dela in naloge

na montaži in preizkušanju avtomatskih telefonskih central za naslednje področje:

ENOTA MONTAŽNE OPERATIVE NOVO MESTO

1. 1 MONTAŽNEGA TEHNIKA – lahko tudi pripravnik
2. 1 TT MEHANIKA
3. 1 MONTERJA

- Pogoji:
- a) pod 1: – elektrotehnik šibki tok
 - b) pod 2: – TK ali RTV mehanik
 - c) pod 3: – 8. razredov osnovne šole

Za vse kandidate je pogoj uspešno opravljen psihološki pregled. Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Izbrani kandidati bodo opravljali po sklenitvi delovnega razmerja poskusno delo, in sicer največ 3 mesece. Interesente vabimo, da vložijo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: Iskra, Montažno servisna organizacija, Ljubljana, Medvedova 28, v 15 dneh po dnevu objave. O izidu izbire bomo objavljene kandidate pismeno obvestili v 30 dneh po izteku roka za prijave.

Strelska zveza na čereh

Minuli praznik novomeške občine je dokončno dokazal, da v vrstah domačih strelcev že lep čas nihče ne ve, kaj se pravzaprav v njihovi organizaciji dogaja. To lahko potrdijo člani sami, pa njihovi strelski kolegi iz Trebnjega, Črnomlja in Duge Rese.

Tekmovalci iz omenjenih mest so začeli sodelovati pred štirimi leti, ko so se ob občinskih praznikih svojih občin pomerili v posameznih mestih: v Novem mestu z vojaško puško, v Črnomlju s pištolo, Trebnjem z malokalibrsko puško in Dugi Resi z zračno. Po treh letih dokaj dobrega sodelovanja so zatajili Novomeščani. Da se je njihova občinska strelska zveza znašla na čereh, so občutili tudi Črnomlji in Trebnjci. Tamkajšnje 'praznični' streljanje so morali opraviti brez novomeške ekipe.

Na vrsto je prišel novomeški občinski praznik. Počastili naj bi ga kot trikrat poprej tudi strelci. Gostje so

prišli na strelišče nekaj po 8. uri, zakaj tradicionalno srečanje bi se moralo začeti uro kasneje. Še slabo minuto pred prvim slavnostnim in otvoritvenim strelom pa o domačih tekmovalcih ni bilo ne duha ne sluha. Povrhu vsega je bilo nepripravljeno tudi strelišče. Gostje iz Duge Rese, Črnomlja in Trebnjega so jezni zavoljo nepotrebne poti pospravili orožje in se odpeljali.

Tak odnos do praznika domače in tujih občin, tekmovalcev in gledalcev novomeških strelcev, ki so že dolgo tega prerasli pobalinske hlače, ne more biti v ponos. Občinska strelska zveza, njen upravni odbor in tajnik zveze že lep čas dokazujejo, da niso zreli za vodenje tako pomembne organizacije. Potrebna bo nova kadrovska injekcija. Tudi zaradi dejstva, da je v občini od 13 družin delovnih le pet in zavoljo obetavnega podmladka, ki je priča skrajno neodgovornemu delu.

JANEZ PEZELJ

Vodilnim sta pomagala sodnika

Inlesovi rokometiši igrali pri vodilnem Zagrebu

neodločeno - Po treh uspešnih kolih Krka izgubila s Koko - Konec tedna zadnje kolo

V predzadnjem kolu II. zvezne rokometne lige za moške in ženske so Ribničani v Zagrebu z neodločenim rezultatom ugodno presenetili. Novomeščanke pa so izgubile s Koko, a so navzlic temu na devetem mestu. Ribničani so po 10. kolu na 6. mestu in imajo 12 točk.

ZAGREB - INLES
19:19 (9:9)

Ribničani so v Zagrebu zelo dobro igrali. Vodilno moštvo je pričakovalo lažjo tekmo, a so jih gostje presenetili in hitro povedli. K počitku sta odšli vrsti pri neodločenem rezultatu, v nadaljevanju pa je Inles zaigral še bolje in povedel s tremi goli razlike. Nato sta na 'sceno' stopila sodnika in izkjučila za gol nevarnega J. Ilca, kmalu zatem pa so domačini izenačili. Minuto pred koncem srečanja je sodniški par gostom žogo odvzel in jo dosodil Zagrebu, vendar domačinom ni uspelo zmagati.

*Inles: Kersnič, Križman, D. Ilc 2, J. Ilc 3, Andoljšek, Karpov 5, Arko, Ambrožič, Tanko 5, Putre 3 in Gelze.

M. G.

KRKA - KOKA
7:13 (5:6)

Po treh zelo uspešnih kolih je novomeško Krko zaustavila Koka. Novomeščanke so tudi v 10. kolu začele zelo dobro in pošteno namučile gostje, ki se potegujejo za vrh v II. zvezni ligi. Prvi polčas je minil v izenačenih in lepih tekmah, k

počitku pa so gostje odšle z zadetkom prednosti.

V drugem delu so Novomeščanke popustile. Zaigrale so slabše v

nogomet

Še naprej brez zmage

Okoli 150 gledalcev, vodstvo NK Dolenjske in igralci so pričakovali, da bodo končno dosegli prvo zmago. Pomerili so se namreč s sezanskim Taborom in že četrtič igrali neodločeno 1:1 (1:0).

Domači igralci so bili pred srečanjem prepričani, da jim bo uspelo zmagati. Zato so začeli s hitrimi akcijami, vendar jih žoga ni ubogala. Šele ko so igro umirili, so postali za gostujočega vratarja nevarnejši. Tako je Bradač v 36. minuti po lepo izpeljanem napadu povedel domače v vodstvo.

V drugem delu dokaj zanimive tekme pa so gostje v 67. minuti rezultat izenačili. Do konca srečanja sta imeli obe ekipi še nekaj možnosti za zadetek, tako da je neodločen rezultat najbolj pravičen.

Dolenjska: Jerman, Žnidaršič, M. Grabič, Pavlin, Škedelj, Perhaj, Bogovac, I. Grabič, Pevec, Mrak (Derganc).

TURNIR KOČEVJU

Kočevski rokometni klub je ob koncu jesenskega dela republiške lige pripravil zanimiv medklubski turnir, na katerem so nastopile ženske vrste iz Brežic, Ljubljane in Kočevja. Rezultati: Ljubljana - Brežice 15:7, Kočevje - Ljubljana 16:12 in Kočevje - Brežice 18:14. Jesenske prvakinja so dokazale, da so v odlični formi.

BREŽICE:
200 ATLETOV

Delavci novoustanovljenega atletskega kluba Brežice so pred kratkim pripravili ulični tek, ki so ga poimenovali 'Brežiški oktober' in ga posvetili občinskemu prazniku. Skrbno pripravljenega teka se je udeležilo okoli 200 tekmovalcev in tekmovalk.

Rezultati - pionirji, 3 x 300 m: 1. AK Trbovlje, pionirke: 1. do 2. OŠ Brežice, OŠ Cerklje, pionirji: 3 x 600 m: 1. AK Črnomelj, pionirke: 1. AK Ljubljana, mladinci 3 x 1000 m: 1. AK Rudar Trbovlje, mladinke: 1. ŠSD Prodajalci ŠC Brežice, člani, 5000 m: 1. Draščak (Trbovlje), 2. Stepan (Novo mesto), 3. Kop (Brežice), veterani A: 1. Toplišek (IB Ljubljana), veterani B: 1. Laznik (Trbovlje).

KRŠKO:
DOBRI ATLETI

Republiškega krosa v Ajdovščini so se udeležili tudi atleti iz krške občine. V kategoriji starejših mladincev je bil Jazbec 25., pri mlajših pionirkih (nastopilo jih je 120) je bila Vinškova 31., Kuharjeva pa 61. Uspešno sta se kosala mlajša mladinka Petrič (41.) in Gramc (42.). Zubič pa je bil 66. Dobro so tekle tudi starejše pionirke: 77. Borko, 93. Urek, 95. Sintič. Manj uspešni so bili: pri mlajših pionirjih Ceglar (104), Zvegljič (120.), pri starejših pionirjih Kovačič (73.) in Kajba (100.) ter člani Šribar (56.), Teodorovič (64.) in Petrič (69.). V skupni uvrstitvi so bili Krčani na 40. mestu.

L. S.

Dolenjci zagotovo v finalu

V 2. kolu slovenske košarkarske lige A zanesljivi zmagi Metličanov in Novega mesta - Drugi poraz Kočevja - Derbi lige odigrali včeraj zvečer

V petih 1. slovenskih košarkarskih ligah so moštva odigrala drugo kolo. Srečanja v skupini A so d kazala, da je kandidat za 1. mesto ena sama ekipa - Novo mesto, tik pod vrhom tabele pa bi se morali znajti Metličani, ki bi se tako z Novomeščani uvrstili v slovensko superligo. Vrsta Kočevja v letošnjem letu za uvrstitev v kakovostnejše tekmovanje nima možnosti.

ZLATOROG - BETI
81:100 (47:53)

V 2. kolu slovenske košarkarske lige A so Metličani gostovali pri ekipi, ki se s košarko šele spoznava. Neznanje so skušali domači nadoknaditi s pretirano borbenostjo, taka igra pa je prispevala k poškodbi Metličana Vergota. Navzlic grobi Zlatorogovi igri so v Laškem brez težav zmagali Belokranjci, ki so v glavnem igrali z mlajšimi košarkarji.

*Beti: Gržič 9, Medek 44, Grbec 12, Vergot 8, Einsidler 2, Svinger 2 in Nemanic 23.

NOVO MESTO - KONUS
127:85 (65:40)

Novomeščani so v soboto popoldan proti Konusu dokazali, da za uvrstitev v slovensko košarkarsko superligo ni bojazni. Začetek je sicer okoli 300 gledalcev razočaral, saj so precej višji domačini le stežka povedli. Gostje so se izkazali s hitro igro, ko pa so domači začeli igrati resneje, je prednost hitro naraščala. V drugem polčasu so za domačo vrsto igrali zgolj igralci druge postave in razliko še povečali.

ŠPORT OD TU IN TAM

KOČEVJE - Končalo se je tekmovanje v občinski košarkarski ligi, v kateri je nastopilo sedem ekip. Vrstni red: Union 20 točk, Partizan 18, ZKGP 18, B. Yet 16, Student 7, Kočevska Reka in Lončar 1. Najboljši strelci: Gregorič 347 košev, R. Papež 270, J. Papež 259 itd. (M. G.)

SEMČ - Občinskega pionirskega prvenstva v košarki sta se žal udeležili le dve ekipi. Rezultat: ŠSD Semič - ŠSD Črnomelj 40-33. Možina iz Črnomlja je bil najboljši strellec, domačin Kočevar pa igralec.

(M.C.)
ČRNOMELJ - tekmovanje v občinski nogometni ligi se bliža koncu. Rezultati 6. kola v skupini A: Dragatuš - Rudnik 2:4, IMV - Vinica 2:1, Belt - Iskra 0:2 in Kanižarica - Stari trg 3:3. Vodita Rudnik in IMV, ki se bosta pomerila v naslednjem kolu. Skupina B: Butoraj - Česnjevec 2:3, GOK - Viator 3:0 b.b., Cardak - Dom JLA 4:1 in Črmošnjice - Iskra II 2:2. Vodi GOK z 12 točkami. (M.C.)

II. JESENSKI KROS

Minulo nedeljo je bil v Leskovcu II. jesenski kros za prvenstvo Leskovca, na katerem so tekli tekmovalci iz Krškega, Senovega, Podbočja in Leskovca. Srečanje je pripravila atletska sekcija Maraton in je v celoti uspelo. Organizatorji so pričakovali tudi udeležbo iz domače osnovne šole, a so zvedeli, da učenci o prireditvi sploh niso bili obveščeni. Zmagovalci so postali Zakrajškova, Kozole, Kuntaričeva, Petrič in Jazbec.

METLIČANI
PRESENETILI

Po prvem delu Dolenjske v borbenih igrah so presenetljivo dobro igrali Metličani in so na kegljišču na Čatežu zaostali za Krškim le za 19 kegljev. Trenutni vrstni red: Krško 871 podrtih kegljev, Metlika 852, Novo mesto 848, Mercator 830, Krka 766, Brežice 751, Senovo 675.

N. G.

šah

KRANJ -
DVZ PONIKVE
3,5:6,5

V 4. kolu 1. slovenske šahovske lige so Ponikovčani igrali v gosteh in dosegli prvo zmago. Vsi so dobro igrali, posamični izidi pa so: Mazi - Čimer 1:0, Rakovec - Ivič 0:1, Krek - Mestek 0:1, Kavčič - Podkoritnik 0:1, Podgornik - Finžgar remi, Ivanovič - Ofak 1:0, Kirn - Grden 0:1, Peclaj - Vehovar 1:0, Pavlin - Kirasič 0:1 in Udir Žilevski 0:1. Po 4. kolu so Dolenjci še vedno na zadnjem mestu s 13,5 točke.

DVZ PONIKVE - CELJE
3,5:6,5

Konec tedna so se šahisti Ponikev v 5. kolu slovenske šahovske lige pomerili z močnimi Celjani. V dokaj izenačenem srečanju je precej časa kazalo na zelo ugoden izid, nekaj prehitro odigranih potez pa se je maščevalo in srečanje se je končalo 3,5:6,5 za goste.

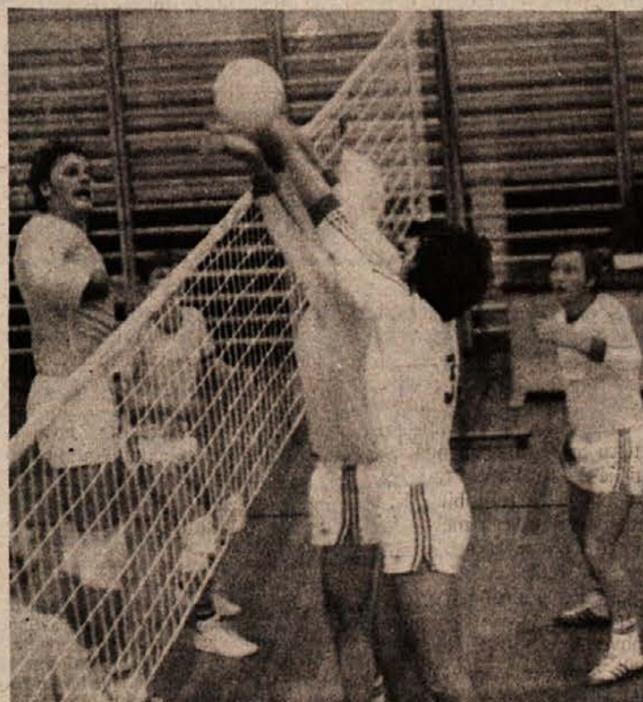
POREDOŠU POKAL

Novomeški šahovski klub je v počastitev občinskega praznika pripravil hitropotezno šahovsko prvenstvo. Udeležilo se ga je rekordno število igralcev, zato so organizatorji pripravili tudi predtekmovanja. V finalu je nastopilo 16 šahistov, zmagal pa je Poredoš, ki je zbral 12 točk. Za njim so se uvrstili Petkovič, M. Picek, Božović, Materni, M. Golobič, T. Škerlj, Pucelj, Jerančič, H. Golobič itd.

1. GIMNAZIJA
KOČEVJE IN
ESS NOVO MESTO

Dolenjski šahisti so po dolgoletnem premoru ponovno poživili šahovsko dejavnost po srednjih šolah. Pred kratkim je bilo regionalno šahovsko prvenstvo Dolenjske za srednje šole, na katerem so zmagali kočevski gimnazijci in novomeška ESS. Tekmovanja se ni udeležila stiška gimnazija, in prav bi bilo, da bi vodstvo šole za svoje šahiste bolj poskrbelo. Organizatorji so pogrešali tudi mladinke iz Kočevja.

Vrstni red, mladinci: gimnazija Kočevje 5,5, gimnazija Novo mesto 5,5, gimnazija Črnomelj 1; mladinke: ESS Novo mesto 4, gimnazija Črnomelj 2 in gimnazija Novo mesto brez točk.



MALO TAKIH PRIZOROV - Minuli dolenjski odbojkarški derbi med Novim mestom in Trebnjem ni navdušil. Ekipi sta igrali slabo, bolj pa so ugajali gostje, ki so v igro, čeravno so jo izgubljali, vložili več truda. Na sliki: najbolj zanesljivi mož v novomeški ekipi Bojan Vernig je ukani trebanjski blok.

Šport

DOKLOVA NAJBOLJŠA

V Ljubljani je bilo konec minulega tedna kvalifikacijsko tekmovanje III. in IV. selekcije v športni gimnastiki, s katerega so se najboljši in najboljše uvrstili na republiško prvenstvo. Nastopile so tudi Novomeščanke in dosegle naslednje uvrstitve: st. mladinke: 4. Kavšek 35,56; ml. mladinke: 2. Kočevar 36,00, 5. Papež 34,75, 9. Pucelj 33,95; članice: 1. Dokl 36,85, 3. Požar 33,93.

Športni komentari

Rokometna liga za Dolenjskega gresta konec tedna zadnjič na igrišču. V zadnjem kolu jesenskega dela se bodo Ribničani pomerili doma s Partizanom, ekipa, ki lesarjem na njihovem igrišču ne bi smela prizadejati preveč težav. Novomeške igralke rokometne gostujoče: pomerile se bodo z ekipo Tvina, močno vrsto, ki na domačem igrišču ne dovoli presenečenja. Bodo Novomeščanke neopisano pravilo prelomile?

V slovenskih odbojkarških ligah postaja vse bolj zanimivo. Mladi Žužemberčani pričakujejo vrstnike iz Izole, mesta, kjer ima odbojka dolgoletno tradicijo. Suhokrajinci v boju z močnimi Primorci niso brez možnosti. Trebanjci in Novomeščane čaka težja naloga. Obe ekipi se bosta pomerili z doslej neporaženima vrstama Zelezarja in Kamnika. *Vsekakor imajo Novomeščani v prvenstvenem srečanju več možnosti za presenečenje.

Novinke v slovenski odbojkarški ligi igrajo konec tedna doma. V goste bodo prišli Koprčanke, vrsta, ki v štirih kolih ni dovolila presenečenja. Tekma bo na moč zanimiva, Kočevke pa bi utegnile tudi presenetiti. Novomeščanke, članice II. zvezne odbojkarške lige, gostujejo. Če bodo proti Merkurju nastopile z najboljšo ekipo, niso povsem brez možnosti, zlasti zato, ker so še vedno brez prvenstvenih točk. Košarkarske vrste so 3. kolo odigrale včeraj, nogometaši Dolenjske pa so bili v minulom kolu prosti.

Boleča menjava generacij

Pričakovani izidi v odbojkarških ligah - Nov poraz novomeških igralcev, zanesljiva zmaga Kočevk

Novomeške odbojkarice so tudi po 4. kolu II. zvezne odbojkarške lige brez točke. Minulo soboto so se pomerile s Fužinarjevo vrsto in doživele četrti poraz. Poraženi so bili tudi Žužemberčani in Trebanjci, Novomeščani so dosegli drugo, Kočevke pa tretjo zmago.

KRKA - FUŽINAR
0:3 (-2, -7, -2)

Okoli 50 gledalcev je pričakovalo, da bo srečanje med Krko in Raven-

škami zanimivejše. Vendar se domačim igralkam pozna, da so vrsto močno pomladile in zaenkrat je zamena generacij preveč boleča. Kot zdaj kaže, Krki ne bo uspelo ostati v II. zvezni ligi. Minulo soboto so Novomeščanke igrale slabo, tako da so jih brez težav ugnale rezervne gostujoče igralke. Najboljša pri domačih pa tudi na igrišču je bila Rajerjeva. Krka: Rajer, Boh, Galeša, Suša, Urbančič, Brajer, Zevnik, Vidljinovič in Adamčič.

NOVO MESTO - TREBNJE
3:1 (11, -10, 12, 8)

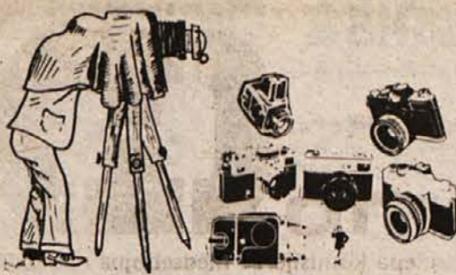
Dolenjski derbi v slovenski odbojkarški ligi - zahod je razočaral maloštevilne gledalce. Vrsta igrali v telovadnici OŠ Grm, ki za odbojkarstva prvenstvena srečanja ni primeren. Razen prenzikega stropa je premalo osvetljena. Bržkone je bilo tudi zato srečanje med Trebanjci in Novomeščani na sindikalni odbojkarški ravni. Sodnik Marucelj je sodil slabo, nekajkrat pa je oškodoval borbene goste.

ZELEZAR - ŽUŽEMBERK
3:0 (8, 10, 12)

Proti eni boljših ekip v slovenski odbojkarški ligi - zahod so mladi Žužemberčani dobro igrali. Začeli so boječe, v tretjem setu pa so bili povsem enakovredni tekmeč, z malo več športne sreče pa bi Suhokrajinci tretji niz tudi dobili. Trenutno so na lestvici šesti, takoj za Novomeščani.

VIC - KOČEVJE
0:3 (-8, -3, -9)

V 4. kolu slovenske enotne odbojkarške lige so novinke gostovale na Viču. Gostje so ponovno dokazale, da so ta čas med najboljšimi vrstami v Slovniji in da bi brez težav premagale marsikatero ekipo, ki nastopa v višem tekmovalnem rangi. V Ljubljani so Kočevke dosegle tretjo zmago in so s sedmimi točkami na tretjem mestu.



tisti hip



VESELO POPOTOVANJE — Za otroke je prav imenito, ce lahko sedejo na zadnji sedež motorja in se popeljejo okoli. Četudi piha okoli ušes in voznja se zdalec ni tako udobna kot v avtomobilu, je vsekakor zanimivejša. Tak prizorček je s fotografsko kamero zabeležil Janez Plavec, član šolskega fotokrožka na osemletki „Katja Rupena“ v Novem mestu. Motiva se je lotil kot dober poznavalec kamere. Izbral je zadosti dolg čas ekspozicije, da je lahko sledil gibljivi „tarči“, ter tako ustvaril občutek gibanja v sicer statični fotografiji. Zabršana pokrajina v ozadju je toliko bolj učinkovita, ker je polna linij, kar vse pripomore k osnovnemu namenu — ponazoritvi gibanja. Sama tehnika fotografiranja takih motivov torej ni težka, vendar fotograf pri tem ne sme štediti s filmom, saj je za zares učinkovit posnetek potrebno tudi malce sreče. Pri fotografiranju športnih dogodkov ali kadar želimo poudariti element gibanja, je dobro, če se spomnimo tudi te možnosti.

Dolenjski list pred 20 leti

Grehi polproletarcev

KO PRIDE SEZONA kmečkih del, žetev, košnja, trgatev in podobno, se polproletarci narede bolne. Takrat doma kosijo, žanjejo, trgajo in opravljajo že druga domača dela. Čisti proletarec, tisti, ki dela zavestno in vztrajno iz dneva v dan, pa se mora takrat truditi do skrajnosti, da bi polproletarca nadomestil. Kljub temu se nam taki izostanki močno poznajo tako pri izpolnjevanju planov kot pri narodnem dohodku. Imamo najmodernejšo socialno zavarovanje. Posamezniki ga skušajo izkoriščati, kot vidimo. Ekonomski interes nas sili, da poskušamo to preprečiti. Povejmo torej takšnim delavcem: „Prav, tovariš, kar ostani in delaj na kmetiji, v tovarni te ne potrebujemo!“

PRI POMOČNIŠKIH izpiti je opaziti, da vajenci predmete iz stroke, ki so se jih učili v šoli še znajo, njihovo znanje z ostalih področij pa je zelo žalostno. Pri izpitu dobé nekaj vprašanj tudi iz družbene ureditve FLRJ. Vprašanja so: kaj je sindikat (to ve le redkokateri), kaj je socialno zavarovanje (večina ga istoveti s posredovalnico za delo), kaj je delavsko upravljanje in kdo upravlja podjetje (odgovarjajo, da direktor in banka), kakšne dolžnosti ima delovni inšpektor (mnogi odgovorijo, da naj pazi na delavce, da ne bi pijani prišli na delo).

GRADNJA ŠPORTNEGA bazena v Dolenjskih Toplicah lepo napreduje. Bazen je že končan, zdaj gradijo slačilnice in polagajo pritočne cevi za dotok termalne vode.

NAŠI GORJANCI so po svojem sestavu slični Pohorju, zato imajo lahko tudi isto živalstvo. Tu so opazili že divje peteline in dva gamsa. Nesreča pa je v tem, da na to področje vdirajo hrvaški lovci, ki napravijo precej škode.

ZADRUŽNA POSLOVNA zveza Črnomelj je pripravila letos 100 ha steljnikov za kultiviranje.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 6. novembra 1958)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Židovska pijavka bode kri spila

(Naša zadruga) prav vrlo napreduje. Ponosni smemo biti na to, da nas varuje pred slepilno konkurenco s tem, da zamore le tisti kot mojster nastopiti, kedor za obrt popolno sposobnost dokaže. Jedinó pri zadrugi imamo obrtniki prilóžnost, da se svojih težav zavedemo in z združenimi močmi branimo proti židovskemu kapitalu, ki nam preti s poginom. Oglejmo si bolj natanko to židovsko pijavko, ki nam bode kmalu do zadnje kaplje krvi izpila, ako bomo še naprej roke križem držali. Naši predniki so svoje obrtne izdelke dobro in trpežno izdelovali, ter po pošteni ceni spečali. Kako pa je danes? Kaki so izdelki? Ako bi bili domači, bi bilo dobro, a vsi izdelki so židovski. Trgovci pridejo prav poceni do njih.

(Med Angleži in Francozi bo morda vojna. V primorskih pristaniščih obeh držav se silno hitro opravljajo bojne ladje. Gre se za neko pokrajino v Afriki. Radi bi jo imeli Angleži, radi Francozi, pa se bodo morda pulili za njo.

(Lukežev semenj) v Novem mestu bil je prav dobro obiskan. Na živalskem semnjišču smo našeli 98 konj, 700 goved in blizo 5000 prešičev. Kupčija je bila posebno živahna na prešičjem semnjišču, kjer smo opazili ne samo domače, temveč tudi tuje kupce, tako iz Ljubljane, Tirolske, Dunajskega Novega mesta in od drugod.

(Blíža se) čas, ko bomo prešiče klali in marsikateremu naših čitateljev bode vstreženo, ako jim povemo, kako se da prave italijanske salame napravljati. Vzame se samesa prešičjega mesa, meso zreže se na majhne kocke (burfelce), kakor meso zreže se na kocke tudi nekoliko špeha. Tako zrezano meso dene se v nečke, v tej se nekoliko posoli in doda primerno množino stolčenega popra. Vse skupaj se premeša in pusti na hladnem 12 ur. Tako postopoma še 3 dni. Četrty dan v goveja čevesa nabaše se meso.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 1. novembra 1898)



PO SVETU OKOLI

SPREMENJENI HOLLANDCI

Nekdaj so ljudje govorili, da je človek, ki ne uživa nikakršnega alkohola, „trezen kot Holandec“. Dandanašnji bo treba ta izrek kar opustiti ali pa spremeniti. Pretekli mesec so testirali vse voznike na holandskih avtocestah in presenečeni ugotovili, da je vsak 25. voznik imel alkoholne pare v glavi, vsak 74. pa je bil že tako močno v rožicah, da so ga morali zaradi varnosti vtakniti v luknjo. Povrh vsega so žalostni policaji morali ugotoviti tudi, da se večina poltreznega naroda vozi s preveliko hitrostjo. Mudi se jim, vrlim Holandcem, mudi — do bližnjega lokala z alkoholnimi poživili!

DOM NA KOLESIH

Angležinja Phyllis Fogden je lansko leto preživela na vlakcu, podobno življenje pa si je omislila tudi letos. K nenavadnemu načinu prebivanja jo je spodbudil čist račun. Ugotovila je, da jo pride ceneje, če si kupi splošno vozovnico s popustom in neomejeno uporabo, kot če plačuje najemnino za sobo. In tako je večino dneva in noči preživela v vlakcu, hranila pa se je v različnih mestih. Menda je zdaj odlična poznavalka Anglije.

POUČNA KOMIKA

Slavna komika Laurel in Hardy sta še po smrti nadvse koristna učitelja. Nedolgo tega je neka ameriška tvrdka za gradnje svojim delavcem zavrtela nekaj komičnih filmov, v katerih slavna dvojica gradi hišo. Strokovnjaki pravijo, da sta Laurel in Hardy počela natanko tisto, česar dober delavec ne bi smel. Menda so se graditelji na ta način naučili svoje stroke. Da le ni drugače in da zdaj ne oponašajo Stana in Olia!

RUSKA POMOČ

Iz moskovskega živalskega vrta so poslali dve ptici ujeti v francoski narodni park v Savojskih Alpah. Ptici naj bi popravili hudo ogroženo populacijo domačih ujed. Kaj pa, če ruska samca ne bosta čutila prevelike naklonjenosti do francoskih pernatih dam in ju bo žežalo po domačih krivokljunkah? Francozi računajo na slavni šarm, po katerem slovi francosko ženstvo po svetu.

Vesoljski poštar

Pošta bo potovala preko satelita — Možnost nadzora?

Februarja prihodnje leto bo stekla redna poskusna poštna linija med kontinenti preko umetnega satelita. Nacrta se je lotila ameriška poštna služba, ki želi tako najti hitrejši in učinkovitejši način prenašanja nekaterih vrst poštnih pošilk na velike razdalje. Strokovnjaki zatrjujejo, da bo v bodočnosti preko satelitov potovala večina pošilk.

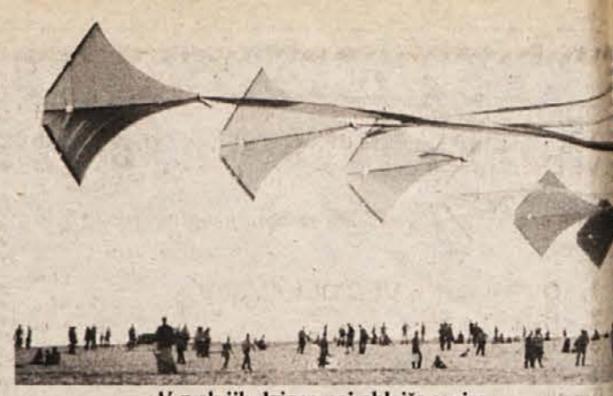
Kako bo satelitska pošta delovala?

Satelitske poštnne postaje na tleh bodo med seboj izmenjavale signale, posrednik pa bo geostacionarni satelit, to je satelit, ki kroži s tako hitrostjo, da je glede na Zemljo vedno nad isto točko. Signali bodo v bistvu v elektronski jezik spremenjene slike pisem, časopisov, obvestil, obrazcev in podobnega gradiva. Posebna naprava bo poštno gradivo „brala“, ga spreminjala v ustrezne signale ter te preko satelita pošiljala do druge sprejemne postaje, kjer bo stekel obratni postopek; sprejemna naprava bo signale v hipu prevedla nazaj v vidno podobo in izdelala kopijo. Prko običajne poštnne mreže bodo kopijo dostavili naslovniku.

Četudi sprva vesoljska pošta morda ne bo cenejša od klasične letalske, pa bo že takoj potegnila na dan svoj največji adut — hitrost. Poštna pošiljka bo med kontinenti potovala s strahotno hitrostjo, merljivo v sekundah.

Dvomljiva je seveda zamčenjena tajnost pisem. Prav nič težko ne bo izdelati dve kopiji, eno poslati naprej, drugo pa prihraniti za človeške oči. No, za intimnejše in zaupljivejše besede bo še vedno na voljo običajna poštna pot z ladjami ali z letali.

Po končanem poskusu, ki bo trajal vse prihodnje leto, bo padla odločitev; ali bo pošta šla preko satelitov ali ne.



V zrak jih dvigne najrahljša sapica

Igrača za dedke in vnuke

Američane navdušili papirnati zmaji — Podnevi obrabijo milijarde, ponoči pa zmaje — Dvoboji v zraku

Poreklo zmajev, igrač „na veter“ iz papirja, svile in letvic — vse skupaj je privezано na tanko vrvico — sega na Daljni vzhod. Kitajci so pred tremi tisočletji in tudi kasneje uporabljali zmaje v čisto resne namene: z njimi so opozarjali kmete, da grozi nevarnost sovražnih vdorov. Stare kitajske pripovedke pripovedujejo tudi, kako zvito so si včasih s papirnatimi zmaji znali pomagati lopovi, vojščaki in generali.

Papirnata igračka je posegla tudi v znanost. Ameriški državnik in izumitelj Benjamin Franklin je prav z zmajem dokazal, da je strela ena od oblik elektrike. Dokaz bi skoraj plačal z življenjem. Z zmaji sta si v tedaj še popolnoma neznanem svetu aerodinamike veliko pomagala tudi brata Wright, izumitelja „leteče ne naprave, težje od zraka“ — torej letala.

Prav zdaj dozivljajo zmaji v Združenih državah Amerike novo renesanso. V časih so bili tam tudi že prej: otroci so z njimi oznanjali, da je prišel v deželo pomladni veter. Kot gobe po dežju so zrasle trgovine, ki so se specializirale samo za zmaje. Tako imenovani festivali zmajev pritegnejo na tisoče ljubiteljev, od otrok do resnih poslovnih mož, ki dopoldne obrabijo milijarde dolarjev, ob večerih pa za na pomlad s svojo lastno rok o lepijo krhke modele zapletenih zmajev.

Zmaji, ki jih je mogoče kupiti v trgovini, stanejo od 2 do 100 dolarjev. Nekateri so dolgi do 17 metrov, z repom pa celo več kot sto, in vendar polete že ob najrahljši sapici (5 km na uro). Pač zasluga novih, lahkih snovi in dognanj na področju aerodinamike. Z zmajem sploh

ni treba več teči proti vetru dovolj je, da se pravilno položi in ga spretno spusti iz roke. Takoj bo v zraku. Prav tako spuščajo zmaje tudi dedki, da v „varstvu“ vnukov. Spretnost je potrebna za vodenje „bojnih zmajev“, ki drugemu trgajo rep iz krepi papirja. Američani pa se verjetno ne zavetajo, da so se zmaji že pred sto in sto leti viteško dvobojevali na Daljnem vzhodu. Za čast.

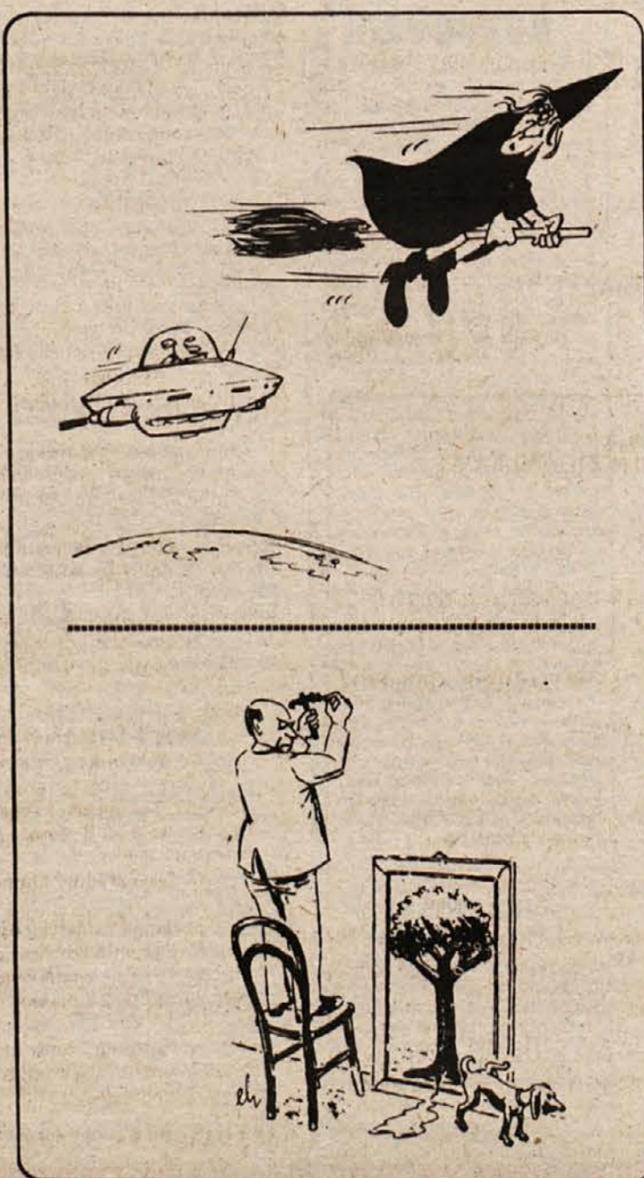
Elektrika zdravi

Še tako trdovraten zlom zaceli — Elektroda na kosti

Ni tako malo nesrečnikov, ki zlomijo kost, potem pa se poškodovano mesto kljub tako skrbnemu zdravljenju ne zleči in noče pošteno zaraditi. Tudi po več letih se zlom zaceli, zato je nevarnost ponovne hude poškodbe zelo velika. Iz univerzitetne klinike armijske zvezne države Pennsylvania prihajajo spodbudne novice. Tam so zdravniki začeli z nevarno metodo celjenja zlomov na pomoč so prvikrat v zgodovini medicine poklicali elektriko.

Ortopedska kirurga Carl Highton in Zachary Friedenberg sta uspešno končala šestdeset poskuse pospeševanja celjenja zlomov z elektriko. Preko pacientov s posebno trdovratno zlomi sta vstavila elektrode, ki so bile pod stalno napetost električnega toka male jakosti. V povprečno devetih tednih se še tako trdovratni zlomi zacelili. Popoln uspeh sta imela v 70 odst. primerih, pri ostalih 30 odst. pa sta ugotovila vidno izboljšanje.

Zaenkrat se celjenje zlomov z električnim tokom še ni razširilo po drugih bolnišnicah, prav sta oba zdravnika s svojimi raziskovalnima skupinama objavila tudi 12 let nezaceljenih poškodbo.



ST



»Če ste hči seržanta ki ga iščete,« je dejal se pišem Natty Bumpo bel Dunhamova in tam Puščica... — »Škoda, ga bolj zanesljivega dimo zdaj skupaj. Dol vas prepeljemo čez br smo vas zgrešili.«

Resitev prejšnje križanke

	A	T	E	K	K	O	P	A				
	N	E	T	O	K	O	P					
	E	T	I	L	A	C	I	J	A			
	M	I	K	A	R	T	A	R				
	K	O	V	A	Č	I	Č	T	A			
	S	M	O	L	A	M	E	T	R	O		
	K	A	N	T	S	A	T	O	L	O	J	
	A	L	I	O	R	N	A	T	I	D	A	
	L	I	K	I	J	A	P	E	S	N	I	K
	A	K	A	D	E	M	A	L	T	A	N	A



Ti, ki imajo denar, si lahko nakradejo in nagrabijo k svojemu preobilju, pa se to ne imenuje kraja.

L. GAGERN

Spomin je zakladnica, ki jo življenje nanaša kot velika voda.

D. LOKAR

Najtišje želje so najbolj nestrpnne.

O. ŽUPANČIČ



gram	istost	zrelotni izpit	afr. jezero	angl. ž.ime	smučarski klub	topljivost	sl. kar. šubic	kesanje	srb. m. ime
dajnikov pristaš									
zemelj. plin					poljščina				
svetovni duh (gr. fil.) neprijeten občutek				os. zalitek	lesena pihala			vrtna lopa	gospodarske razstavice
dl	vrsta balkona (gorenjska)	neg. ion	novinarika dl. bacer		vrsta plakata				
delavec ki pretrano dela				m. ime	razglas				del roke
zbir. podatkov o bolniku					najvišji gr. bog			dl	časovna mera
afr. reka			odetev		dvojina			lojze dolinar	panj
tropsko drevo			oranje		pinza ezio				
dl	del noge			prebivalec srenje					

Na krivo pot po svoji volji

Nov pogled na kriminalno osebnost – „Notranja televizijska kamera“ je odkrila grozljivi svet prestopništva – Rehabilitacija hudodelca je v njegovih rokah

Kaj storiti s človekom, ki je od mladih nog prestopnik, ki od manjših tatvin, laži in goljufij preide k vlomom, ropom, sleparijam in umoru? Imenujemo ga zakrknjen kriminallec. Zaporna kazen nanj ne deluje prevzgojno, kot naj bi zapor predvsem deloval, saj se po prestani kazni hitro povrne k svojemu „pravemu“ poslu. Ali je zakrknjenega kriminalca sploh mogoče prevzgojiti ali pa je edini način, da mu družba prepreči zločinsko početje, smrtna kazen in dosmrtna ječa? Niti smrtna kazen niti dosmrtna ječa namreč ne zdrži zares humanističnega pretresa, zato v napredno mislečih krogih obe skrajni možnosti zavračajo. Kaj torej?

Šestdesetletna študija, ki so jo opravili v ZDA in objavili letos v treh obsežnih zvezkih z naslovom „Kriminalna osebnost“, ne daje veliko upanja vsem tistim, ki se ukvarjajo z raziskovanjem možnosti rehabilitacije zakrknjenih hudodelcev. Dosedanji načini prevzgoje so v večini primerov neučinkoviti. Zaključek študije je: trdovratne kriminalce mora družba za vedno izločiti, naj bo to s smrtno kaznijo ali z dosmrtnim zaporom.

Po drugi strani pa je študija prinesla tudi spodbudnejši zaključek: s pravočasnim odkrivanjem sorazmerno majhnega števila „rojenih“ kriminalcev je mogoče učinkovito zmanjšati število kriminalnih dejanj, poleg tega pa je z dovolj zgodnim prevzganjem mogoče rešiti večino prestopnikov, ki so zabredli v kriminal, da ne zaidejo v vrsto nepopravljivih hudodelcev.

NEMOČNA KEMIJA

Od učenjaka Lombrosa sem že trajajo poskusi, da bi z znanstveno metodo odkrili tako imenovane rojene kriminalce. Lombroso je meril lobanje, danes pa poskušajo ugotoviti, ali ni morda izdajalskega znaka v krvi, v elektromagnetnem valovanju možganov, v obnašanju, v kromosomih. Čeprav je tu in tam vzniknilo senzacionalno odkritje, so se glasovi hitro potišali. Nobena kemijska, obnašajska ali psihoanalitiška metoda ne more vnaprej z gotovostjo povedati, kdo je in kdo ni rojen kriminallec. To povedo šele dejanja – se pravi, da se družba sooči s takim tipom osebnosti šele takrat, ko je prepozno, da bi se ubranila posledic. In vendar se samega pojma „rojen kriminallec“ nikakor ne more odreči.

Omenjeno študijo je začel dr. Yochelson. Najprej je opravil obsežne in izčrpne analize 252 trdovratnih kriminalcev. Preiskal je njihov rod, proučil okolje, dotedanje življenjsko pot, opravil kopico psihoanaliz in običajnejših psiholoških raziskav, iskal fiziološke posebnosti. Po nekaj letih trdega dela je moral priznati, da ni naredil pomembnega koraka naprej v prepoznavanju osnov, iz katerih raste kriminalna osebnost. „Opeke“ hudodelca ni našel.

NOTRANJA TV KAMERA

Kljub temu pa se je lotil daljnosežnejšega vprašanja: kako prevzgojiti kriminalca? Leta 1970 se mu je pridružil psiholog Samenow, ki je po letu 1976, ko je Yochelson umrl, delo nadaljeval in študijo dokončal.

Proučevanja kriminalne osebnosti sta se lotila na poseben nov in izviren način. Vsakemu od 252 prostovoljcev – kriminalcev sta dala nalogo, naj skrbno sledi svojim mislim in vsak dan poroča, kaj se mu je motalo po glavi. Metoda sta imenovala fenomenološko poročilo ali miselna televizijska kamera. Na ta način sta prišla do nekaterih presenetljivih odkritij. Najbolj presenetljiva je bila ugotovitev, da se kriminalci zelo pogosto ukvarjajo z mislijo na kriminalna dejanja. Kolikor je verjeti poročilom, je bila za vsakim od prostovoljcev tudi mnogo bolj burna preteklost, kot pa so jo uradno zabeležili v njihovih kartotekah. Samoopazovani trdovratni prestopniki so izdali toliko prestopkov lažje in težje vrste, da bi po veljavnem kazenskem zakoniku vsak zaslužil najmanj 1500 let zaporne kazni. Povrh vsega pa so zabeležili pestro kriminalno dejavnost, tako dejansko kot miselno: prestopniki zoper lastnino, spol, telo, red in podobno niso omejeni le na posamezne osebnosti, ampak so se vsi ukvarjali z vsem.

Tudi po nekajletnih proučevanjih s tako metodo dela sta prišla do osnovnega zaključka: kriminalna osebnost se svobodno odloči za kriminalno dejavnost iz želje po moči, oblasti in vzburjenju.

Ta ugotovitev je v nasprotju s konvencionalnim psihološkim in sociološkim mišljenjem, po katerem naj bi kriminallec oblikoval problematično osebnost zaradi objektivnih razlogov, na katere sam ne more bistveno vplivati.

Ugotovitev Yochelsona in Samenowa odpira seveda tudi novo pot za prevzganje zločincev. Če gre res za svobodno odločitev, potem je prav stvar osebne odločitve, da človek iz kriminalca postane navaden državljan. Druge izbire ni.

Kako doseči, da se kriminallec odloči za drugačno življenje, pa je stvar dolgotrajnega „prepričevanja“. Samenow je začel z vrsto poskusov, v katerih je zapazil, da največ težav povzroča prav to, da kriminallec spozna, da se za življenje na robu družbe sam odloča. Večina njegovih „gojencev“ je tudi po tem spoznanju raje ostala na krivi poti. V vsakdanjem življenju ne morejo najti prav nič tega, kar najdejo v kriminalni dejavnosti. In zanje je edina pot pot v zapor.

EZOSLEDEC



Dunhama, sem tisti, ezosledec. »V resnici – »Seveda sem Margresta stric Kap in niste našli kakšnega. Sicer pa pojmemo čoln in varno. Bal sem se že, da

Ko so bili vsi zbrani, je Stezosledec predstavil svoja spremljevalca, Veliko Kačo in mladega moža, Jaspera Westerna po imenu. Potlej so sedli k južini in se zapletli v pomek. »Vaše lovsko življenje,« je dejal Kap. »mora imeti nekaj pustolovskega in mikavnega, le da ste zmeraj na suhem.« — »Prav tako često ravnamo z veslom kot s puško,« je menil Natty.

»Tisto nekaj vode in brzice pač ni vredno govorenja,« je spet začel svojo posmehljivo pesem stari pomorščak, ki je bil čez mero ponosen na svoj poklic. Stezosledec mu je potrpežljivo odgovarjal in nazadnje je stari menil: »Če je ontarijsko jezero res tako veliko, kot pravite, bomo na tej strani vsaj varni pred Indijanci, ki jih ščuvajo ti prekleti Francozi.«

VAŠA ZGODBA

SMRT DOLENČEVE MATERE

Premožna družina Dolenčevih je mirno prebivala v Lipnem selu. Starejši sin je prevzel gospodarstvo, mlajši je hodil delat, obe hčeri pa sta pridno pomagali pri domačih delih in čakali, da pride pravi fant poprosit za roko. Z ljubeznijo so obdelovali zemljo in skrbeli za sadno drevje ter vinograd, saj je „pijača ravno tako potrebna kot jedača“, kot je imel navado reči oče. Živeli so skromno, premoženje pa je lepo rastlo. Preuredili so hlev in hišo.

Tako cvetoči dom, v katerem ni nikoli nastal prepir, je dočkal vojni vihar, ki je zabesnel leta 1941. Prišli so tujci, ukazovali, mučili, izkoriščali. Narodni ponos je vstal v srcih Dolenčevih in oba za boj sposobna sinova sta odšla v partizane.

Jeseni 1944 so prejeli pozdrave najstarejšega sina, samo nekaj tednov kasneje pa so zvedeli, da je padel. Žalost je zagrnila dom. Mati ni in ni mogla verjeti, da je vest resnična. Trdno je verovala, da je sin še živ, da se povrne domov.

Leto kasneje je na velikem plakatu pisalo, koga vse so obesili na Frankolovem. Med imeni je bilo tudi ime mlajšega Dolenčevega sina. Oče se je v nekaj dnevih postaral za desetletje, mati je umolknila in se predala žalosti. Zdaj ni imela nobenega upanja več. Stiskala je roke na prsih in tamala: „Moj sin, mrtev! Moja sinova, oba mrtva! Zakaj ne ustrele še mene?“ Edino hčeri sta še krepkeje zagrabili za delo na kmetiji. Vedeli sta, da partizani potrebujejo hrano. Pomagali pa sta tudi pogorelcem in ubežnikom.

Mati ni mogla mirovati. Sključena je s palico hodila po vasi. Čeprav so jo ljubeznivo prepričevali, naj ostane doma, na toplem, jih ni ubogala. „Nekaj me sili, da moram hoditi okoli,“ je pojasnjevala. Vstajala je včasih tudi ponoči iz tople postelje in odhajala v mrzlo noč opazovat, ali ne prihaja od kod kateri od njenih sinov.

Hčeri sta jo pregovarjali, da bi se pustila odpeljati k zdravniku, vendar zaman. „Zakaj bi še živele? Se nikoli nisem bila pri zdravniku in tudi sedaj mi ga ni treba,“ je odgovarjala. Tudi starejši sosedje niso nič opravili z nasveti. Tako je morala ena od hčera sama do zdravnika, mu razložiti, kaj je z materjo, in vzeti zdravila za „starost, živce, trpljenje, izmučeno srce“, kot je našteval doktor.

Majski dnevi 1945 so bili neskončno lepi. Narava je zgodaj ozelenela, sadno drevje je bogato cvetelo. Izmučeno in trpinčeno slovensko zemljo so na debelo pokrivali beli cvetni lističi. Tisto pomlad je skozi vas korakala četita partizanov. Fantje, ožgani od sonca in vetrov, so sijali od ponosa in zmagovalja. Dolenčeva mati jih je srečala na pragu, oprta na palico. Z roko si je zasenčila oči; mar ni med njimi tudi njen starejši, mlajši sin?

„Veselite se, mati, svoboda je prišla!“ so ji klicali v pozdrav.

„Le veselite se, vrli fantje, jaz se ne morem. Vi le uživajte srečo, saj ste veliko zanjo žrtvovali,“ jim je tiho odgovarjala. Za konec pa je v prvi zar svobode še posijal mračni plamen minule vojne. Ubežni ustaši so preplavili mejo. V Lipnem selu so zažgali hlev in v nekaj minutah je bila vsa vas v ognju. Vsak je hitel reševati, kar je mogel.

Gorelo je tudi pri Dolenčevih. Hčere so potegnile nekaj oblek in odev iz plamenov, malo je manjkalo da ni mati ostala v goreči hiši. Vso strto sta jo odveli pod hruško in hiteli naprej reševati.

Ko sta se vrnila k nji, je ležala z obrazom proti zemlji. Na licu ji je otrpnil poslednji, skrivnostni nasmeh. Njeno zadnjo besedo je vsrkala ljubljena zemlja.

Mrtvaški oder so ji napravili kar pod hruško, ker je bila vsa vno samo žareče pogorišče in ni bilo cele strehe.

Pogreb Dolenčeve matere je bil veličasten. Množica ljudi jo je spremljala na poti. Bilo je veliko joka, v joku pa spomin na vse padle, mučene, trpinčene in umorjene. Jokali so tudi od same slutnje lepših časov, ki so jih čutili prihajati v svetlobi svobode.

„Danes, ko te pokopujemo, draga Dolenčeva mati, ti obljubljam, da ne boš pozabljena, kot ne bosta nikoli pozabljena tvoja sinova, ki sta dala življenje za svobodo. Vnuki in še pozni rodovi, ki bodo živeli v sreči in užili lepše življenje od našega, se bodo spominjali našega trpečega rodu. Rane bodo zaceljene, a spomin bo ostal!“

Te besede nad grobom so se za večno vtisnile v srca.

KMEČKA ŽENA



„V nekaj minutah je bila vsa vas v ognju...“ (Foto: M. Markelj)

**DONIT MEDVODE
TOZD TESNILA TREBNJE
VELIKA LOKA**



vabi k sodelovanju sodelavce za opravljanje naslednjih del in nalog:

1. ORODJAR – VEČ DELAVCEV
2. REZKALEC
3. VZDRŽEVALEC AVTOMATIKE

Pogoji:
pod 1: KV orodjar, 1 leto delovnih izkušenj pri popravilu in izdelavi novih orodij;
pod 2: KV rezkalec, 1 leto delovnih izkušenj;
3.: elektrotehnik ali elektrodelovodja – šibki tok, 1 leto delovnih izkušenj na področju vzdrževanja avtomatike.

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom in poskusno dobo 2 mesecev. Nastop dela je možen takoj. Podrobnejše informacije lahko dobite v kadrovski službi TOZD. Pismene prijave pošljite v roku 15 dni na naslov DONIT-TOZD Tesnila Trebnje, 68212 Velika Loka.

SOP KRŠKO

Svet za delovna razmerja TOZD IKON Kostanjevica na Krki razpisuje naslednja prosta delovna opravila in naloge v INŽENIRSKEM BIROJU V Zagrebu, Siget 18 b:

1. VODJA INŽENIRSKEGA BIROJA, 1 prosto del. mesto
2. GLAVNI PROJEKTANT, 2 prosti del. mesti
3. SAMOSTOJNI PROJEKTANT, 2 prosti del. mesti
4. TEHNIČNI RISAR, 1 prosto del. mesto

Pogoji pod 1. – dipl. ing. stroj., nad 5 let delovnih izkušenj na ustreznem delu, s strokovnim izpitom,
pod 2. – dipl. ing. stroj., nad 3 leta delovnih izkušenj na ustreznem delu s strokovnim izpitom,
pod 3. – stroj. tehnik, nad 3 leta delovnih izkušenj na ustreznem delu, zaželen strokovni izpit,
pod 4. – tehnični risar, 1 leto delovnih izkušenj na ustreznem delu.

Delovni program obsega pnevmatski transport s filtriranjem – filtri „SOP“ – „HANDTE“.
Poskusna doba za vsa omenjena opravila je 3 mesece. Pismene vloge pošljite na naslov SOP Krško – TOZD IKON Kostanjevica na Krki, 68311 Kostanjevica na Krki. Rok prijave je 15 dni po dnevu objave razpisa. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po objavi razpisa.

Komisija za medsebojna razmerja pri

Trebanjskem gradbenem podjetju
„TREGRAD“ Trebnje

objavlja prosta dela oziroma naloge

ADMINISTRATORJA – strojepisna dela in fakturiranje

POGOJI: srednja administrativna ali srednja ekonomska šola, z najmanj 2 letoma delovnih izkušenj.

Nastop dela je mogoč takoj. Pismene ponudbe pošljite na naslov: „TREGRAD“, Trebnje, Goliev trg 9. Rok prijave je 15 dni po razpisu.

PIONIR

Komisija za delovna razmerja v
TOZD PROMETNI SEKCIJI ZIDANI MOST

objavlja naslednja
prosta dela oziroma naloge:

1. prosta dela in naloge 15 transportnih delavcev. Možnost napredovanja za dela in naloge (premič, zavirač, kretnik...);
2. prosta dela in naloge 20 prometno-transportnih delavcev;
3. prosta dela in naloge 5 čistilk.

POGOJI:

pod 1: zaželena končana osnovna šola,
pod 2: posebna strokovna usposobljenost za PTD (premič, zavirač, kretnik),
pod 3: nedokončana ali končana osnovna šola.

Za vsa navedena dela traja poskusno delo 1 mesec. Osebnih dohodkov po pravilniku o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD Prometne sekcije Zidani most. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev za navedena dela in naloge pošljite Kadrovski službi Prometne sekcije Zidani most v roku 15 dni po objavi. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po poteku objavljenega roka.

SOP KRŠKO,
TOZD STORITVE,
Krško, Gasilska 3

razpisuje

JAVNO LICITACIJO
za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. TRAČNI BRUSILNI STROJ – izklicna cena 4.000,00 din
2. ŽELEZNA KONSTRUKCIJA ZA NADKRITJE izklicna cena 2.000,00 din

Licitacija bo v petek, 17. 11. 1978, v prostorih „SOP“ Krško, TOZD STORITVE, Krško, Gasilska 3, ob 7. uri za družbeni sektor ob 8. uri za zasebni sektor.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV Šentjerneje sprejme v službo

TOČAJKO.

Samsko stanovanje zagotovljeno. Interesentke naj se javijo pri Društvu upokojencev, Šentjerneje 5, kjer dobe nadaljnje informacije.

**ZDRAVSTVENI CENTER CELJE
TOZD ZDRAVSTVENI DOM SEVNICA**

vabi k sodelovanju delavca za
opravljanje delovnih opravil

**SNAŽILKE
V ZDRAVSTVENEM DOMU SEVNICA**

Pogoji:
– končana osemletka,
– 3-mesečno poskusno delo.

Osebnih dohodkov po pravilniku o razporejanju dohodka, čistega dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo TOZD Zdravstveni dom SEVNICA. Prošnje je treba vložiti v 15 dneh po dnevu razpisa za ZC CELJE – TOZD ZDRAVSTVENI DOM SEVNICA. Prijavljene kandidate bomo o izidu obvestili v 10 dneh po izvršeni izbiri.

NUKLEARNA ELEKTRARNA KRŠKO – v ustanavljanju, 68270 Krško

objavlja prosta dela in naloge:

1. VZDRŽEVALCA strojne opreme (2 vršilca)
2. VZDRŽEVALCA elektro opreme (2 vršilca)
3. INOKORESPONDENTA za določen čas – 1 leto (8 vršilcev)
4. DAKTILOGRAFA za določen čas – 1 leto (8 vršilcev)
5. ELEKTRONSKEGA TEHNIKA (5 vršilcev)
6. SKLADIŠČNIKA

Pogoji:
pod 1:
– en VKV strojni ključavničar in en KV strojni ključavničar z izkušnjami pri delu s pumpami in armaturo v pogonu
– 4 leta delovnih izkušenj v stroki
– pasivno znanje angleškega jezika
– poskusno delo 3 mesece

pod 2:
– VKV električar
– 4 leta delovnih izkušenj pri montaži ali vzdrževanju energetskih naprav
– pasivno znanje angleškega jezika
– poskusno delo 3 mesece

pod 3:
– dokončana filozofska fakulteta (skupina anglistike)
– znanje daktilografije
– 6 let delovnih izkušenj, od tega 3 leta kot inokorespondent
– poskusno delo 3 mesece
– prevajanje in prepisovanje bo izključno iz angleškega v slovenski jezik in obratno

pod 4:
– dokončana srednja administrativna ali ekonomska šola
– 4 leta delovnih izkušenj, od tega 2 leti pri daktilografskih poslih
– pasivno znanje angleškega jezika
– poskusno delo 3 mesece
– prepisovanje je izključno v slovenskem in angleškem jeziku

pod 5:
– dokončana elektrotehnična šola – smer šibki tok
– 4 leta delovnih izkušenj, od tega 2 leti pri vzdrževanju, montaži in projektiranju elektronske opreme
– pasivno znanje angleškega jezika
– poskusno delo 3 mesece

pod 6:
– dokončana srednja ekonomska, tehnična ali njima ustrežna šola
– poznavanje energetske opreme
– 3 leta delovnih izkušenj pri poslih skladiščnika v industriji
– pasivno znanje angleškega jezika
– poskusno delo 3 mesece

Prijave pošljite na gornji naslov v 15 dneh po dnevu objave. Odgovore na prijave bodo kandidati prejeli v 30 dneh po izteku roka objave.

trebanjska
industrija
montažnih objektov
trebnje



trimo

na podlagi sklepa komisije za medsebojna razmerja

objavlja
prosta dela oziroma naloge

Na podlagi srednjeročnega programa razvoja močno povečujemo našo dejavnost na področju proizvodnje in montaže objektov, uvajamo sodobno proizvodnjo tipskih elementov in pospešujemo hitro in ekonomično gradnjo naših objektov s tipskimi elementi.

Takšen pospešen razvoj nudi zanimivo in dinamično strokovno delo in tudi strokovno izpopolnjevanje. Strokovnjakom nudimo tudi stanovanjske kredite oziroma stanovanja.

VABIMO K SODELOVANJU

in sprejemanju v delovno razmerje za nedoločen čas strokovne sodelavce za opravljanje del

V TREBNJEM:

1. referente za delo v finančno-računskem sektorju in knjigovodje v posebni finančni službi,
2. analitike za delo v finančno-računskem in komercialnem sektorju,
3. referenta za interno zakonodajo,
4. referente v komercialnem sektorju za področje kalkulacij, planiranja, tehnologije, prodaje, kooperacije in nabeve,
5. administratorje, strojepisce, daktilografe,
6. programerje,
7. organizatorje,
8. kontrolorja vhodnih in izhodnih podatkov,
9. operaterja pri zajemanju podatkov,
10. tehnologe in analitike časov za delo v tehnološki pripravi dela,
11. dispačerje v operativni pripravi dela,
12. delavce za skladiščno službo in transport,
13. pomočnika vodje montažne operative,
14. operativnega planerja za montažo,
15. lanserje v montaži,
16. delovodje za proizvodnjo jeklenih konstrukcij, proizvodnjo plošč in interni transport,
17. ključavničarje za proizvodnjo, vzdrževanje in montažo,
18. električarje za vzdrževanje,
19. kurjača strojnika,
20. vodovodnega inštalaterja,
21. voznike avtodvigal za montažo in interni transport
22. traktorista,
23. kontrolorje,
24. delavce za proizvodnjo fasadnih in strešnih plošč,

V LJUBLJANI:

25. projektante in konstruktorje za področje projektiranja in razvoja,
26. statika armiranobetonskih in jeklenih konstrukcij,
27. kalkulanta,
28. planerja,
29. tehnične risarje,
30. administratorja,

ZA OBMOČJE JUGOSLAVIJE:

31. vodje inženiringa za območja Srbije in Vojvodine ter Hrvatske in Dalmacije,
32. vodje gradbišč za območje Jugoslavije.

POGOJI ZA SPREJEM:

Pod 1: višja ali srednja izobrazba ekonomske smeri in 1 leto ustrezne delovne prakse,
Pod 2: in 28. visoka izobrazba ekonomske smeri in 3 leta ustrezne delovne prakse,
Pod 3: diplomirani pravnik z ustrežno delovno prakso,
Pod 4, 10 in 13. srednja izobrazba strojne, gradbene ali ekonomske smeri z najmanj 1 letom delovne prakse,
Pod 5, 8 in 30: srednja administrativna šola ali dveletna administrativna šola z 2-letno delovno prakso,
Pod 6: srednja izobrazba in test IBM (organizira delovna organiz.),
Pod 7: visoka ali višja izobrazba,
Pod 9: znanje strojepisja,
Pod 11, 15 in 16: srednja izobrazba strojne smeri in najmanj 2 leti ustrezne delovne prakse,
Pod 12: v skladiščni službi KV delavec trgovske stroke in v transportu končana osnovna šola in ustrežna delovna praksa,
Pod 14 in 25: višja ali srednja izobrazba strojne ali gradbene smeri in najmanj 2 leti ustrezne delovne prakse,
Pod 17, 18 in 20: ustrežna poklicna šola in 2 leti delovnih izkušenj,
Pod 19. polkvalificiran delavec z izpitom za kurjača,
Pod 22. voznik B kategorije z 2-letno delovno prakso,
Pod 23. srednja strokovna izobrazba strojne ali kemijske smeri ali KV ključavničar z izpitom za kontrolorja,
Pod 24. polkvalificirani delavec z 1-letno ustrežno prakso,
Pod 25, 26 in 27: diplomirani inženirji arhitekture in gradbeništva, gradbeni tehniki in strojni tehniki. Obvezen strokovni izpit in delovna praksa;
Pod 21. voznik motornih vozil z izpitom za avtodvigalca in najmanj 1 letom ustrezne prakse,
Pod 31 in 32: višja ali srednja izobrazba gradbene smeri in 3 leta ustrezne delovne prakse. Obvezen strokovni izpit. Posebni pogoj: 3 mesečno poskusno delo.

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite na naslov: „TRIMO“ trebanjska industrija montažnih objektov TREBNJE, 68210 TREBNJE, Prijateljeva 12. Rok za vložitev prijav je 15 dni po objavi v časopisu.

PRAZNIK OBČINE SEVNICA

PRAZNIK OBČINE SEVNICA

Skupščina občine Sevnica

OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKI SVET ZVEZE SINDIKATOV
OBČINSKA KONFERENCA ZSMS
OBČINSKI ODBOR ZZB NOV



**ČESTITAJO VSEM OBČANOM
ZA PRAZNIK OBČINE**

POZD ŠIVILJSKA DELAVNICA

MARIJA VIDIC

SEVNICA

**VSEM STRANKAM, POSLOVNIM PRIJATELJEM
IN OSTALIM OBČANOM**

ČESTITAMO ZA PRAZNIK



kolektiv konfekcije

Lisca

čestita

vsem občanom za praznik

JUGOBANKI
Novo mesto
ulica komandanta Staneta 38
opravite denarne posle
ob delavnikih med 7⁰⁰ - 18⁰⁰ uro.
ter sobotah od 7⁰⁰ - 11⁰⁰ ure
DOBRODOŠLI!

LJUBLJANSKA BANKA
 Temeljna dolenska banka
 Novo mesto
 Komisija za delovna razmerja

objavlja za nedoločen čas (s polnim delovnim časom)
 naslednja prosta dela in naloge:

1. vodjo sektorja sredstev, planiranja in poslovnega informiranja
2. strokovnega svetovalca za devizni plačilni promet s tujino – vodjo oddelka
3. višjega referenta za analizo finančnega poslovanja
4. višjega referenta za akreditivno poslovanje
5. dva kreditna referenta za kratkoročno in dolgoročno kreditiranje
6. dva referenta za akreditivno poslovanje
7. referenta za devizno-režimske posle
8. referenta—usklajevalca
9. referenta za poslovna sredstva in stroške
10. referenta za vrednostne papirje
11. strojepisko I a
12. referenta za tehnična opravila – vzdrževanje električnih inštalacij, klimatskih naprav in centralnega ogrevanja

Za Poslovno enoto za stanovanjsko in komunalno kreditiranje:

13. analitika sredstev in naložb stanovanjskega in komunalnega gospodarstva

Za Poslovno enoto Črnomelj:

14. dva referenta—usklajevalca
15. referenta—urejevalca
16. referenta za odplačevanje kreditov

Pogoji za sprejem:

- pod 1: znanje, ki ga daje ustrezna visoka šola, nad 5 let ustrezni delovnih izkušenj ter pasivno znanje najmanj enega tujega jezika
- pod 2: znanje, ki ga daje visoka šola ekonomske ali pravne smeri, 5 let delovnih izkušenj ter aktivno znanje najmanj enega tujega jezika in izpit zunanjetrgovinske registracije
- pod 3: znanje, ki ga daje višja šola ekonomske ali pravne smeri in 4 leta ustreznih delovnih izkušenj
- pod 4: enaki pogoji kot pod zap. št. 3, pasivno znanje najmanj enega tujega jezika in izpit zunanjetrgovinske registracije
- pod 5: znanje, ki ga daje višja šola ekonomske ali pravne smeri in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj
- pod 6: znanje, ki ga daje ustrezna štiri letna srednja šola in 4 leta ustreznih delovnih izkušenj ter pasivno znanje najmanj enega tujega jezika; prednost imajo kandidati, ki imajo opravljen izpit zunanjetrgovinske registracije
- pod 7, 8, 9, 10, 14, 15, 16: znanje, ki ga daje ustrezna štiri letna srednja šola in 2 oz. 3 leta ustreznih delovnih izkušenj
- pod 11: znanje, ki ga daje dveletna administrativna šola in 2 leti ustreznih delovnih izkušenj
- Pod 12: znanje, ki ga daje ustrezna poklicna šola – elektro smeri in 2 leti ustreznih delovnih izkušenj
- pod 13: znanje, ki ga daje visoka šola ekonomske ali pravne smeri in 4 leta ustreznih delovnih izkušenj.

Kandidati za objavljena delovna opravila naj prijavi s kratkim življenjepisom z navedbami o dosedanjih zaposlitvah priložijo dokazilo o šolski izobrazbi. Prijave sprejemamo 15 dni po objavi. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 40 dneh po zaključku objave. Nepopolnih in po objavnem roku prispelih prijav ne bomo upoštevali.

Prijave pošljite na naslov:
 Ljubljanska banka –
 Temeljna dolenska banka
 Novo mesto,
 Komisija za delovna razmerja.
 68001 Novo mesto,
 Kettejev drevored 1.

samske sobe

„NOVOLES“, lesni kombinat
 Novo mesto—Straža, n. sol. o.
 Kadrovska socialna služba

Podjetje „NOVOLES“, lesni kombinat Novo mesto—Straža išče v Novem mestu ali bližnji okolici več opremljenih samskih sob za strokovni kader. Vse druge informacije se dobijo v kadrovskem oddelku podjetja.

DOLENJSKI LIST

Odbor za medsebojna razmerja pri
 ČZP DOLENJSKI LIST
 Novo mesto

objavlja
 delo in naloge

VODJE SPLOŠNO KADROVSKE SLUŽBE

Poleg splošnih in moralnopolitičnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

- imeti morajo visoko ali višjo strokovno izobrazbo pravne, upravne ali kadrovske smeri,
 - eno leto ali 3 leta delovnih izkušenj pri vodilnih ali vodstvenih delih na področju splošno pravnih, delovno pravnih in samoupravnih opravil.
- Dela in naloge vodje splošno kadrovske službe so s posebnimi pooblastili, zaradi česar imenujemo delavce za ta opravila za dobo 4 let.
- Kandidati naj pošljejo pismene prijave z opisom dosedanjega dela in z dokazili o izobrazbi najkasneje v 15 dneh po objavi. O sprejemu bodo kandidati obveščeni v petnajstih dneh po sprejemu sklepa o izbiri.
- Prijave pošljite na naslov: ČZP DOLENJSKI LIST (odboru za medsebojna razmerja), 68001 Novo mesto, p.p. 33.

Odbor za medsebojna razmerja pri
 ČZP DOLENJSKI LIST
 Novo mesto

razpisuje
 prosta dela in naloge

TEHNIČNEGA OBLIKOVALCA

v novinarskem servisu pri ČZP DL za nedoločen čas.
POGOJI: srednja oblikovalna ali srednja grafična šola. Tri mesece poskusnega dela; lahko začetnik ali začetnica.
 Nastop poskusnega dela: takoj. Pismene ponudbe z dokazili o izobrazbi naj pošljejo kandidati hkrati z opisom dosedanjega dela oz. šolanja v 15 dneh na naslov: ČZP DOLENJSKI LIST (odboru za medsebojna razmerja), 68001 Novo mesto, p.p. 33. – Kandidati bodo o izbiri obveščeni v petnajstih dneh po sprejemu sklepa.

ISKRA—AVTOMATIKA, Ljubljana, n.sub.o.
 TOZD ELA
 Novo mesto, n.sub.o.

objavlja prosta dela
 in delovne naloge:

1. referenta za program in investicije
2. vodja tehnološkega oddelka
3. analitika študija dela
4. normirca

Pogoji:

- pod 1: visoka šola strojne ali ekonomsko-tehnične smeri, 3 leta delovnih izkušenj,
 pod 2: diplomirani strojni inženir, 3 leta delovnih izkušenj,
 pod 3: višja šola strojne ali organizacijske smeri, 2 leti delovnih izkušenj,
 pod 4: elektro ali strojni tehnik, 2 leti delovnih izkušenj ali KV strojne ali elektro smeri, 4 leta delovnih izkušenj.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave na naslov: ISKRA—AVTOMATIKA, TOZD ELA, Novo mesto, Ragovska 7a, v 15 dneh po objavi.

PIONIR SGP PIONIR
 NOVO MESTO
 TOZD TOGREL
 Leskovec pri Krškem

objavlja prosta dela in naloge

1. OBRATNI ELEKTRIČAR – vzdrževalec
 Pogoji: VK električar in dve leti delovnih izkušenj.
2. UPRAVLJALEC VISOKOTLAČNIH PARNIH KOTLOV
 Pogoji: izpit za kurjača in dve leti delovnih izkušenj.
3. OBRAČUNSKI TEHNIK
 Pogoji: ekonomska srednja šola in dve leti delovnih izkušenj.

Poskusno delo je v skladu z določili samoupravnega sporazuma.
 Prijave sprejema splošna služba TOZD TOGREL, Leskovec pri Krškem, 15 dni po objavi razpisa. Kandidati bodo obveščeni v 15 dneh po zaključku razpisnega roka.

NUDIMO VAM KOMPLETEN PROGRAM:

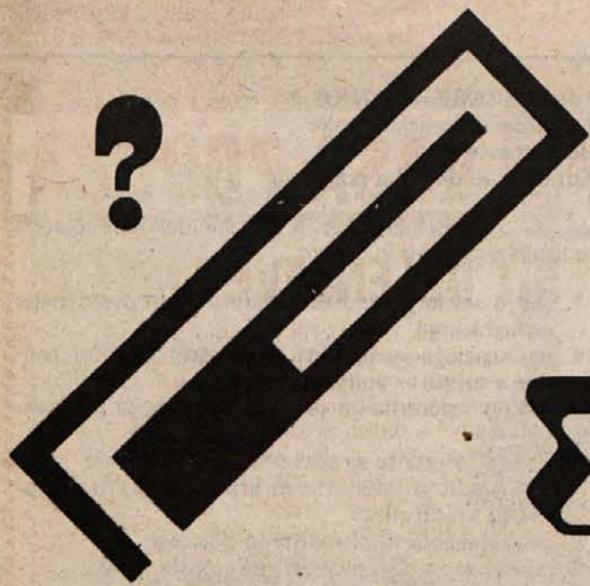
- VHODNA VRATA
- GARAZNA VRATA
- SOBNA VRATA
- OBLOGE
- ISO – SPAN
- OPAŽNE PLOŠČE
- POHIŠTVO



lip bled
lesna industrija
 64260 bled, ljubljanska c.32
 telefon:064-77384,
 telegram:lip bled
 telex:34 525 yu lipex

OBIŠČITE POSLOVALNICE:

- LIP Bled na Zagrebškem velesejmu Bulevar Borisa Kidriča 2 telefon: (041) 523-066
- LIP Bled na Rečici – Bled telefon: (064) 77-944
- LIP Bled v Murski Soboti Cvetkova 1 a telefon: (069) 22-941 telefon: (069) 22-942



TOVARNA CELULOZE IN PAPIRJA „DJURO SALAJ“ KRŠKO – TOZD ENERGIJA –

objavlja
naslednja prosta dela oz. naloge:

1 ADMINISTRATOR

- Pogoji:
- končana administrativna šola;
 - zaželena vsaj 1-letne ustrezne delovne izkušnje

2 K KLJUČAVNIČARJA

- Pogoj:
- končana poklicna šola;
 - lahko tudi začetnik

2 PK POMOČNIKA STROJNIKA PARNEGA KOTLA

- Pogoji:
- nekvalificiran delavec;
 - zaželen odslužen vojaški rok
 - zaželen odslužen vojaški rok

Stanovanja ni.
Pismene prijave sprejema kadrovska služba delovne organizacije 15 dni po objavi.
Kandidati bodo pismeno obveščeni o izidu izbire najpozneje v 30 dneh po izteku roka za sprejemanje prijav.

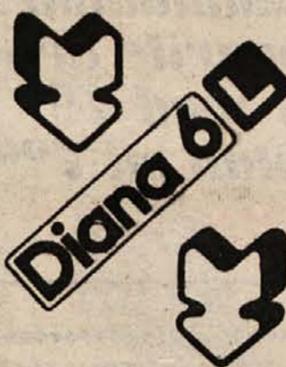
ZDRAVSTVENA ŠOLA Ul. talcev 3/a 68000 NOVO MESTO

objavlja
dela in naloge

SNAŽILKE

Pogoji: poskusno delo 1 mesec

Delo se združuje za nedoločen čas s polovičnim delovnim časom.
Prijave sprejemamo do zasedbe delovnega mesta.



izdeluje
CIMOS

DELOVNA SKUPNOST VETERINARSKA PO- STAJE TREBNJE

objavlja prosta dela
in naloge

OSEMENJEVALCA v Mokronogu

Pogoji: dipl. veterinar ali
vet. tehnik s prakso, odsluženim vojaškim rokom ter z lastnim prevoznim sredstvom.

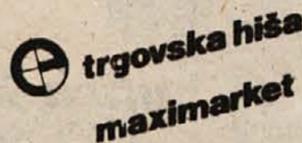
Prijave sprejema veterinarska postaja 15 dni po objavi.

OBVESTILO O DERATIZACIJI

(zastupljanju
podgan in miši)
V OBČINI
ČRNOMELJ

Po odloku o obvezni deratizaciji v občini Črnomelj (Skupščinski Dolenjski list št. 2/71) bo Zavod za socialno medicino in higieno Novo mesto opravil obvezno DERATIZACIJO (nastavljanje zastupljenih vab) na območju naselij ČRNOMELJ, VINICA in SEMIČ v dneh
**od 13. 11. do
20. 11. 1978.**

Točna navodila in opozorila bodo objavljena na vidnem mestu v krajih, kjer bomo opravljali deratizacijo.
Zavod za socialno medicino in higieno, Novo mesto, Mej vrti 5 – tel. 21-253



ZAHVALA

Po dolgoletnem trpljenju nas je v 88. letu starosti za vedno zapustila draga tašča, stara mama in teta

ANA ŠOSTER

z Muhaberja 7

Lepo se zahvaljujemo dobrim sosedom za pomoč v težkih trenutkih. Iskrena hvala vsem, ki ste z nami sočustvovali, darovali vence in cvetje. Posebna zahvala župniku za spremstvo in lepo opravljeni obred. Hvala ZB Bučna vas za podarjeni venec.

Žalujoci: snaha, vnuki in vnukinje ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 92. letu starosti nas je za vedno zapustila draga mama

MARIJA SAŠEK

iz Pangerč grma



Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znanecem ter kolektivu IMV za podarjeno cvetje, pomoč in izraženo sožalje. Posebna hvala župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: sin Janez z družino, hčerki Micka in Ančka z družinama in hčerka Francka z možem.

V SPOMIN

JOŽETU ŠETINI

iz Vel. Bučne vasi



Dragi Jože, pretekli sta že leti dve, odkar Ti srce ugasnilo je. Kako bi te poklicali, da skupaj bi martinovali.

Vsi tvoji

V SPOMIN

Danes, 9. novembra, minevata dve žalostni leti, odkar te ni več med nami, draga mama

ALOJZIJA GRUBAR



Tvoj dom je zdaj pust, tvoj dom je zaprt, odkar je ugasnilo Tvoje dobro srce.

Vsi Tvoji

vsak četrtek DOLENJSKI LIST

Zaupajte nam svoje težave
Skupaj z vami bomo pripravili oglas ali reportažo
Na vašo željo posredujemo objavo vaše reklame v katerem koli jugoslovanskem časopisu ali reviji
Nudimo vam strokovne fotografske usluge na področju industrijske, modne in reklamne fotografije
Za potrebe vaše propagande pripravamo kompletne izdelavo reklamnih edicij – prospektov, katalogov.

ZACETEK POTI K ZANESLJIVEMU POSLOVNEMU USPEHU – OGLAS V DOLENJSKEM LISTU

POKLIČITE NAS

po telefonu (068) 22-365, ali pa nas obiščite v novih poslovnih prostorih na Glavnem trgu 5



EKONOMSKA PROPAGANDA – DOLENJSKI LIST

Po ovinku do štipendije

Podatki kažejo, da se je število kadrovske štipendije v zadnjih desetih letih potrojilo in da so v združenem delu bistveno spremenili odnos do kadrov in štipendistov. Vseeno pa še vedno po eni strani slišimo, da je v novomeški občini uspešnost velikega gospodarskega razmaha v bodočnosti vprašljiva, ker ni kadrov, po drugi strani pa, da je do štipendije težko priti. O tovrstni problematiki je tekla beseda z Viko Avsec, psihologinjo in vodjo službe za poklicno usmerjanje pri Skupnosti za zaposlovanje v Novem mestu.

— Kakšno je trenutno številčno stanje štipendistov in zakaj so bile nekaterim prosilcem prošnje zavrnjene, če je potreba po strokovnih kadrih res tako velika?



Vika Avsec: „Na višjih in visokih šolah imamo vsega 157 štipendistov, od teh jih je kadrovske nevezanih samo 19.“

„V letošnjem letu je bilo iz združenih sredstev za štipendije 529 prosilcev. Od tega je bilo odobrenih 112 celih štipendij in 296 delnih, medtem ko je bilo 121 prošelj zavrnjenih. Zakaj? Zaradi previsokih osebnih dohodkov staršev ali zato, ker prosilec ni poprej prošil za razpisano kadrovske štipendije, kar je tudi pogoj. Pri skladu združenih sredstev dobi štipendijo le tisti, ki je sicer prošil za razpisano kadrovske štipendije, a je ni dobil. Prav tako je bilo nekaj prošelj zavrnjenih, ker bi morali prosilci dobivati manj kot 200 din na mesec (po sprejetih merilih), to pa ni nikakršna štipendija ne pomoč. Z nakazovanjem tako nizkih zneskov je namreč več stroškov z administracijo, kot je vse skupaj vredno. Razen teh 529 novih prosilcev imamo še 641 starih štipendistov, od katerih pa jih le 128 prejema polne štipendije.“

— Je res, da lahko direktorjev edinec dobiva polno kadrovske štipendije, da pa otrok veliko slabše situiranih staršev s težavo dobi tudi dopolnilno štipendijo nekaj stotakov iz združenih sredstev?

„Se zgodi. Na take primere nas stranke dan za dnem opozarjajo, ker se pri nas razburjajo. Upamo, da bo teh razlik manj, ko bo sprejet novi republiški sporazum, ki ga pripravljajo. Vedeti moramo, da so po zdajšnjih predpisih štipendije iz združenih sredstev namenjene predvsem socialno šibkim dijakom in študentom, da pa pri podeljevanju kadrovske štipendije v kolektivih dajejo prednost kadrovanju in učnemu uspehu, medtem ko je socialni vidik le eno od stranskih meril. Res pa je, da se ob prebiranju spiska kadrovske štipendistov človek lahko vpraša: le kako morejo nekateri ob takih dohodkih in takem gmočnem stanju zahtevati od družbe še vzdrževanje otroka pri šolanju! Še več-takih stvari se je dogajalo prejšnja leta.“

— V čem je glavna problematika štipendiranja v novomeški občini?

„Vzemimo za primer štipendiranje v zdravstvu. Znano je, da na Dolenjskem, prav tako v Novem mestu, zelo manjka zdravnikov, medicinskih sester itd, ob nedavnih razpisih za štipendije pa je bilo v občini na voljo samo 10 štipendij za srednje šole, 2 za medicinski sestre in 1 za študij medicine. Ob tem bi se morali spet vprašati: zakaj tak odnos do štipendiranja ali pa kadrovske problematike v zdravstvu ni tako pereča, kot jo prikazujejo? V Novem mestu je bil odprt oddelek za zobne asistente, pa ni niti ene štipendije za ta poklic.“

Problematično je štipendiranje v kmetijstvu. Večino dijakov na srednji kmetijski šoli štipendiramo iz združenih sredstev, ker se smatra to kot prednostni poklic, češ da bomo dobili šolane gospodarje na kmetijah. Dogaja pa se, da po maturi kmetijski tehniki takoj iščejo službo in jim niti na misel ne pride ostati doma in kmetovati.“

Posebno pri srednješolcih pa je očitno, da se usmerjajo v poklice, za katere se lahko šolajo v domačem kraju, in da pri tem nagnjenja posameznika igrajo pomembno vlogo.“ R. BAČER



OB IZROČITVI PRIZNANJ — Ob nedavnem občinskem prazniku Novega mesta so bila podeljena tradicionalna priznanja in nagrade, plaketo Novega mesta pa je letos kot edina posameznica dobila Mara Rupena-Osolnikova. Na fotografiji ji visoko priznanje izroča Marijan Simič, predsednik občinske skupščine. (Foto: R. Bačer)

Oboje, ne pa eno ali drugo

Združeno delo bo pretresalo, ali gre zdravstvu 8,16-odstotna stopnja iz osebnega dohodka, kolikor je sklenila zdravstvena skupščina — Investicijski program se širi

27. oktobra je zasedala občinska zdravstvena skupščina in obravnavala način združevanja solidarnostnih sredstev za uresničevanje dodatnega regijskega programa in letošnjega dodatka (aneksa) k srednjeročnemu sporazumu, ki bo šel v kratkem v javno razpravo združenemu delu.

Na tem zasedanju je šlo v glavnem za planiranje sredstev, namenjenih zdravstvu letos in v prihodnjih dveh letih do izteka srednjeročnega razvojnega programa.

Nekoliko več (0,12 poenov) naj bi letos zdravstvo dobilo predvsem zaradi izplačila nadomestil osebnega dohodka v primeru bolezni, kar znaša po novem 90, in ne 80 odstotkov, razen tega pa za razširitev investicijskega programa pri gradnji zdravstvenih postaj Dol. Toplice in Straža. Sprva je bilo predvideno, da bo šlo v dveh primerih za adaptacije, zdaj pa so v planu novogradnje, sredstev pa je potrebnih štirikrat več. Ra-

zen tega so se načelno že v okviru regije dogovorili za osnovanje bolnišniškega centra v zdravstvu.

Ob tem je bilo v skupščinski dvorani kar precej razprave, ker so delegati bolnišnice hoteli vedeti, zakaj pralnica ni bila zgrajena, ko so bila sredstva zanj zagotovljena, in zakaj gremo zdaj v računalništvo, ko še obveznosti iz prejšnjih let niso krite.

V razpravi je obveljalo stališče, da je sodobna pralnica bolnišnici res potrebna, vendar to ni samo stvar novomeške občine, marveč celotne regije, ki pošilja bolnike v bolnišnico. Namenska sredstva za pralnico so bila porabljena za podražitev pri gradnji nove kuhinje, ki bo te dni odprta. Menili so, da je potrebno začeti akcijo tako za novo pralnico, kot za računal-

Le pet črk več

Bo danes glede vode doseženo soglasje v obeh zborih?

Redko se zgodi, da bi po zakonskih določilih moralo priti do usklajevalnega postopka glede različnih odločitev posameznih zborov novomeške občinske skupščine. Pred kratkim je bil tak primer, in sicer pri sprejemanju odloka o javnem vodovodu in o oskrbi naselij z vodo.

Odlok, ki je že prešel vse faze javne razprave, je bil predložen v potrditev še obema ustreznima skupščinskima zboroma na ločenih sejah, kjer pa je prišlo do malenkostno različnih mnenj. Medtem ko so v zboru krajevnih skupnosti odlok sprejeli v predlaganem besedilu, so v zboru združenega dela predlagali, naj se v 7. členu beseda „stanje“ nadomesti z besedo „vzdrževanje“. Gre sicer samo za pet črk več, pomen pa je povsem drugačen, in če je spremljen pomen, so na tako odločitev vezana tudi finančna sredstva.

Ker odlok ni bil v obeh zborih sprejet v enakem besedilu, morata zbor izvoliti 3-članski komisiji, ki bosta na zasedanju 9. novembra skušali uskladiti misljenja. Če se bodo sporazumeli, bo odlok danes potrjen, sicer pa bo po poslovniku potrebno nadaljnje usklajevanje.

KRESALC SE JE ...

Ko so za občinski praznik odprli nove objekte in ko so se gostje srečevali ob zakuskah, so letele domisljice na vse strani. Kot po navadi sta se glede tega najbolj odrezala Luka Dolenc, direktor Novoteksa, in Jurij Levičnik, direktor IMV. Ta dan nihče nikomur ni nič zameril, ampak je skušal vrniti milo za drago.

Tako je „nastradal“ tudi Albin Rajer, načelnik oddelka za gospodarstvo pri novomeški občinski skupščini. Ustrežljivo je kot gostitelj točil turško kavo ob odprtju novega interneta, ko si ga je izposodil Jurij Levičnik:

„To je pa res prva gospodarska korist, ki jo imam od tebe ...“

KDO JIH BO OBRAVNAVAL?

Komisija za prošnje in pritožbe pri občinski skupščini Novo mesto je bila pred kratkim na novo izvoljena. Predsednik je postal Franc Kotnik (bivši dolgoletni načelnik medobčinske inspekcije), člani pa so: Anton Sporar, Tanja Lavrič, Milan Blatnik, Marija Suhj, Ludvik Simončič in Jože Cvelbar.

Več zasebnih hiš

Posojila za nakup družbenih stanovanj čakajo, zasebnikom pa sta bili iz združenih sredstev do konca avgusta odobreni 102 posojila za gradnjo hiš

Samoupravna stanovanjska skupnost ugotavlja, da se število stanovanj v občini sicer povečuje v skladu s srednjeročnim razvojnim programom, toda na polovici tega obdobja že lahko trdimo, da bo do leta 1980 veliko več zasebnih, manj pa družbenih stanovanj, kot smo planirali.

Medtem ko smo načrtovali 1325 blokovskih stanovanj in 760 zasebnih hiš, bo razmerje skoraj obratno. V prvih dveh letih uresničevanja srednjeročnega načrta smo zgradili 483 družbenih stanovanj in 710 privatnih hiš, do konca obdobja pa bo število zasebnih hiš naraslo na 1.180, družbenih stanovanj pa ne bo več kot 887.

Razveseljav napredek se v srednjeročnem programu kaže pri reševanju borčevske stanovanjske problematike, kjer je uspeh celo večji, kot smo planirali. Predvidevajo, da bodo v letu 1979 rešeni že vsi primeri neustreznih borčevskih stanovanj s prednostne liste.

Prav tako je kot dobra poteza ocenjeno dejstvo, da bomo v tej petletki zgradili na podželjju 146 družbenih stanovanj, medtem ko smo jih v prejšnji samo 33.

Sklad združenih sredstev za gradnjo stanovanj v občini je

imel ob koncu avgusta letos za dobrih 26 odst. več sredstev kot v tem času lani, po oceni pa bo do konca leta celo 4 milijone več sredstev, kot je bilo predvidenih po samoupravnem sporazumu.

Posledica pomanjkanja lokacij in neurejenih kompleksov za večjo družbeno usmerjeno gradnjo se kaže tudi pri dodeljevanju posojil. Medtem ko je bilo letos odobrenih le za dobrih 27 odstotkov posojil delovnim organizacijam za nakup stanovanj, so bila skoro v celoti razdeljena posojila zasebnim graditeljem hiš. Z odobrenimi posojili so delovne organizacije kupile samo 3 blokovska stanovanja v Novem mestu in 6 v Šentjerneju, od 145 prosilcev kreditov pri zasebni gradnji pa je bilo 102 prosilcem ugodeno. Ostale prošnje so bile zavrnjene zato, ker prosilci ne gradijo po načrtu ali ker že prebivajo v novi hiši.

ŠE NI VSEH HIŠNIH SVETOV

Čeprav si novomeška stanovanjska skupnost več let prizadeva vzpostaviti hišno samoupravo, ji to še ni povsem uspelo, dasiravno so doslej posegli tudi po sankcijah. Kjer ni samouprave, tam tudi ni sredstev za vzdrževanje hiš in popravila. Od skupno 232 stanovanjskih hiš (predvsem blokovi) so organi hišne samouprave oblikovani v 161 stavbah.



MAMICAM V VESELJE, TOVARIŠICAM V PONOS — Ob nedavnih otvoritvi drugega vrtca na Drski v Novem mestu je skupina malčkov (na sliki) pripravila staršem in gostom prisrčen program. (Foto: R. Bačer)

Novomeška kronika

BODO ZDAJ VERJELI? — Nejevrejni Tomaži so trdili, da po zasedanju stalne konference mest ne bo nihče več s prstom mignil, da bi končali prenavljanje fasad v mestu. Da ni tako, se lahko prepričajo na več koncih: trenutno pleskajo „Koštalovo“ hišo na Cesti herojev in nadaljujejo z obnovo fasad na Partizanski cesti. Res pa je, da delovni polet še daleč ni tak, kot je bil zadnje dni pred konferenco ...

KOLIKO JE EN KOSTANJ? — Na avtobusni postaji je tik kioska odprl stojnico kostanj, ki nudi veliko in malo merico kostanja po 10 oziroma 5 dinarjev. Ima kar precej kupcev, glede na velikost meric pa bi bilo zanimivo izračunati, po čem je prav za prav en sam pečen kostanj ...

BLAGAJNE ZARADI LEPSĚGA — V nekaterih samopostrežnih trgovinah imajo več registrskih blagajn, blagajničarka pa navadno dela samo pri eni! Šele ko je vrsta čakajočih dolga in stranke že godrnjajo, se odpre tudi druga blagajna. Če pa godrnjanja ni, pustijo vrsto mirno čakati, ne da bi komu prišlo na misel, koliko časa gre v izgubo ...

SAMO TRIJE NOVI — Minuli teden so v novomeški porodnišnici rodile tri Novomeščanke: Zlatica Sarman iz Ulice Majde Silc 19 — je rodila Luko; Nada Kruljač iz Vrho-



Ena gospa je rekla, da je ob nedavnih otvoritvi novega dijaškega doma pogrešala mladino. Bilo je vse polno gostov, mladih pa le za vzorec ...

PRVIČ SKUPNA SEJA O STANOVANJH

Za danes, 9. novembra, je v Novem mestu sklicano skupno zasedanje zbora združenega dela občinske skupščine in delegatov samoupravne stanovanjske skupnosti. Skupaj bodo obravnavali poročilo stanovanjske skupnosti in uresničitev programov do konca avgusta letos ter uresničevanje srednjeročnega načrta stanovanjske izgradnje. Prav tako bosta skupaj obravnavala aneks k samoupravnemu sporazumu glede sredstev za skupno porabo in namenskem združevanju za obdobje do 1980 ter kot povsem novo stvar samoupravno sporazumevanje o družbeno usmerjeni gradnji, ki se začne na Cesti herojev.

Stanovanjska skupnost bo potem nadaljevala sejo in obravnavala še več zanimivih točk, med katerimi je vsekakor najbolj zanimivo: kaj je z neodanimi stanovanji v novomeški občini?

KADROVSKI NOVICI

1. oktobra je postala vršilka dolžnosti ravnateljica Zdravstvene šole v Novem mestu višja medicinska sestra Ljubica Gluecks. Predmetni učitelj Pavle Kastelic pa je istega dne prevzel enako funkcijo na osnovni šoli Baza 20 v Dol. Toplicah.

ENA PRODANA DRUGA PODARJENA

Stavba poleg novomeškega Rotovža, kjer je zdaj gostilna z enakim imenom, bo po najkrajšem postopku v kratkem postala last tovarne „Krika“, kjer namerava njen gostinski tožd temeljito preurediti gostišče. Občinska skupščina se je razen te lastnine odpovedala še lastništvu kulturnega doma v Šentjerneju. Dom je bil brezplačno podarjen krajevnim skupnosti, ta pa ga bo prodala Kmetijski združenju. Vse to je dogovorjeno in zmenjeno tudi, da zadruga poskrbi za vzdrževanje in da ne sme spremeniti namembnosti stavbe, dokler se za kulturo v kraju ne najdejo drugi ustrezní prostori.

Nikoli prav!

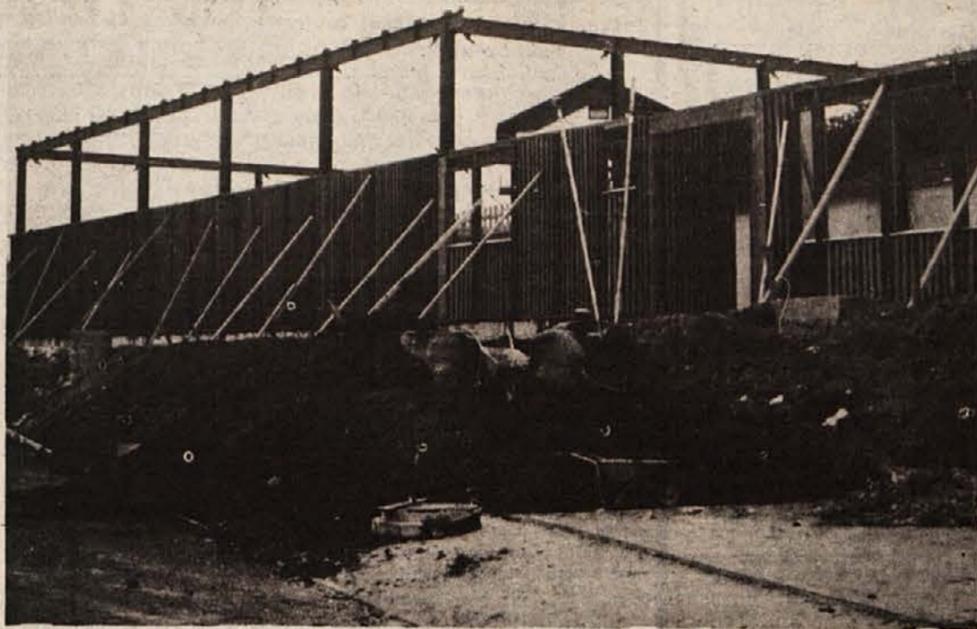
Kdo je kdo v trgovini?

O potrebi dogovarjanja med trgovino trebanjske občine je bilo že nemalo govora na raznih forumih v občini. Med drugim je bilo izrečenih nekaj očitkov tudi na nedavni občinski konferenci ZK. Kaže, da je bilo spet govora le v veter, zakaj niti tam ni bil nihče zagrabil te teme.

Tačas se spet „dajejo“ za lokacije. Kmetijska zadruga in Mercator – tozd Gradšče. V Kmetijski zadrugi ne skrivajo, da imajo na občini tudi povsem administrativne težave pri lokacijah. Ob vsem tem imajo pri roki občinski srednjeročni načrt, kjer je jasno povedano, da je treba do leta 1980 zgraditi nadomestno trgovino na Mirni, pri Mercatorju pa „blesti“ v taistem programu „širitev za kilavah 75 tisočakov!!“. Njihove mirenske trgovine (v Cekinčku, op. ured.) ni v tem srednjeročnem programu, razen če so jo sposobni urediti za ta denar, prizadeto pravijo v zadrugi. V zadrugi odločno zavračajo trditve, da širijo trgovino nenačrtno. „Naši programi so bili verificirani ob sprejemanju občinskega razvojnega načrta, ravno tako tudi v vseh organih zadrug!“ pravi direktor Nemanič.

Najnovejšje v tem trgovskem maratonu je, da se je Kmetijska zadruga umaknila iz Mokronoga, dala pa je vlogo za lokacijo v Veliki Loki; tu gre tudi za nadomestno trgovino. V njej naj bi se dobil, ko bo seveda zgrajena, reprodukcijski material, krajanom se obeta samopostrežna trgovina in tudi bife. Krajevna skupnost se je že ugodno izrekla o namenih zadrug. V zadrugi upajo, da bodo lokacijsko dovoljenje dobili v najkrajšem času, da bi lahko nemudoma prešli na izdelavo načrtov. Zanimivo je, zakaj Mercator ne „parira“ v Velikem Gabru, kjer so ljudje že ogorčeni nanj. Bi se morda zgani, če bi, denimo, sprožila lokacijski postopek zadruga?

A. ŽELEZNIK



ROK DOLOČEN – Gradnja telovadnice in večnamenskega prostora pri osnovni šoli v Velikem Gabru v kraju ni potekala, kot bi ljudje želeli. Pri občinski izobraževalni skupnosti imajo zagotovilo od Marlesa, da bo ta do 20. novembra dela v Velikem Gabru opravil. 15. novembra naj bi končno odprli podobno gradbišče v Šentrupertu. Minuli petek so bili na gradbišču le Tregradovi delavci pri urejanju okolice. (Foto: Železnik)

Veliki Gaber: zagreti v delu

Krajevna skupnost gradi velik dom s prostovoljnim delom – Drugi kasnijo

Ljudje v Velikem Gabru so polni delovnega poleta in običajne dolenjske dobrodušnosti. Odkrito govornijo o svojih težavah prepričani, da jih bodo podobno kot že prenekaterikrat uspešno rešili.

Nova šolska telovadnica je sredi minulega tedna nudila klavno podobo. Okrog nje so se z okolico nekaj trudili Tregradovi delavci, samih marlesovcev pa ni bilo. Prizadevni ravnatelj osnovne šole Peter Podobnik je dejal, da jih, če odšteje praznik, do petka ni bilo že štiri dni. Kot bi se v zemljo vdrl. „Morda so v Trebnjem pri občinski izobraževalni skupnosti povedali, kaj nameravajo,“ je dodal tovariš Podobnik. Vseeno bi, če bi zagrabili, telovadnico

lahko mimogrede postavili, saj so imeli na gradbišču vse, kar potrebujejo.

Kot v posmeh domnevni „hitri“ montažni gradnji je tik šole klasično gradbišče doma krajevne skupnosti. Nekaj malenkosti jim je sicer še manjkalo za gradbeno dovoljenje, vendar pravi predsednik sveta KS Tone Praznik: „Kdo bi le čakal tiste papirje! Naši ljudje imajo čas samo ob koncu tedna. To, kar vidite, so udarniško pozidali minulo soboto. To soboto bodo ravno tako udarniško vili že drugo ploščo. Zbere se jih tudi po 34!“ Veliki obod te stavbe vzbuja resnično spoštovanje. Predračun znaša dobra dva milijona. Novomeški poštarji so jim rekli, da ob letu lahko pripeljejo telefonsko centralo. Telefon je za tako odročni kraj življenjskega pomena. Kaj so hoteli? Zavihali so rokave in pošta bo pri njih podnajemnik. Družbenopolitične organizacije in krajevna skupnost bodo imele lepe prostore.

Svoje čase so se Gabrčani nemalo prizadevali, da bi h gradnji pritegnili še Mercatorja. Zasebnik je baje odpovedal gostoljubje trgovskemu lokal v svoji hiši (če lokal sploh

zasluži to ime). Trenutno je v Ameriki. Tudi če se z Mercatorjem ni pogodil, domačini skoraj še raje vidijo, češ jim vsaj nihče ne bo mogel očitati, da imajo trgovino, pa morajo kupovati druge. Naprodaj pa je Jerlahova gostilna, dajo jo tudi v najem.

A. ŽELEZNIK

VEČ PROSTORA ZA KNJIŽNICO

Trebanjska občinska knjižnica se nenehno srečuje s pomanjkanjem prostora. Navkljub prostorski stiski pa je v preteklosti z razumevanjem omogočala celo postavitev manjših razstav. Trenutno v starem trebanjskem domu kulture spet poje klavir in ostalo zidarsko orodje. Iz stavbe so že zmetali vrsto oken, že sam vhod kaže delovno vzdušje. Po sedanjih preurejalnih delih starega doma bo knjižnica pridobila preprosto posebno čitalnico.

»Dolenjski list« v vsako družino

Premalo potrpežljivosti?

Veterinarji in osemenjevalci ustrezajo, kot morejo

Veterinarski poklic je nedvomno eden tistih, ki najredneje seže tudi v najbolj zakotno vas. V tem je prav gotovo mogoče iskati tudi vzrok, da so bolj izpostavljeni pripombam občanov, predvsem kmetov.

Kar na dveh zasedanjih občinske skupščine je namreč kar deževalo delegatskih vprašanj na račun službe umetnega osemenjanja. Na zadnjem zasedanju je predsednik občinske skupščine Trebnje Tone Žibert celo dejal, da so v predsedstvu zadržali pismeni odgovor trebanjskih veterinarjev na zastavljena delegatska vprašanja s predhodnega zasedanja, ker to pravzaprav ni noben odgovor. Predsednik je še pribil, da mora vsaka služba, ta pa še prav posebno, ustreči željam ljudi.

Vodja trebanjske veterinarske postaje dipl. veterinar Ivan Vraničar nam je ob obisku razgrnil dolge sezname osemenjevalnih postaj. „Na Trebeljanskem smo odprli novo progno 21. avgusta letos. Na njej je začel delati nov delavec. Mokronoška osemenjevalna progna ima 18 postaj, trebanjska pa npr. kar 27. Za število godnih plemenic na tem območju bi moralo to zadoščati. Vedno pridemo, kakor hitro je mogoče, tudi na poziv. Razpisali smo dela in naloge še za enega osemenjevalca, poudariti pa moram, da je takšne delavce zelo težko dobiti,“ pravi tovariš Vraničar. Seveda ni mogel kaj, da ne bi dodal, kako ljudje bežijo iz tega poklica. V Ljubljani bi jih, denimo, našli lepo vrsto med uslužbenci Ljubljanske banke! „Velika škoda za našo službo in tudi družbo je, da takole mimogrede izgubi strokovnjaka za delo na terenu. Odkar služujem v Trebnjem, je odšlo z naše postaje šest veterinarjev. Bližina Ljubljane, kajpak!“

Čeprav je, na primer, vprašljiva osemenjevalna postaja na Roženplju, na veterinarski postaji v Trebnjem resno pomišljamo, ali res kaže ukiniti postajo na hribu. „Naš tamkajšnji osemenjevalec namreč meni, da kaže postajo obdržati, dokler ne zgradijo nove ceste. Kolikor vem, gre ravno ta delavec ljudem izredno na roke, kar 50 odst. osemenitev opravi po hlevih!“ pravi vodja veterinarske postaje.

Ivan Vraničar je odgovoril tudi na vprašanje, zakaj ne morejo v večjem številu umetno osemenjevati svinj (delegatsko vprašanje je bilo s trebeljanskega konca). „Znano je, da je mogoče tudi po leto dni zamrzniti seme bikov, ni pa mogoče delj kot en dan hraniti seme merjasca ali zrebca. Imeti je treba pri roki tako rekoč vedno sveže. V našem primeru bi se moral torej naš delavec voziti vsak dan ponj v Novo mesto, kjer imajo merjasce, se z njim zapeljati na Trebelno ipd. Tega z enkrat ne zmoremo, ni pa tudi toliko svinj, da bi se to vsaj približno izplačalo redno delati. V posameznih primerih pa smo na poziv to že delali, kot pomagajo tudi naši kolegi iz Novega mesta. Prav nič drugače ne delajo v Novem mestu.“

Pravkar se dogovarjamo za združitev v dolenjski veterinarski zavod. Potrebno je samo še eno soglasje za to, da se bomo lahko na novo konstituirali. Novi zakon o naši službi nam nalaga obilo nalog. Menim, da bomo tako povezani laže kos vsem nalogam. Če drugega ne, bodo naši delavci na mejnih območjih lahko priskočili na pomoč svojim vrstnikom, kar navsezadnje že tudi delamo. Bolje organizirani bomo po vsej verjetnosti lažje kos tudi pomanjkanju delavcev.“

ALFRED ŽELEZNIK

Zadruga – najštevilnejša tovarna

V nedeljo na referendumu o novi organiziranosti trebanjske Kmetijske zadrug 1.550 članov – kmetov kooperantov – Jutri se odločajo delavci

Vso jesen potekajo v trebanjski Kmetijski zadrugi resne priprave na sprejem osmih aktov, ki naj bi trdno zasidrali novo organiziranost zadrug. S temi vprašanji se ukvarjajo v resnici že dosti dlje, pravzaprav že nekaj let.

Svojo voljo bodo, kot rečeno, kmetje kooperanti lahko povedali

na referendumu v nedeljo. Odprtil bo kar 22 volišč. Direktor zadrug

dipl. inž. Slavko Nemanič je s sodelavci vložil v priprave nemalo napore. Dobrih 14 dni pred odločilnim glasovanjem ni skrival optimizma glede izida referendumov tako med delavci zadrug (teh je samo 95), kot med 2500 kooperanti.

Kot določa zakonski rok, so vsi zbori delovnih ljudi in zbori kooperantov obravnavali vseh osem predloženih samoupravnih aktov. Bistvenih pripomb do sredine minulega tedna, ko so se lotili tipkanja čistopisov, ni bilo niti od strani odgovornih organov v občini. Po novem bo imela trebanjska zadruga temeljni zadrugi obrat (TZO), ki bo vključeval vse kmete, podpisnike samoupravnega sporazuma o združevanju. Nadvse hvalevredna posebnost je še ta, da ga po novem ne bodo podpisali le gospodarji, temveč tudi žene, ki se na kmetiji enakopravno borijo za dohodek. V teh aktih se po desetih letih ponovno govori o jamstvu. Predvidevajo, da bo znašalo tisočak. Znesek se ne obrestuje, poudariti pa velja, da kmet jamči le s tem tisočakom in nikakor ne z vsem gruntom, kot mislijo nekateri! V primeru, da TZO, ki je neomejeno solidarnostno odgovoren, ne bi mogel kriti vseh obveznosti, bi segli po tem tisočaku. Če bi se član zadrug nekega dne na vsem lepem odločil izstopiti iz zadrug, bi seveda znesek lahko brez težav dvignil.

Razen omenjenega podpisovanja članstva tudi za ženske – doslej so bile glede tega le nekatere častne izjeme, po novem mora biti to pravilo – bodo ženske enakopravno delegirane tudi v organe TZO in

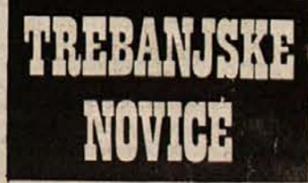
zadrug kot celote. Omenjeni tisočak jamstva se plačuje, razumljivo, samo enkrat, na posestvo, ne na oba zakonca.

Razen TZO, le-ta bo imel v svojem sestavu devet zadrugnih enot in delovodstvo – posestvo Mokronog, bo v zadrugi po novem tozd trgovine in delovna skupnost skupnih služb. Tozd Trgovina bo združeval vse trgovske poslovalnice in prodajalne mase. Hkrati z izrekanjem o osmih samoupravnih aktih bodo na referendumu izvedli volitve v vse samoupravne organe, občni zbor, kot najvišji organ v TZO, delavsko kontrolo in zbor delegatov, kot najvišji organ v zadrugi. Na obeh referendumih se bodo izrekli tudi o samoupravnem sporazumu vključevanja trebanjske Kmetijske zadrug v republiške poslovne skupnosti.

Gre za živinorejsko, razvojno živilsko, skupnost za vinogradništvo, sadjarstvo, povrtnine in krompir.

Vsi organi zadrug se morajo oblikovati do konca meseca. Do konca decembra mora biti vse nared za registracijo na sodišču. Takrat bodo poslovali tudi po novih žiro računih, povsem po novem pa bodo zagospodarili s 1. januarjem.

ALFRED ŽELEZNIK



Za dobro organiziranost

Na dlani je, da bo terjala nova organiziranost trebanjske Kmetijske zadrug marsikaj, o čemer se dandanes komu še sanja ne. V zadrugi se zavedajo pomena razvejnosti predvidene nove samoupravne organiziranosti, zato so vse naravnali tako, da uspeh ne bi smel izostati.



Dipl. inž. Slavko Nemanič: „Odgovorni v zadrugi z optimizmom pričakujemo ugoden izid referendumov!“

V skladu z novo organiziranostjo se morajo v zadrugi preoblikovati tudi družbeno-

politične organizacije. Te naj bi se oblikovale po novem najkasneje v decembru, da bodo v januarju že lahko v oporo delavcem, kmetom in organom zadrug. Izvesti je treba imenovanje vseh vodilnih delavcev. Zavedajo se pomena obveščanja. Zadrugno glasilo bo tokrat še posebno zajetno. Že pred časom so razpisali opravila in naloge tajnika samoupravnih organov.

Dosedanje razprave v devetih zadrugnih enotah so izzvenele v podporo novi organiziranosti, podobno tudi zbor delavcev zadrug minul petek. Vsi zbori so bili izredno dobro obiskani, čeprav so potekali na terenu ob lepem vremenu in obilici kmečkih opravil. Ravno zato v zadrugi z zaupanjem gledajo na izid jutrišnjega glasovanja delavcev in glasov kmetov – v nedeljo!

Spet so pokazali človekoljubnost

Presegli načrt predvidenih odvzemov krvi

Konec oktobra je bila v trebanjski občini letošnja jesenska akcija darovanja krvi. Ekipa našega osrednjega zavoda iz Ljubljane je tudi tokrat delala v treh večjih krajih občine: Mokronogu, na Mirni in v Trebnjem.

Dokončnega podatka o preseganju načrta pri občinskem odboru Rdečega križa v Trebnjem je uslo mogli dati. Že tako ugodna slika se utegne do konca leta še popraviti. Poseben dogodek zadnje akcije je bila udeležba dr. Možine in dr. Gadžieva z republiškega Zavoda za transfuzijo krvi. Z zanimanjem sta si ogledala potek akcije, imela pa sta tudi razgovore s predstavniki Rdečega križa v občini. Razumljivo je bil govor tudi o predvidenem načrtu odvzemov krvi v prihodnjem letu.

Za zadnjo krvodajalsko akcijo je mogoče trditi, da bi verjetno bolje uspela, če takrat ne bi imeli tako lepega vremena. Obilica kmečkih del je zadržala doma po poslih prenekaterega krvodajalca iz vasi. Drži seveda tudi, da se precej ljudi odloča darovati kri le v spomladanski akciji.

Pri občinskem odboru Rdečega križa se vsem krvodajalcem za človekoljubno dejanje najiskrenejše zahvaljujejo.

A. Ž.

Kakšna naj bo krajevna skupnost?

Krška občinska skupščina o vlogi krajevne skupnosti, na katero ne smemo gledati le kot na ozemeljsko celoto, marveč tudi kot na družbenoekonomski odnos

To je eno izmed osnovnih vodil sejnega gradiva in uvodne obrazložitve, ki ju je za zadnjo skupščinsko sejo v Krškem pripravil predsednik sveta za družbenopolitični sistem pri OK SZDL Krško Slavko Kunjč. Poleg tega je v uvodu k razpravi poudaril, da so problemi medsebojnih človeških odnosov osredotočeni ravno v krajevni skupnosti, te pa so že vse preveč obremenjene z nalogami s področja komunale. Tudi krog ljudi, ki odločajo, je dokaj skrčen, saj so kljub možnostim, ki jih posamezni samoupravni organi v krajevni skupnosti imajo, sveti krajevnih skupnosti še vedno najpogostejši dejavnik pri sprejemanju sklepov in dajanju pobud.

V razpravi so poudarili, da je edini način, s katerim bi ljudi pritegnili k sodelovanju in jim pokazali možnost aktivne vloge pri odločanju, ta, da krajevna skupnost poišče in obravnava probleme, ki njene člane zanimajo. Interes v krajanih pa bo možno vzbuditi le, če bo obstajala tudi stvarna možnost za sklepanje in izvajanje sprejetih sklepov. Za to potrebuje krajevna skupnost sredstva, stalni vir materialnih dohodkov, v obliki in po načelu svobodne menjave dela.

Če naj uresničimo to načelo, morajo krajevne skupnosti poiskati trajen in učinkovit stik z organizacijami združenega dela, ki so na njihovem ozemlju in katerih večina delavcev tudi živi v istih skupnostih. Za rešitev tega problema je treba sestaviti ustrezen organ, v katerem naj bi bili tako delegati družbenopolitičnih organizacij, v okviru frontnega sestava SZDL, kot delegati krajanov in končno tudi temeljnih organizacij združenega dela v okviru njihovih sindikalnih organizacij.

Da ne bi podvajali skupščine krajevne skupnosti ob že obstoječi krajevni konferenci SZDL, bi morda kazalo samo slednje še razširiti. S tem bi dobili najvišji samoupravni organ v krajevni skupnosti – skupščino in obenem bi vanjo aktivno vključili celotni frontni sestav SZDL. Ob skupščini naj bi dali primerno vlogo tudi svetu krajevne skupnosti in raznim odborom.

S takim pristopom k interesnemu združevanju občanov v krajevnih skupnostih bi lahko rešili tudi vprašanje velikosti posameznih skupnosti. Krška občina ima namreč 13 krajevnih skupnosti in število njihovih prebivalcev se giblje med 430 v najmanjši in 5670 v največji. Zlasti v večjih skupnostih, kot so Krško, Leskovec, Kostanjevica in Senovo, je dokaj težko zagotoviti čim neposrednejši vpliv občanov. To bi lahko dosegli bodisi z delitvijo teh skupnosti na manjše, s čimer se niti krajani sami v skupščinski razpravi niso strinjali, ali pa z interesnim združevanjem občanov v okviru teh skupnosti. Če bi krajevne skupnosti delili, naj bi jih le na vsake in ulične odbore, ki naj imajo dovolj široka pooblastila, da lahko sklepajo in ukrepajo, predvsem pa naj se pri preoblikovanju skupnosti usmerijo na njihovo vsebinsko, ne pa prostorsko preoblikovanje.

O tej problematiki bodo zadnje besede lahko izrekli občani sami v javni razpravi, ki se je s skupščinsko sejo šele začela. Pripombe iz javne razprave bodo zbrali v začetku novembra in šele nato bo svet za družbenopolitični sistem pri OK SZDL Krško izoblikoval dokončna stališča o preoblikovanju krajevnih skupnosti ter jih posredoval občinski skupščini.

I. K.



SOLARJI-PROMETNIKI – V brežiški občini so deležni načrtne prometne vzgoje vsi osnovnošolski otroci. Skrb zanjo ni prepuščena le mentorjem in učiteljem tehničnega pouka, ampak jo sprejemajo kot obveznost tudi učitelji drugih predmetov. Razen tega je razširjena še na usposabljanje v krožkih in tečajih. Posnetek je z letošnjega tekmovanja „Kaj veš o prometu“ v Brežicah. (Foto: Jožica Teppey)

O sebi in drugih več vedo

V Tovarni pohištva so se temeljito seznanili z razmerami delavcev pri delu in doma

Celovit pogled v življenjske in delovne razmere zaposlenih v Tovarni pohištva je prikazal sadove načrtne skrbi za delavce, obenem pa je razkril niz problemov in odprl vrsto vprašanj, ki ne zadevajo samo ta kolektiv, ampak segajo precej daleč. Predkongresne razprave tako niso bile le formalnost, ampak so sprožile akcijo v več smereh.

Kar zadeva stanovanjsko problematiko, v tem kolektivu zaenkrat nimajo težav, saj je kar težko verjeti, da se je na razpis prednostne liste za dodelitev družbenih stanovanj prijavielo le sedem kandidatov, za dodelitev posojila pa trinajst. To najbrž ni prava slika resničnih potreb; v tovarni namreč menijo, da je delno tudi posledica nezanimanja za probleme, s katerimi se ubadajo samoupravni organi. Delovna organizacija ima danes 34 stanovanj, kar pomeni, da ima družbeno stanovanje vsak 13. delavec. V prihodnje bodo poskušali pridobiti čim več interesentov za varčevanje, za sodelovanje z lastnim deležem. Če pa bodo cene še tako naraščale, se bo kolektiv tudi družbene gradnje loteval sam. Isto velja za vzdrževanje dosedanjih stanovanj.

Pri zmanjševanju bolniških izostankov so v kolektivu precej napredovali. Zdravnika imajo v tovarni, kar je največ pripomoglo k omejevanju staleža. Kljub temu pa še vedno opažajo, da v času največjega dela v vinogradih in na polju delavci izostajajo na račun „boleznih“. Zaradi tega bodo vpeljali trajni nadzor nad odsotnostjo. V delavskem svetu so razen tega predlagali, da bi v regiji ustanovili kontrolno službo. Predlog so sporočili občinskemu svetu ZS.

Glede družbene prehrane menijo, da bi se pridružili akciji za graditev osrednjega obrata v Brežicah, vendar le, če bi bile malice dovolj poceni. V nasprotnem primeru bodo te stvari še naprej reševali sami. Glede otroškega varstva so delavci mnenja, da bi morali v Brežicah čimprej odpreti otroške jasli, ker je za varstvo najmlajših najslabše poskrbljeno.

NOVO V BREŽICAH

KDO POJE MESNINE? – Turistična sezona je mimo, suhomesnatih izdelkov in nekaterih vrst mesa pa še vedno primanjkuje. Izбира je zelo skromna. Poleti so se kupci tolažili z odgovorom, da se bo tovrstna preskrba izboljšala takoj, ko bodo turisti zapustili Jadran. Pa ni tako, kriza se nadaljuje, potrošniki pa negodujejo še naprej.

„PONTE ROSSO“ TUDI V BREŽICAH – Ob sobotah, pa tudi ob sredah, se na brežiški tržnici lahko „oblečete“ v poceni konfekcijo, čeprav ne po zadnji modi. Zdjaj je s krili, jopicami, plašči in drugo obleko ovesenih že kar precej stojnic. Kaže, da je mesto zanimivo za prodajalce, saj se sicer ne bi tako množili.

ULICAM IMENA – Nekateri ulice v Brežicah in v soseski Šentlenart še nimajo imen. Določila jih bo komisija, ki jo v ta namen imenoval izvršni svet občinske skupščine.

Seveda se pri tem zavedajo, da vodi pot do jasli, le preko dogovarjanja in da bo to zahtevalo soudeležbo.

V kolektivu so nadalje kritično obravnavali izobraževanje. V letih 1976–1980 bodo usposobili 350 delavcev za ozek poklicni profil, 51 za široki profil, srednjo izobrazbo jih bo doseglo 19, višjo in visoko pa 13. Štipendirajo 17 študentov na višjih in visokih šolah, na drugih stopnjah pa 49. Glede na to, da

NAJVEČJI V SLOVENIJI

Na Čatežu ima tozdr Vrtnarija pod steklom že 5700 kvadratnih metrov površine. Začetek rastlinjakov sega v leto 1962, ko so pokrili prvi hektar. Prva leta so gojili pod steklom še kumarice, paradižnik in druge vrtnine, leta 1968 pa so se preusmerili na cvetje. Največ vzgajajo nageljnov in vrtnic, vsako leto pa poskrbijo tudi za prijetno presečenec kupcev z vzgojo drugih priljubljenih vrst rezanega cvetja. Tudi lončnice imajo vedno na zalogi.

Tri nagrade v Brežicah

Podelili so jih na slavnostni seji občinske skupščine

Poročali smo že, da so oktobrsko nagrado brežiške občine dobili letos trije posamezniki: Ivan Videnič, Mirko Kambič in Jože Stanič.

Ivanu Videniču so jo podelili, ker je s predanim poklicem in družbenopolitičnim delom prispeval velik delež k razvoju materialne osnove in socialističnih samoupravnih odnosov v občini in v širši družbeni skupnosti. Ivan Videnič je bil rojen 1916 v delavski družini. Bil je borec NOV in od 1944 član ZKJ. Po osvoboditvi se je aktivno vključil v obnovo domovine. Izkazal se je kot dober gospodarstvenik in Godzno

v kolektivu kar 178 delavcev nima dokončane osnovne šole, je interes za obisk večerne šole pri delavski univerzi sorazmerno majhen. Po svoje je to razumljivo, ker jim ne prinese večjih prejemkov. Samo zato, ker nekdo konča osnovno šolo, pa ljudi v tovarni ne nameravajo posebej nagradjevati. Višjo izobrazbeno stopnjo zaposlenih bodo poskušali doseči z usmerjenim izobraževanjem, s šolanjem v lesni poklicni šoli v Škofji Loki.

J. TEPPEY

PLANINCI IZ BREŽIC NAJBOLJŠI

Na oktobrskem tekmovanju v orientaciji za Milovanovičev memorial pri Urhu pri Ljubljani so brežiški planinci osvojili prvo mesto. Proga, za katero je bilo predvideno 4 ure hoda, so Brežičani prehodili v dveh urah in 19 minutah. Bili so za 16 minut hitrejši od drugoplasirane ekipe. Proga je bila dolga 12 kilometrov in je imela devet kontrolnih točk. Tekmovalci so reševali tudi teste iz prve pomoči in varstva narave. Za planince iz Brežic je ta uspeh velika spodbuda, zlasti še, če upoštevamo, da je tekmovalo 64 ekip. V brežiški so bili Antonio Ajster, Tinko Vimpolšek, Andrej Srpičič, Drago Vimpolšek in Vili Pavlič. Pokal so dobili v trajno last.



LJUDJE RADI POMAGAJO. V krajevnih skupnostih izpeljejo veliko načrtov s sodelovanjem vseh krajanov. Skupaj načrtujejo in skupaj delajo za napredek svojega kraja. (Foto: Jožica Teppey)

Med planinci 500 mladih

Novost leta: mentorice v otroških vrtcih – Največ naraščajnikov je v osnovnih šolah in v Šolskem centru

Čeprav Planinsko društvo Bohor s Senovega ni edino, ki v občini vključuje ljubitelje naše gorskega sveta in narave sploh, že samo podatki o članstvu zgovorno pričajo, da postaja njihova dejavnost vse bolj vabljiva.

Letos je v njihovih vrstah že več kot 850 članov, med katerimi prevladujejo mladi, ki jih je skoraj 500. Zato je razumljivo, da večino dejavnosti posvečajo prav njim. Na osnovnih šolah v Krškem, Brestanici, Leskovecu in na Senovem pa na krški Posebni šoli in v šolskem centru se z naraščajniki ukvarjajo starejši mentorji in mladinski vodniki. Z njimi in odraslim članstvom so lani organizirali nič manj kot 24 izletov, to sezono pa so jih opravili že 17. Hkrati se trudijo, da bi pohodom v planine dali še posebno vsebino, zato pionirske in mladinske izlete usmerjajo tako, da z njimi obhodijo tudi kraje, znane iz narodnoosvobodilnega boja.

Društvo je v zadnjem času poskrbelo že za pomembno novost. S posebno obliko dejavnosti

je prodrlo v tri vrtce, kjer so za delo z najmlajšimi usposobili tri vzgojiteljice. Hvalevredno je tudi to, da vsi organizatorji planinstva, mentorji in vodniki, svoje delo slej ko prej opravljajo brezplačno, radi pa bi, da bi jim občinska Zveza telesnokulturnih organizacij pri financiranju stroškov za izlete prisrčnočila na pomoč z večjim letnim prispevkom.

Ž. Š.

KRŠKE NOVICE

POHVALA KRVODAJALCEM – Ko so v Krškem pred dnevi sklenili letošnje prostovoljne krvodajalske akcije, trajale so vsega skupaj šest dni, so z veseljem ugotovili, da so imeli 1.730 odzivov dragocene življenjske tekočine. Sicer pa so na zadnji akciji našli skoraj 780 darovalcev in so tako presegli letni načrt za okoli 11. odstotkov.

STARI PRIJATELJI – Likovniki amaterji, člani jeseniškega DOLIKA, ta čas še vedno razstavljajo v galerijskih prostorih na brestaniškem gradu. Tjaki so jih znova povabili krški likovni amaterji in s tem še utrdili dolgoletno prijateljsko sodelovanje. Njihova dela bodo na ogled do nedelje, ko jih bodo v istih prostorih zamenjale stvaritve amaterjev iz Murske Sobotice. Krčani in Jeseničani bodo tako v svoj krog vključili še eno likovno skupino in z njo prav ta dan na tovariškem srečanju začrtali pot za trojno sodelovanje.

IZ ŠSD V KLUB! – Eden izmed sklepov problemske konference o



SAMO DA SE REŠIMO NAVLAKE – Takole zasmrajamo zrak, čeprav bi se lahko na drug način znebili starih gum in drugih nekoristnih predmetov. (Foto: J. Teppey)

telesni kulturi naj bi zagotovil v šolskih športnih društvih občinski ligaški tekmovalni sistem v panogah, ki so na republiški in občinski prednostni listi. Za nadaljevanje redne vadbe pa naj bi poskrbela športna društva ali klubi, ki naj bi v krajih s popolnimi osemletkami načrtno razvijali dejavnost v istih panogah za starejše letnike športnic in športnikov.

KADROVSKI PRIMANJKLJAJ – Problemska konferenca je opozorila še na to, da imajo v občini na osnovnih šolah od sistemiziranih 16 mest za predavatelje in profesorje telesne vzgoje zasedenih le polovico. Primanjkljaj bi sicer čez krajši čas lahko odpravili, saj je samo na visoki šoli za telesno kulturo v Ljubljani ta čas menda 10 študentov iz krške občine. Zato bo potrebno zagotoviti, da bi se vsi vrnilo domov, hkrati pa jih že sedaj usmeriti v specializacijo tistih športnih zvrsti, ki jih bodo v občini najbolj podpirali in ki imajo za razvoj že sedaj najboljše možnosti, to je igrišča in druge objekte.



Sami kos vse večjim težavam?

Mokronožani odkrito o marsičem, kar jih že dolgo teži — Če ne drugače — referendum!

Starinski mokronožani so vsi v šeč številnim prislekem. Res vzbuja prijetne občutke. Tisti, ki morajo v njem dan za dnem živeti, pa niso ravno navdušeni nad svojim položajem.

Predsednik sveta mokronožske krajevne skupnosti Tone Koščak in predsednik krajevne konference Tone Zidar prizadeto govorita o vrsti vprašanj, o katerih so Mokronožani pred nedavnim odkrito spregovorili. „Lepo in prav, proti sevniški občini se podaljšuje težko pričakovani asfaltni trak. Veseli smo tega, žal pa so vse vode s teh nemajhnih površin usmerjene navzdol proti trgu! Spet se znajdemo

pri starem vprašanju trške kanalizacije. Vsa nesnaga se zbere ponavadi pri stari sodnji in še kje. Posamezni gospodarji so zato dejali, da prispevajo tudi po stari milijon, samo da bi že rešili vprašanje kanalizacije,“ pravi predsednik Koščak.

Tone Zidar mu je pritrjeval in dodal, kako je škoda, da je vsa akcija običajna na nekaj ozkih osebnih zadevah. „Pri tajniku komunalne skupnosti Tonetu Starcu sem bil

že najmanj osemkrat, telefoniral sem mu že najmanj dvakrat toliko, pa še vedno nič... Obiskali smo tudi predstavnike občinskih družbenopolitičnih organizacij. Prizadeto so prisluhnili naši razlagi. Okrog osem starih milijonov smo vtaknili v načrte, misleč, da jih bomo imeli pri



Tone Koščak: „Navkljub prizadevanjem prepočasen napredok industrije v Mokronogu. Najdlje je Iskra. Pri svojih prizadevanjih mora uspeti!“

roki, ko bo šlo v občini za natečaje. Spet nič! Da je pač treba še to in to,“ opisuje predsednik Koščak ta neuspešna prizadevanja.

Ta čas so v teku dela pri modernizaciji ceste v Hrastovici. „Krajevna skupnost sodeluje z 250 do 300 tisočaki, čeprav ima še precej takih zadev,“ povesta oba. Z neurejenimi cestami se ubada novo naselje, neurejen je krak proti Trebelnemu in še in še. Oba veselja, da so nedavne javne razprave o občinskem samopriskvu ljudje vzeli tudi za tribune o svojih problemih. „Ni manjkalo takih, ki so predlagali dodaten samopriskvu za te stvari,“ pravita. To pa terja nemalo pripravnosti in dela. V krajevni skupnosti povsem resno razmišljajo o poklicnem tajniku. Uspešni mirenski zgled ni daleč.

A. Z.

Črna gradnja edini izhod?

Hitreje do urbanistične dokumentacije

Na zadnjem skupnem zasedanju zborov združenega dela in krajevnih skupnosti trebanjske občinske skupščine se je razvil zanimiv dialog med nekaterimi delegati in načelnikom občinskega oddelka za gospodarstvo Nacetom Dežmanom.

Predsedujoči Ivan Gole je moral nekajkrat miriti razpravljalce. Vprašanje je vsekakor boleče in terja čim odločnejšo akcijo. Delegat iz Svetinj je med drugim opozarjal na nezavidljiv odnos do strank v postopku, ko človek moleduje mesec za mesecem, dobiva pa nedoločne, da ne rečemo pitijske, odgovore. „Je potemtakem čudno, če število črnih gradenj narašča?“ pravi delegat in pristavlja, kakšno izgubo imajo graditelji, ker se gradbeni material neprestano draži, tu pa se gre do papirnato vojno.

za del vasi. Vemo, da so urbanistični redi huda omejitev: v bistvu omogočajo le nadomestno gradnjo! Po Temeniški dolini se razprostira izredno širok varovalni pas avtomobilske ceste. Gradnja je prepovedana na celih območjih. Najhujše težave imajo zaradi tega v Velikem Gabru. Vemo, da marsikje ne bo šla cesta, vendar soglasja ni,“ pravi prizadeto načelnik Dežman.

Navrženih je bilo še dosti težav. Nenazadnje je bilo izrečenih tudi nemalo pikrih na račun samih graditeljev. Prihajajo z nepopolnimi vlogami, hočejo pa imeti rešeno vse na hitro in se ne držijo določil v lokacijskem in gradbenem načrtu. Vsesplošno tarnanje seveda niti v tem primeru ne pomaga. Predsednik Gole je upravičeno prekinil razpravo z napotilom za čim bolj ažurno delo upravnih delavcev, vsekakor pa bi morali katero reči tudi delegati v republiški skupščini. Predložena informacija o predlogu za uskladitev določb republiških zakonov za tako občutljivo področje, kot so gradnje, je prava prilika.

A. Z.



Inž. Nace Dežman: „Nehvaležno delo upravnih delavcev.“

Načelnik Dežman je delegate odkrito seznanil s težavami upravnih delavcev, odgovornih za to področje. „Komaj smo pridobili dva, že se eden odpravlja stran, češ da ni denarja, ki bi ga zadržal pri tem delu. Huda je sama prostorska stiska na gradbenem referatu, da o hudih občanah ne govorimo. Osrednje vprašanje je neurejena urbanistična dokumentacija občine. Še danes nimamo urbanističnega plana. Večina krajevne občine ne premore zidanih načrtov. V Trebnjem je, denimo, urejeno le za Pavlinov hrib, na Mirni za Roje, v Šentrupertu le

Denar je

Pomoč KS Trebelno, Knežja vas, Svetinje in Sela-Šumberk

Da je na računu denar za takojšnjo uporabo, je nedvomno dobrodošla vest za krajevno skupnost. Takšno presenečenje je bilo v delegatskem gradivu za zadnje zasedanje občinske skupščine v Trebnjem. Tako se po samoupravnem sporazumu za sofinanciranje del krajevnih skupnosti v trebanjski občini daje za te namene med drugim 20 odst. zbranih sredstev.

Za te stvari se je pred nedavnim nabralo nekaj nad 233 tisočakov. Ta ddenar se prvenstveno namenja za solidarnostne akcije v manj razvitih krajevnih skupnostih na območju občine. Za to je bila tokrat namenjena tudi pretežna vsota. Krajevna skupnost Trebelno ima na voljo 21.500 dinarjev namensko za gradnjo daljnovoda in transformatorske postaje, ki napajata vasi Brezje in Cerovec. Krajevna skupnost Knežja vas bo s to „injekcijo“ enkrat za vselej lahko zaprla mapo „črne gradnje“ gasilskega doma v Gornjih Selcah. S 50 tisočaki naj bi namreč postorili na tem domu vse potrebno, da bi gradnjo lahko legalizirali. Največji zalogaj je nameenjen najmanjši krajevni skupnosti v Svetinjah, strogo namensko za gradnjo ceste Svetinje — Repče. Krajevni skupnosti Sela-Šumberk in okoličanom bo lepa spodbuda 50 tisočakov za cestno povezavo Podšumberk — Babna gora — Knežja vas. Prizadeti bi morali doseči soglasje predvsem med seboj za sporni trasi in izbrati najboljše. Omenjene krajevne skupnosti bodo ravnale najbolj gospodarno, če teh denarcev enostavno ne vtaknejo v dela, temveč ga oplenitijo s startom kot soudeležbo pri komunalni skupnosti, kolikor gre za takšna dela.



LEP DOM — Mirenčani so že nič kolikokrat dokazali, kaj lahko dosežejo s tvornim sodelovanjem vseh dejavnikov v krajevni skupnosti. Eden od takih nespomnih dokazov je dograditev pri domu TVD Partizan. Dela se približujejo uspešnemu koncu, gradbeni odbor nadzira uspešno vodi Bojan Kolenc. Na kraju bodo v teh prostorih pridobili celo še eno učiteljsko stanovanje. Na sliki: med zaključnimi deli. (Foto: Železnik)

IZ KRAJA V KRAJ

KAKO PRITI SKUPAJ? — Težko je biti predsednik krajevne skupnosti. Slednje velja še prav posebej za Mokronog, kar se nevsheče kanalizacije tiče. Nič kolikokrat so imeli s tajnikom Komunalne skupnosti v Trebnjem Antonom Starcem že dogovorjen sestanek v Mokronogu, da bi na kraju samem videli, kako je s to rečjo. Minuli petek je bil spet dogovorjen sestanek, kot običajno pa gosta ni bilo, kot zatrjuje predsednik Koščak, že tudi osemkrat prej ne. Ko bo res prišlo do tega tolikanj pričakovanega sestanka, bo to vsekakor izjemen dogodek...

SPET PAPIRJI — Območna Vodna skupnost Dolenjske se je v pismenem odgovoru na delegatsko vprašanje, kaj je s tako težko pričakovano regulacijo hudoorne Temenice, izvila na račun dokumentacij in podobnega. Ni namreč prišlo niti do predlokaijske razprave, saj prvotno niso bila razčiščena tako pomembna vprašanja, kot so: kod naj tečejo

vzporedne ceste, kaj bo z mlino in podobno. Vodarstvo je navkljub številnim težavam — po tej dolini poteka tudi več varstvenih pasov (avtomobilska cesta, železnica) — le prišlo do nekaterih rešitev, kjer je trboveljski IBT končno pripravil že nekaj predlogov, s katerimi bi lahko šli na lokacijsko razpravo.

OKREPITEV DELAVSKE UNIVERZE — Z začetkom tega meseca je prevzel vodstvo trebanjskega Centra za izobraževanje in kulturo dosedanji ravnatelj mirenske osnovne šole prof. Vladimir Silvester. Na mirenski šoli so za vršilca dolžnosti ravnatelja imenovali predmetnega učitelja Ivana Kramarja.

PAPIR RDEČEMU KRIŽU — V okviru akcije za zbiranje starega papirja — izkupiček je namenjen Rdečemu križu za humanitarno dejavnost — bodo zbirali star papir v občini jutri. Prizadeti mladi zbiralci računajo na sodelovanje krajanov.



V SPOMIN ŽRTEV — Šentjanska krajevna skupnost se je ob nedavnem krajevnem prazniku oddolžila številnim žrtvam s svojega območja. Na sliki: uspešen nastop šentjanskih šolarjev pred novo spominsko tablo. (Foto: Železnik)

Plodne površine iz močvirja

Znano je, da potekajo na območju sosednje krške občine obsežna melioracijska dela. Tudi kmetijska zemljiška skupnost sevniške občine se je po težavah vrsto let končno le odločila za temeljitejše posege.

Slavnostno za praznik

Vrsta prireditvev ob prazniku sevniške občine se je pričela v nedeljo s športnimi prireditvami, ki se bodo vrstile še vse do prihodnje nedelje. Minulo nedeljo so kot prvi pričeli s prireditvami člani sevniškega društva invalidov s tradicionalnim meddruštvenim šahovskim in strelskim turnirjem. Danes ob 17.30 bo v Sevniči prav tako tradicionalni populčni tek, zvečer bo v TVD Partizan velika telovadna akademija. Jutri ob 15. uri bodo svečano izročili namenu asfaltirano cesto Sevniča — Lončarjev dol — Brezovo. Popoldne ob 16. uri bodo v Loki pri Zidanem mostu odprli novo poslopje železniške postaje. Vrhunec prireditvev bo nedvomno v soboto. Ob 9. uri se bodo sešli delegati vseh treh zborov občinske skupščine na slavnostnem zasedanju. Ob 10.30 bo otvoritev rekonstruirane tovarne Jugotantin. Kot slavnostni govornik je napovedan vodja slovenske delegacije v zboru republik in pokrajin zvezne skupščine inž.

Takšna akcija je nedvomno predvidena melioracija na območju krajevne skupnosti Bučka. Ozka dolina od Sp. Radulj, Štrita do avtomobilske ceste in čez je za kmetijstvo v glavnem nekoristna močvara. Nared je idejni projekt za melioracije 100 hektarov. V prvi fazi se bodo po vsej verjetnosti lotili 70 hektarov. Poudariti velja, da so za ta dela na voljo ugodna posojila. Kmetje, lastniki zemljišč, so še tri leta po opravljenih delih oproščeni vračila obrokov posojila, odplačilni rok je kar 17 let s samo po triodstotnimi obrestmi. Omenili smo kmetijsko zemljiško skupnost, ki je pomemben člen v teh prizadeva-

njih. Skupni investitor te naloge pa je Mercator — sevniški Kmetijski kombinat pač zato, ker ima na voljo primerno strokovno službo. Dosedanje analize zemlje vzbujajo prepričanje, da bo po opravljenih melioracijah na voljo dobra zemlja za poljedelstvo. Večina zemlje na predvidenem območju za melioriranje je v zasebni lastnini. Zemljiška skupnost čuti ves čas prizadevanj živo zanimanje kmetov za akcijo. Pred zasedanjem delegatov občinske skupščine v Sevniči zadnje dni oktobra se je razmerje pristašev akcije povzpelo že na 70 odst. Dobesedno sleherni dan so pri zemljiški skupnosti beležili nove pristanke. Sprejem občinskega odloka za te namene je tako postal tako rekoč gola formalnost.

A. Z.

Složni do uspešnega konca

Na Razborju in Lisci poslej asfalt — Zgledna sloga

Konec oktobra so s skromno, zato pa nič manj prisrčno slovesnostjo izročili namenu posodobljeno cestišče v dveh „najvišjih“ vaseh sevniške občine, Razborju in Lisci. Obe spadata v območje KS Loka.

„Ves čas akcije se nismo niti enkrat sporekli,“ je pohvalil krajevni predsednik gradbenega odbora, sicer pa poslovodja Merxove samopostrežbe v Sevniči Jože Imperl. Z vso upravičenostjo so domačini zato tudi napisali na trak čez cesto: „Doseženi uspehi plod enotnosti!“ Vsa pridobitev ni le v asfaltu.

„Konec maja smo pričeli z deli pri kabliranju elektrike. Posebno pozimi smo imeli stalne težave z elektriko, ko so se trgale žice. Napeljava je bila še iz leta 1939. Za kabel je bilo treba izkopati in zasuti 2.700 metrov jarka. Na stari vodovod izpred 15 let je bilo priključenih le 12 gospodinjstev, na novega pa je vezano 25 domačij. Poskrbljeno je tudi za požarno varnost, saj je na precej zajetne cevi priključenih pet hidrantov,“ naštevata predsednik Imperl.

Vaščani so posebno veseli asfaltiranega cestišča. Hvaležni so republiški cestni skupnosti za pomoč, podobno tudi sevniškemu Kmetijskemu kombinatu za posojilo. Predračun za ta dela je znašal krepkih 2,5 milijona dinarjev, na kraju pa je znašal račun le 1,25 milijonaa.

Vse drugo pomeni neposredno udeležbo vaščanov! „V denarju smo prispevali 300 tisočakov, seštevek prostovoljnih delovnih ur bo dal na kraju najmanj 3.500 ur samo pri cesti,“ pohvalno govori o vaščanih Jože Imperl.

A. Z.



ZDRUŽILI VETERANE — Naposled so od konca minulega požarnovarnostnega tedna tudi pri občinski gasilski zvezi sevniške občine organizirani gasilski veterani. Kar 55 jih je. Na sliki: dogoletni gasilski organizator Jože Smodej, ki je bil tudi neutruđen pobudnik te akcije, prejema priznanje.

SEVNIŠKI PABERKI

SPOJENO — Med delom moderniziranega priključka ceste Mokronog — Pijavice in vaškim asfaltom je lep čas zevala makadamska zaplata. Na kraju so našli asfalt tudi za teh nekaj metrov, ki so bili zaradi takšnega ovinkarjenja nekaj časa tema bolj ali manj napetih besed.

NEKAJ TUDI ZA MLADE — V sevniškem kinu vrtijo zadnje čase vedno znova in znova filme, ki so mladini neprimerni, bili pa so že na televiziji (npr. Ljubezensko življenje V. Trajkoviča). Hvalevredno je, da se v filmsko vzgojo vključuje sevniška osnovna šola. Včeraj so v okviru teh prizadevanj vrteli za šolsko mladino „Izdajalce“.

ZRAVNALI Z ZEMLJO — Dobešedno vzeto so na Planinski cesti izruvali še temelje hiše, ki je vsa leta predstavljala črno točko na cesti proti Planini. Rušitev je potekala nadvse uspešno in zdaj že urejajo cestišče, da bo tudi ovinek bolj zložen.

DOM LE GRADIJO — Prostovoljni gasilci na Bučki so bili že skoraj obupali, dokler jim končno le ni uspelo pridobiti zemljišča za svoj dom. Žalostna preteklost bo toliko prej pozabljena, kolikor hitreje bo napredovala gradnja. Konec tedna so krepko zastavili obode doma. Bučki se končno obeta lep objekt.



lisjak lisjaku
— „Kaj še kar naprej buljiš v tisti plakat?“
— „Med številnimi bolj ali manj pomembnimi otvoritvami ob občinskem prazniku pogrešam še najmanj dve: črne gradnje pri Sv. Ani v Šmarju in novega stranišča na štrbunk ob parkirišču pri sevniškem gasilskem domu.“



Gospodarstvo še slabo organizirano

Višji dohodek z večjim zaposlovanjem, ne pa inovacijami, bolj o organizaciji dela in sodobnejšimi stroji

Razmerja delitve dohodka, predvidena s petletnim načrtom (1976 do 1980), so v občini Kočevje v prvih dveh letih in pol skoraj v celoti dosežena. To pomeni, naj bi vse oblike porabe, razen investicijske, rastle počasnije kot družbeni proizvod. To je bilo doseženo z izjemo pri skupni porabi, ki je rastle nekoliko hitro.

Vendar samo ti podatki ne povedo, da je bilo gospodarjevo povsod tudi dovolj uspešno. ZD, krajevne skupnosti in SIS bodo morale še same analizirati svoje delo in dosežke ter pregledati uresničevanje načrtov. Žal ponekod še vedno nimajo načrtov.

30 LET LIK

Letos praznuje LIK Kočevje letnico. Za to priložnost pripravljajo razstavo proizvodov delovne organizacije LIK Kočevje, ki je nastala v SOZD Slovenjales, in tudi kulturni program. Osrednjo pozornost so prvotno načrtovali za letošnje praznike, vendar bo nekoliko prej, še pravi v decembru, ker se v naslednjem letu gradi hale, v kateri bo deloval.



35-LETNICA BRAČIČEVE SMRTI - Blizu se 10. decembra, ko je pred 35 leti ob napadu na Kočevje padel komandant 14. divizije Mirko Bračič. Na fotografiji spominsko obeležje na kraju, kjer je bil ob napadu na kočevski grad smrtno ranjen Mirko Bračič. (Foto: Primc)

Analiza uresničevanja načrta je pokazala tudi več slabosti. Tako se načrtovanje uveljavlja prepočasno. Večji dohodek je bil dosežen tudi na račun kar za polovico višje stopnje zaposlovanja, namesto da bi bil z večjo produktivnostjo. Ker ni pravih spodbud za izvoz, se zmanjšuje tudi vključevanje gospodarstva v mednarodno menjavo dela. Šepa tudi samoupravno združevanje sredstev na osnovi dohodkovne povezanosti. Prepočasno se uveljavlja nagajevanje po rezultatih dela, razen tega nastajajo neusklastenosti pri razporejanju dohodka in čistega dohodka.

Posebno pozornost bo treba posvetiti izobraževanju in zaposlovanju, saj je v Kočevju med na novo zaposlenimi kar preko 26 odstotkov ne kvalificiranih delavcev, medtem ko jih je v Sloveniji le 17 odstotkov. Žato pa v Kočevju zaposlijo manj ljudi z visoko, višjo in srednjo izobrazbo, pa tudi visoko kvalificiranih delavcev.

Zaradi pomanjkanja kadrov mnoge OZD nimajo srednjeročnih programov. Plansko-analitične službe so povsod, tudi občinska, številčno slabo zasledene s kadri, pa tudi neustrezno nagajevane. Prav te službe pa bi lahko največ pripomogle k hitrejšemu razvoju občine.

SIS so sicer izdelale programe razvoja, vendar so programi premalo povezani z gospodarstvom in drugimi dejavnostmi. Gibanja na področju skupne

porabe (SIS) so bila preveč vezana na republiška povprečja in tako ločena od gibanj na področju gospodarstva v občini. To pa ni prav, kajti gospodarstvo naj bi financiralo SIS toliko, kolikor bodo te prispevale k njegovemu napredku oziroma, kolikor so potrebne. Gospodarstvo se še premalo vpraša, kako je denar porabljen. Načelo svobodne menjave dela torej še ni zaživelo. Kvalitete dela SIS še nihče ne ocenjuje.

ZMANJŠATI PRAVICE ZAVAROVANCEV?

V republiki bo zadnje dve leti tega načrta manj občin, ki bodo dobivale republiška solidarnostna sredstva. SIS kočevske občine ne bodo dobivale več solidarnostnih sredstev (razen zdravstva); občinska SIS socialnega skrbstva pa bo morala celo odvajati denar za republiško solidarnost. Kljub temu bo mogoče uresničiti srednjeročne načrte teh dejavnosti ob

približno enaki obremenitvi združenega dela, kot je letos.

Če bo bistveno zmanjšana regijska solidarnost na področju zdravstva, pa bo treba ali zmanjšati pravice iz zdravstvenega varstva ali pa bodo morali zaposleni iz svojih kosmatih osebnih dohodkov prispevati več za ta namen.

Kritična ocena stanja naj bo predvsem usmeritev in spodbuda za bodoče delo. Je napotek, kje je treba kaj izboljšati, da bi s kar najmanj napora dosegli kar največje uspehe. J. PRIMC



TEŽJI POGOJI ZA VOŽNJO - Blizu se čas, ko so vedno pogostejše ceste mokre, ko je vreme megleno in ko je temperatura tudi že pod ničlo. Zato priporočajo miličniki vsem voznikom še posebno previdno vožnjo, komunalci pa opozarjajo, da letos pozimi ne bodo solili cest in ulic v mestu, zaradi česar bo treba med poledico še posebno pazljivo voziti. Na sliki: pri nedavni nesreči v Mrtvicah, ki se je zgodila v megli in na mokri cesti, je bilo kar za 100.000 din škode. (Foto: Primc)

Pritožba: ni dovolj vode za ljudi

Odvzeli so jo prašiči, ki tudi zasmrajujejo Klinjo vas, Zeljne in Šalko vas

Krajevna skupnost Rudnik-Šalka vas je dala soglasje za gradnjo farme bekonov ZKGP Kočevje v Klinji vasi z določenimi pogoji, in sicer: da ta gradnja ne sme vplivati na slab-

šo oskrbo z vodo naselij na območju ter KS ter da farma ne sme onesnaževati okolja.

Na zadnji seji zbornice KS občinske skupščine Kočevje je delegat KS Rudnik-Šalka vas zahteval, naj občinska skupščina pomaga takoj rešiti te zadeve. Zaradi farme bekonov in ker ni zgrajen predvideni vodni zbiralnik, zdaj zmanjkuje vode na območju Šalke vasi in rudarskega naselja. Ženske lahko vključijo pralne stroje le okoli polnoči, ker prej ni vode. Tako stanje je nevarno.

Nadalje se iz farme širi smrad po Klinji vasi, Zeljnih in Šalki vasi, čeprav so bila prej dana zagotovila, da smradu ne bo. Prva farma za 15.000 bekonov je komaj dobro začela delati, pa so že pritožbe. Kaj bo šele, ko bo šla v pogon še druga farma za novih 15.000 bekonov? Vsekakor bo treba v bodoče bolj skrbeti za ljudi, in ne le za prašiče.

Delegat je nadalje vprašal, zakaj Komunala ne vzdržuje Roške ceste do vasi Zeljne; zakaj ni popravljena in preurejena cesta za Koprivnik, ki pozimi ne bo prevozna; kakšni ukrepi bodo sprejeti proti Romom, ki se nezakonito priseljujejo na območje te KS iz občin Novo mesto in Trebnje ter tu delajo škodo v gozdovih in kradejo občanom. Ti priseljenci tudi kvarno vplivajo na Rome, ki so tu stalno naseljeni in proti njim ni večjih pritožb.

Pri odgovornih upravnih organih občinske skupščine smo te dni povprašali, kako je s pitno vodo in smradom na območju KS Rudnik-Šalka vas. Povedali so, da bo Združeno KGP zgradilo 200-kubični zbiralnik vode zdaj, ko gradi še eno farmo za 15.000 svinj. Začasno pa bo Hydrovod izboljšal oskrbo tako, da bo sam potiskal vodo s posebno črpalko, ki jo bodo montirali v svojem objektu ob Roški cesti.

O smradu pa so dejali, da je prihajalo do njega zato, ker še ni bila vključena čistilna naprava (?). Bolje bo tudi, ko bo posajena oziroma zrasla „zelena pregraja“ med farmo in naselji. Drevje pa, žal, raste počasi. J. P.

ENA ŽENSKA NA 7,5 MOŠKEGA

Na križišču v Brezovici, kjer „sta le dve hiši in tri gostilne“, je nekakšno zabavno-rekreacijsko središče za občane iz območja Kočevja, Predgrada in dela črnomaljske občine. Tu so redno zabave s plesom. Pa je oni dan krenil na zabavo tudi neki starejši Predgrajčan, da bi se ogledal za kakšnim krilom in morda celo našel nevesto za sina. Vendar je bil razočaran. Kar hitro je preračunal, da je prišla na plesu komaj ena ženska na vsakih 7 in pol moških.

Bolje organizirani za delo

Med pripravami na volitve v SZDL bodo v kočevski občini prilagodili organiziranost SZDL tudi novemu organiziranju krajevnih skupnosti. Razen tega bodo ustanovili še vaše odbore SZDL. V mestu bodo oblikovali hišne in ulične odbore SZDL, pa tudi območne odbore v mestu, ki naj bi delovali za območje sedanega krajevnega odbora KS Kočevje-mesto oz. bodočih manjših KS v mestu, če bi se občani odločili za tako organizacijo KS.

Vsaka organiziranost „z vrha“ in še na hitro opravljena je nesamoupravna in je ponekod prinesla ne le veliko neveselosti, ampak tudi politično in drugačno škodo. Zdej ne bi smeli takih napak ponavljati.

V bodoče morajo politične organizacije bolj prisluniti samoupravnim pobudam delovnih ljudi in občanov in jim tudi veliko bolj pomagati pri uresničevanju teh pobud. Zdej se namreč še prepogosto dogaja, da delovni ljudje in občani bijejo boj za samoupravo z različnimi birokratskimi skupinami, politične organizacije pa pri tem stojijo ob strani, so le opazovalec boja, namesto da bi bile prav one v prvih bojnih vrstah. Prav taka organiziranost SZDL „od spodaj navzgor“ - po vaseh, blokkih, ulicah, območjih in KS - je lahko velika oz. celo odločilna za uspešen boj pri krepitvi samoupravljanja. J. PIRMC

Rok za izvedbo nove organizacije pa je kratek, saj bi moralo biti vse to po sedanjem predlogu urejeno do zadnjega novembra oz. 15. decembra. Ta rok - tako so ugotovili tudi na nedavni seji predsedstva občinske konference SZDL - je treba podaljšati najmanj za mesec dni ali celo za dva meseca. Bolje je namreč rok podaljšati, kot nekaj na hitro organizirati.

KOČEVJSKE NOVICE

Rudnik ustvaril Kočevje

Rojstvo, delo in ukinitve kočevskega rudnika

Kočevski rudnik rjavega premoga je bil ukinjen 28. februarja letos, zgodovinski viri pa povedo, da so tu prvič odkrili in izkopali premog leta 1803, se pravi pred 175 leti. Rudnik je pomenil mnogo za gospodarski razvoj mesta, za izgradnjo železnice Grosuplje-Kočevje, pa tudi za razvoj delavskega gibanja. Rudnik je tako lahko ustvaril današnje Kočevje, zato bomo bralce skušali na nekoliko seznaniti z njegovo zgodovino.

PREMOG IN OPEKARSTVO

21. septembra 1803 je dobil Viljem Auersperg, ki je imel v kočevskem gradu, mero premoga in pravico do izkoriščanja „Viljemovim“, t. j. svojim potomom. Domnevajo, da je s tem premogom nameravala „Viljemovim“, t. j. svojim kopom. Domnevajo, da je s tem premogom nameravala Vendar rjavi premog za to ni bil primeren. Ni bilo, koliko premoga je Auersperg nakopal.

Premog tega, dnevnega kopa je Roethel uporabljal za sušenje opeke. Njegova opekarna je bila torej prvi kočevski obrat, ki je uporabljal premog pri svojem proizvodnem postopku. Tudi naslednji lastnik ene jamske mere, „Trata II“, Jožef Oberman je uporabljal premog za sušenje opeke. Za njim so to počeli še nekateri. Opekarstvo je bilo torej na Kočevskem včasih močno razširjeno, kasneje pa je popolnoma zamrlo. Kaže, da je bila (in morda je še) na Kočevskem dobra glina, saj celo ribniška: Vre, vre, vre, mi smo Ribčanje poje „U Kočevskem glino krademo, de lenčke izdelavamo za devjete deželje.“ Tudi ko je zmanjkovalo zalog premoga, so se v Kočevju zavedali pomembnosti te glin in je rudnik leta 1969 predložil investicijski program za izdelavo lahkega gradbenega materiala keramzita in za proizvodnjo keramičnih ploščic. Vendar ta program ni dobil ne denarne ne drugačne podpore.

PREMOG ZA STEKLO

V brošuri „V rudarski tradicionalni teden“ - teden je bil

od 27. junija do 3. julija 1959 - je zapisano, da so bile leta 1826 prvič podeljene jamske mere bratom Ranzinger, ki so bili lastniki kočevske steklarne. Tudi v govoru zadnjega direktorja Ivana Skrabarja na zaključni slovesnosti ob zaprtju rudnika 11. marca letos je bilo poudarjeno, da sta leta 1826 brata Ranzinger odkopala Trato, kjer se je nahajalo premogovno ležišče.

Podobno je zapisano še v nekaterih knjigah, zato so to leto v glavnem navajali kot leto ustanovitve rudnika. V brošuri „Rudarji ob 20-letnici Kočevskega zbora“, ki je izšla leta 1963, pa beremo, da so se



PREDAJA ZASTAV - Rudarji so na svečanosti 11. marca letos predali svojo stanovsko (levo) in borčevsko (desno) zastavo mladini Itasa, saj je bil rudnik zadnja leta tozđ Itasa. (Foto: J. Primc)

Ranzingerji šele nekako leta 1849 preselili iz Zabukovice na Kočevsko, v Glazuto, kjer so kot Auerspergovci steklarski delavci prosili 4. maja 1850 oblast, da bi smeli postaviti svojo steklaro. To dovoljenje so prejeli leta 1852, kaže pa, da so že poleti 1851 pričeli z obratovanjem na Tratah pri Kočevju. 12. julija 1851 so prejeli tudi rudosledno pismo za bližnji premog na Tratah („Trata VI“). V letu 1859 so prejeli še 7 jamskih mer na Tratah. Leta 1860 je znašala proizvodnja premoga v Kočevju 2408 ton, v letu 1875 pa je bilo pri bratih Ranzinger zaposlenih že 50 steklarjev in 150 rudarjev. Ranzingerji so premog uporabljali tudi za pogon parnega stroja na žagi, ki je delala za potrebe steklarne.

Ranzingerji so v naslednjih letih pokupili skoraj vse Trate. S tem pa so se zadolževali. Leta 1885 je Trate skoraj v celoti pokupila Trboveljska premogovna družba (TPD). Ranzingerji so si obdržali le steklaro, vendar so jo kmalu zaprli. Niso namreč mogli konkurirati steklarnam, ki so bile ob železniških progah (naprimer hrastniški). Te so zaradi manjših proizvodnih stroškov (Ranzingerji so razvažali izdelke še s konji) lahko prodajale izdelke po nižjih cenah.

LETA 1893 ŽELEZNICA DO KOČEVJA

Kočevski premog je pridobil veljavo ter z njo pravo vrednost in ceno z odprtjem kočevske

železnice leta 1893. S pogodbo 21. aprila 1892 se je TPD zavezala, da bo na leto dobavila kar 100.000 ton premoga železnici. Pogodba naj bi veljala 90 let, natančneje do 15. decembra 1981, se pravi še štiri leta po zaprtju Rudnika! Vendar je bil pogodbini dodan poseben člen, ki je določal, da se v primeru podržavljenja železnice ta količina lahko zmanjša za polovico ali celo še za več, oz. celo ukine.

V času pred prvo svetovno vojno so v Kočevju vedno nakopali preko 100.000 ton premoga, in sicer največ leta 1913 (126.530 ton) in 1906 (125.895). Med prvo svetovno vojno je proizvodnja precej upadla, nato pa v letih 1919 in 1920 spet porasla nad 100.000 ton, nato pa zelo nihala (leta 1936 le 20.550 ton), tik pred vojno (leta 1940) pa spet porasla na 103.970 ton.

Po prvi svetovni vojni (1919) je bilo v rudniku zaposlenih okoli 1200 rudarjev in drugih delavcev, po letu 1930 pa le še 100 ali celo manj.

RUDARJI SE ORGANIZIRAJO

Organizirano delavsko gibanje se je začelo v kočevskem rudniku po letu 1893, se pravi, ko so kočevski rudarji prihajali v stik z delavci TPD iz Zasavja in železničarji. „Službeni red za oglednike in delavce pri rjavem premogovniku TPD v Kočevju, ki ga je 8. junija 1889 potrdil rudarski urad v Ljubljani, pravi med drugim:

„Iz dela zamorejo takoj izpuščeni biti rudarji... če so pajdaše k uporabi proti naprepostavljenim šuntali, če so jih silili, da bi skupno menjali delati.“

(nadaljevanje bo sledilo)



ZADNJA IZMENA - Na fotografiji so rudarji, ki so 28. februarja letos zadnji kopali premog v jami kočevskega rudnika. (Foto: J. Primc)

Predlog: uvesti nov samoprispevek

Z njim rešiti tiste najbolj pereče zadeve po KS in v SIS, ki jih zdaj ni mogoče

Konec maja prihodnje leto se izteče enoodstotni samoprispevek, ki so ga izglasovali občani občine Kočevje v letu 1974 za financiranje gradnje telovadnice in plavalnega bazena v Kočevju ter raznih komunalnih del, predvsem vodovodov in cest, na področju.

Z novim enoodstotnim samoprispevom bi od leta 1979 do leta 1984 zbrali okoli 36 do 40 milijonov dinarjev. S tem denarjem naj bi KS in SIS sofinancirali rešitev tistih komunalnih in drugih problemov, ki jih samo z običnimi dohodki ne bi mogle. Ovega bodo občani sami povedali, kaj najbolj potrebujejo in za kaj so pripravljeni plačevati samoprispevek.

Na zadnji seji predsedstva občinske konference SZDL je bilo nakazanih nekaj potreb po posameznih KS, ki bi jih lahko reševali tudi s samoprispevom. V KS Ivan Omerza so predlagali ureditev ceste Črni potok - Zajčje polje; KS Mozelj, KS Kočevska reka in KS Kostel vodovod; KS Osilnica vodovod na cesti; KS Poljanska dolina cesta Brezovica - Predgrad in vodovoda do Brezovi-

ce; KS Rudnik - Šalka vas cesta za Koprivnik; KS Stara cerkev vodovod Lazine - Smuka - Stari Log; KS Struge cesta in vodovod Polom - Prevole.

Razen tega naj bi vse KS financirale še en, občinski objekt, se pravi tak, ki je pomemben za vso občino ali vsaj za njen večji del. Dosedanji predlogi za tak objekt ali za objekte, ki naj bi jih sofinancirala KS Kočevje, so: obvozna cesta za Kočevje, gradnja otroških vrtcev, gradnja tretjega trakta pri zdravstvenem domu, Kočevje (v sklopu katerega bi bila tudi Lekarna), gradnja novih oz. dodatnih prostorov za osnovno šolo (da bi omogočili celodnevno šolo) in gradnja doma za upokojenca.

Odločitev o uvedbi samoprispevka je v rokah občanov in

tudi o tem, za kaj naj bi ga namenili. O vsem tem se bodo pogovorili tudi na bližnjih volilnih konferencah.

Kolona mrtvih

Na dan mrtvih, 1. novembra, je Kočevje obiskala množica ljudi iz vseh krajev Slovenije, ki imajo na kočevskem pokopališču pokopane svoje. Mesto je bilo zatrpno z avtomobili, ki so hiteli proti pokopališču - kar nenkrat pa se je promet zaustavil. Nastala je dolga kolona čakajočih vozil, ki se je vila iz Ljubljanske ceste preko Kidričeve ulice do Kemične tovarne oz. Tomšičeve ceste. Nestrpni vozniki so hupali, da bi skoraj prebudili mrtve. Potem je le odšel nekdo peš pogledat, kaj je vzrok zastoji... in tam na križišču je kihal in poskakoval avto z „L“ tablico, notri pa se je „učenka“ mučila s prestavami.

Vsekakor je treba pohvaliti inštruktorje, da celo ob nedeljah in praznikih vltvajo kandidatom za voznike znanje v glavo. Vendar bi se inštruktorji lahko oddahnili vsaj ob takih dneh, ko je zaradi raznih prireditev po mestu precej večji promet.

Prijava črnih gradenj

Okoli dva meseca - Nato jih bodo razporedili v tiste, ki jih je treba podreti, in tiste, ki bodo lahko ostale

Odlok o razvrstitvi objektov, ki so bili zgrajeni brez dovoljenja, se pravi kot „črne gradnje“, je sprejela občinska skupščina Kočevje na zadnji seji.

Odlok določa, da morajo vsi, ki so kaj brez dovoljenja gradili, razstavljati, postavljati ali kakor koli spreminjati zgradbam vidne, v dveh mesecih zaprositi za lokacijsko dovoljenje. Pristojni upravni organ pa mora nato v šestih mesecih opraviti razvrstitev objektov v take, ki jih je možno dovoliti, ter take, ki jih je treba takoj podreti, ko bodo portali ovira za druge zakonite gradnje.

Pri pristojnih organih smo zvedeli, da je v občini Kočevje letu je bilo takih primerov le nekaj in še takrat ni šlo za nove gradnje, ampak za nadzidave in razstavave. Te primere so doslej glavnem že rešili. Pravi črni gradnji pa naj bi bila le dva objekta ob Kolpi.

Nekateri občani postavljajo na cestah tudi ograje, da tako spade svojo zemljo. Tudi to ni dovoljeno, če občan postavi ograjo brez soglasja krajevne skupščine in upravljalca ceste. Taki plotovi pozimi ovirajo plujenje, lahko pa so tudi sicer ovira za promet. Dva taka

plotova stojita v mestu, in sicer v Mestnem logu in Šeškovi ulici. J. P.



ZA VIŠJO GLADINO - Jez, ki so ga te dni zabetonirali kočevski ribiči, preprečuje, da bi ob nizkem vodnem stanju odtekala voda iz rokava Rinže (levo) v požiralnik, ki je kakih 20 m desno od jez. (Foto: J. Primc)

Voda je uhajala v podzemlje

Ribiči preprečili odtekanje vode v požiralnik - Tako bo poleti v Rinži ostajalo več vode

Lepe jesenske dni so kočevski ribiči izbrali za popravilo jez. Pri stari elektrarni oz. vodovodu. Ta jez preprečuje, da ob nizkem vodnem stanju ne uhaja reka iz struge Rinže v požiralnik.

Ta jez so zgradili že Kočevjarji na enem izmed stranskih rokavov Rinže. Ribiči so šele pred kratkim ugotovili, da je jez verjetno zelo pomemben za gladino Rinže v sušnem obdobju, ko znaša pretok pri zapornicah le okoli 6 l v sekundi, medtem ko bi po vseh računih moral biti večji, saj iz mahovniške smeri doteka več vode, razen tega pa dodajo Rinži vodo še nekateri potoki.

Z mnenjem ribičev so se strinjali tudi strokovnjaki območja Vodne skupnosti Ljubljana-Sava, ki so ribičem dali na razpolago potrebni gradbeni material, ribiči pa so s prostovoljnimi delom (blizu 300 delovnih ur) zabetonirali nov jez, uredili del brežin na obeh straneh jez, da voda ne bi izpodjedala zemlje, ter z ilovico in kamenjem zatesnili še vse luknje, kjer je uhajala voda pod jezo oz. mimo njega.

Ribiči so zaprosili za delno pomoč pri urejanju jez. Melamin in Tekstilano. Ti dve delovni organizaciji potrebujeta namreč največ tehnološke vode iz Rinže, taki jezovi pa tudi pomagajo, da je vode več. Ribiči upajo, da bodo pomoč, čeprav z zamudo, vendarle dobili, saj sta obe te OZD doslej vedno pokazali razumevanje za take in drugačne akcije ribičev. J. PRIMC

RAZREŠILI DIREKTORJA DU

Na zadnji seji občinske skupščine Kočevje so razrešili dolžnosti direktorja Delavske univerze Kočevje Miha Majerleta. Do imenovanja novega direktorja bo njegove posle opravljal Janez Hering. Miha Majerle je za razrešitev zaprosil sam, ker je prevzel novo dolžnost pri občinskem sindikalnem svetu Kočevje.



PARK ZA 900-LETNICO - S postavitvijo prvih treh kipov v bodočem parku kulturnikov in krajšo svečanostjo se je pred kratkim začelo urejanje ribniškega parka kulturnikov, ki bo dokončan leta 1982, ko bo Ribnica praznovala 900-letnico. (Foto: Primc)

Park kulturnikov za 900 - letnico

Kipe in obeležja okoli 60 zaslužnim za kulturni in družbeni razvoj Slovenije in Ribnice - Park bo odprt leta 1982, ko bo Ribnica slavila 900-letnico

V Ribnici so končno začeli urejati park kulturnikov na območju gradu. Tako so le začeli urediti okoli 13 let staro zamisel o postavitvi dostojnega spominskega obeležja skoraj 60 zaslužnim možem iz domače občine, pa tudi tistim, ki so bili sicer rojeni drugod, a so delovali v Ribnici.

Prvi trije doprni kipi, in sicer skladatelju Jakobu Petelinu-Gallusu (1550 - 1591), slovenskemu zgodovinarju dr. Ivanu Prijatelju (1875 - 1937) in jezuitskemu Stanislavu Škrabcu (1844 - 1918) že stojijo. 27. oktobra so se jih med krajšo neuradno svečanostjo ogledali delegati kulturne skupnosti občine Ribnica ter predstavniki občinske skupščine, političnih, kulturnih in drugih organizacij. Ob tej prilo-

nosti je prisotne o delu in pomenu kulturnikov, ki že imajo spomenik v parku, spregovoril predstavnik TKS prof. Janez Debeljak, o dosedanjih prizadevanjih za ureditev parka pa Andrej Klemenc, predsednik Turističnega društva Ribnica, ki je bilo pubudnik in doslej tudi glavni investitor gradnje.

Park kulturnikov bodo z ozirom na denarne zmožnosti urejali vse do leta 1982, ko bo Ribnica praznovala

900-letnico obstoja. Takrat bodo park svečano odprli.

Nacrte za postavitev parka kulturnikov je izdelal arhitekt Vlasto Kopač, nekdanji direktor Zavoda za spomeniško varstvo za ljubljansko območje. Posebno pomoč pri urenitvi zamisli o postavitvi parka in njegovi ureditvi pa sta nudila takratnim turističnim delavcem literarna zgodovinarja dr. Anton Slodnjak in Alfonz Gspan.

Prvi tri kipe za park so izdelali znani slovenski kiparji, in sicer Gallusa domači akademski kipar Stane Jarm, dr. Prijatelja Boris Kalin in Škrabca Marjan Keršič. Tudi k nadaljnjemu urejanju parka bodo povabili znane umetnike in strokovnjake.

V parku bo predvidoma stalo še nekaj kipov. Nekateri zaslužni možje bodo dobili embleme (znake-simbole), kot začetnik slovenskega poveljevalnega jezika v gasilstvu Ignacij Merhar ali ustanovitelj slovenskega lovskega društva dr. Ivan Lovrenčič itd. Spet drugi bodo dobili svoje spominske plošče.

Med domačini, ki bodo še dobili obeležja, je 15 pesnikov in pisateljev, 12 strokovnih pisateljev, 5 znanstvenikov, 5 umetnikov, 3 upodablajoči umetniki, 8 organizatorjev in 4 ljubitelji in mecenji. Med njimi je edina ženska, ki je hkrati tudi edini narodni heroj ribniške občine, Majda Silc, ki je bila tudi partizanska pesnica („Vstani, mladina, in stoj kakor hrast“). Med nosilci omike, ki so bili le gostje v Ribnici (skupaj jih je 7), naj omenimo le Petra Bonoma, Primoža Trubarja, Valentina Vodnika in Janka Trošta. J. PRIMC



GASILSKI POSVET - Najodgovornejši vodje gasilstva v občini in posameznih društvih so se pred kratkim v Ribnici dogovarjali o nadaljnjem delu. (Foto: Drago Mohar)

Osem še ni registriranih

Več žena in mladih v gasilstvo

V Ribnici so se 21. oktobra sestali predsedniki in tajniki gasilskih društev iz občine. Posvet je bil zelo koristen, saj so udeleženci iz uvodnih besed predsednika, tajnika in poveljnika občinske gasilske zveze ter razprave dobili napotke za bodoče delo.

Med pregledom dosedanjega dela so ugotovili, da bo potrebno delovanje nekaaterih gasilskih društev poživiti. Takih gasilskih društev je v občini osem. V teh društvih tudi še niso registrirali svojega delovanja. Če tega ne bodo opravili v kratkem, jim grozi ukinitiv. V nekaterih gasilskih društvih pa še niso izbrali denarja, ki jim ga je dodelila Občinska gasilska zveza. Vendar je večji del gasilskih društev prizadevnih in se bodo lahko do konca leta oziroma na letnih občnih zborih, ki bodo v zimskem času, lahko pohvalila z lepimi uspehi, ki so jih dosegla letos.

Posebno pozornost so posvetili tudi vključevanju žena in mladih v gasilske vrste. O tem se bodo temeljiteje pogovorili na bližnjih občnih zborih GD. Na posvetu so načrtovali tudi več akcij za teden požarne varnosti, ki je bil od 23. do 29. oktobra.

Ob zaključku naj povemo še, da se je pred kratkim uspešno zaključil tečaj za gasilske podčastnike. Tako so gasilska društva dobila nove gasilske kadre,

ki so vsakemu društvu zelo potrebni. -em

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

GREMO V KINO - V kinu doma JLA v Ribnici bodo ta teden naslednji filmi: danes, 9. novembra, „Harmagedon“, 11. in 12. novembra „Zakaj te ata pušča samo“ (matineja „Zlato in viski“ oz. „Zakaj ležiš, reci nekaj“), 15. in 16. november „Vonj ženske“.

TD NE ZMORE - Nekateri predlagajo, naj bi Turistično društvo Ribnica oskrbovalo vse zelenice v Ribnici. Vendar TD za to nima niti človeka niti denarja. Pač pa je TD prevzelo oskrbo gradu in okolice. Zdj bodo tu zasajevali rože, ki so jih naročili kar za 10.000 din.

PRIZNANJE SUHOROBARJEM - Na sejmju domače in umetne obrti v Slovenjgradcu so bili Ribničanje nosilci razstave domače suhorobarske in lončarske dejavnosti. Turistično društvo in posamezni ribniški razstavljalci so za razstavljene predmete in uspešno organizacijo prejeli pismena priznanja.

RAZSTAVE GASICLEV - V tednu požarne varnosti so se ponekod spet izkazali gasilci z različnimi akcijami in razstavami. Tudi v Sodražici so pripravili razstavo o

svoji dejavnosti kar v eni izmed izlozb.

NEDONOSNE TRGOVINICE - Trgovsko podjetje „Jelka“ Ribnica, ki je toz Mercatorja, ima med drugim težave z nekaterimi poslovalnicami v manjših krajih, ki poslujejo z izgubo. Med take sodijo trgovine v Dragi, Podpreski, Ortneku in Jurjevi. Te trgovince so ljudem potrebne, trgovci pa bi se jih radi znebili. Morda bi jih v okviru novih predpisov predali zasebnikom?



- Kaj pa tako zaliva in veselo proslavlja ta fanatična skupina dolenjskih polharjev? - Veseli dogodek, ker jim je v dveh polharskih nočeh uspelo ujeti vsaj eno miš...

DROBNE IZ KOČEVJA

NOGOMETNI REKORD - Mali nogomet so igrali v telovadnici pri naslovni šoli kar 24 ur brez prestatnega odmora. Nogoletni klub pravi, da ni nikoli bil zavržen. To je organizirala ekipa, ki tekmujejo v občinski ligi nogometa. Zdržali so do zadnjega trenutka, da ne bi bilo nobenih izključitev, za namenito tekmo pa je prišlo v znamenito tekmo knjigo svetovnih rekordov, ki pa je v to knjigo ne, pa vsaj nekaj kroniko, če jo kdo piše. Nekateri od teh nogometišev pa so bili tudi v bolniško kartoteko.

IZKOPALI SO ŠOLO - Pripravljala dela za gradnjo objekta za usmerjeno šolsko izobraževanje so se že pričela. Izredno ugodno vreme omogoča zemeljska dela. Z dograditvijo tega objekta bo zaključen in zaokrožen šolski in telesnokulturni center mesta in občine Kočevje.

BOLJŠA KONTROLA - Sončno vreme so izkoristili tudi dijaki in dijakine kočevske gimnazije za zadnji letošnji športni dan. Šli so na Stojno k planinski koči pri Jelencem studencu in na Mestni vrh (1022 m). Med potjo so imeli razne razvedrilne igre in vaje. Obvezno je moral vsak dobiti na cilju podpis. Tako so preprečili predčasno vračanje, kar se je pri športnih dnevih vseh šol že kar udomačilo, oziroma se prepogosto ponjavljalo.

medved odgovarja - Šišal sem, da igrajo zdaj nogometni šahisti za invalide iz Slovenjke občine. - To je povsem prav, saj tudi mi smo rezultat, kot da so nogometni invalidi.

KOČEVJSKE NOVICE

REŠETO

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 9. novembra – Nevenka Petek, 10. novembra – Andrej Sobota, 11. novembra – Martin Nedelja, 12. novembra – Emil Ponedeljek, 13. novembra – Stanislav Torek, 14. novembra – Borislava Sreda, 15. novembra – Polde Četrtek, 16. novembra – Jerica

LUNINE MENE

14. novembra ob 21.00 uri ščip

KINO

BREŽICE: 10. in 11. 11. ameriški barvni film Kino za gros. 12. in 13. 11. italijanski barvni film Poslednji kriki iz Savane. 14. in 15. 11. domači barvni film Metež. CRNOMELJ: 9. 11. brazilski barvni film Ostalija iz Bahije. 12. 11. ameriški barvni film Vrnitev človeka, imenovanega „Konj“. 14. 11.

angleški barvni film Dvoboj do iztrebjenja. 16. 11. angleški barvni film Kasandrin most.

KRSKO: 11. in 12. 11. ameriški film Dvoboj na Misuriju. 15. 11. ameriški film Zlato in viski. 16. 11. danski film Hopla in posteljo.

MOKRONOG: 11. 11. film Zlomljena pušica.

NOVO MESTO – KINO KRKA: Od 10. do 12. 11. kongonški barvni film Gospodarji smrti. 13. in 14. 11. ameriški barvni film Rdeči oblak nad Riatom. 15. in 16. 11. nemško-jugoslovanski film Udarec.

NOVO MESTO – KINO JLA: Od 10. do 12. 11. italijanski film Dvajseti vek – II. del.

RIBNICA: 11. in 12. ameriški barvni film Kleopatra.

SEVNICA: 11. in 12. 11. ameriški film Maska. 15. in 16. 11. angleški film Romantična Angležinja.

TREBNJE: 4. in 5. 11. kavobjski film Malori kot smrt.

PRODAM

PRODAM nov oljni gorilec za centralno peč. Ivan Pate, Dol. Kamence 39, Novo mesto.

PRODAM spalnico, Lebanova 52, Novo mesto. Ogled v soboto od 8. do 12. ure.

PRODAM avtoradio, stereo kasetofon in pletilni stroj BROTHER. Telefon 22-981.

UGODNO PRODAM globok otroški voziček Ignac Župan, Brezje 1, Šentjernej.

ZELO ugodno prodam ohranjeno klasično dnevno sobo z dvema kavčema in tremi fotelji. Ogled pohištva je možen vsak dan od 17. do 19. ure. Naslov v upravi lista (3884/78).

ZARADI SELITVE prodam pralni stroj, hladilnik, elektr. štedilnik, postelje. Goršič, Breg revolucije 25, Metlika.

PRODAM termoakumulacijsko peč Elind 2 kw. Juršič, Dilančeva 13, Novo mesto.

PRODAM diatonično harmoniko MELODIJA CFB. Marjan Podlogar, Pavlinov hrib B 2, Trebnje.

PRODAM dvoredni pletilni stroj. Telefon 22-768.

PRODAM kotel za žganjekuho. Franc Gole, Vel. Bučna vas 10, Novo mesto.

UGODNO prodam peč na olje GIBO 8000 Kqcal. Gregorčič, Kastelčeva 7, Novo mesto.

PO UGODNI ceni prodam novo 32-basno klavirsko harmoniko. Kraševac, Obrh 15, Šmarješke Toplice.

PRODAM spalnico. Erjavec, Drska 20.

PRODAM dvomanevalne orgle z vgrajenim ritmom GEM F20 in klarinet znamke BUFET. Naslov v upravi lista ali telefon 23-874 (3856/78).

PRODAM nov dvojni kavč. Mlakar, Nad mlino 41/13, Novo mesto.

PRODAM globok otroški voziček. Murn, Lebanova 1, Novo mesto.

PRODAM barvni televizor Panorama-Montreal, letnik 1977, telefon 85-765.

PRODAM kravo s četrtim teletom. Anton Marn, Dol. Dobrava 13, Trebnje.

PRODAM peč na olje EMO 5. Informacije na tel. 22-602.

PRODAM filodendron, 23 listov. Jevšek, Trdinova 5/c, Novo mesto.

KUPIM

KUPIM rabljeno žago Homelite XL – 12. Marija Panjan, Podlog 3, Dragatuš.

KUPIM rabljen 16-colski gumi voz, 45 – 50 mm osovine. Naslov v upravi lista. (3855/78)

KUPIM staro ročno črpalko (pumpo) za vodo, po možnosti št. 5. Justič Gorenčič, Dol. Kot 2, Dvor pri Žužemberku.

POSEST

PODKLETENI vikend v četrti fazi z vinogradom prodam ali zamenjam za avto z doplačilom. Bližina asfalta in elektrike. Jerneja Geršič, Viniška 5, Crnomelj.

PRODAM gradbeno parcelo št. 15/2 v velikosti 151 m², ob cesti poleg gostilne v Gradacu, Bela krajina. Oglasite se na naslov: Anica Smid, Trdinova 5 A, Novo mesto.

PRODAM 35 a zemlje z zidanico v Golobinju pri Mirni peči. Naslov v upravi lista. (3814/78)

NOV vinograd (na terasah in žici) s sadovnjakom (začetna gradnja kleti) poceni prodam. Parcela je ob cesti in ima 30 arov – blizu Krškega (Cretež). Pristop z vsemi vozili. Telefon (068)-71-550 po 18. uri.

NOVO hišo, takoj vseljivo, nedokončano, blizu Mirne peči, zamenjam kjerkoli, najrajši v bližini železniške postaje, za enakovredno. Interesenti naj se zgleda na Dolnjih Ponikvah 15, Trebnje.

PRODAM hišo z garažo, voda, elektrika v hiši, vinograd, sadni vrt in 1 ha gozda. Cena po dogovoru. Oglasite se na naslov: Alojž Černelič, Florjanska 8, Sevnica.

PRODAM enodružinsko stanovanjsko hišo z vrtom na Planinski cesti 20 v Sevnici ob asfaltirani cesti. Ogled mogoče ob sobotah v mesecu novembru od 10. – 15. ure. Franc Sušič, Nehajška 48/IV, Zagreb.

PRODAM zidanico in vinograd v Vinjem vrhu pri Beli cerkvi. Lahko tudi na posojilo. Informacije na telefon (068) 85-163.

PRODAM pritlično stanovanjsko hišo z vrtom v Hinjah 37. Pismene informacije: Čergan, Ljubljana, Fabijančeva 17.

POSESTVO, oddaljeno 3 km od Novega mesta, ali del posestva z vsem inventarjem prodam. Elektrika in telefon v hiši. Pojasnilo na tel. (068) 21-604.

RAZNO

POGREŠATE psičko črne barve z belo liso na vratu? Javite se na naslov Melita Flis, Dol. Boštanj 27 ali po telefonu (068) 81-141 od 6. do 14. ure.

ZATEKEL se je nemški prepelčar temnorjave barve. Sliši na ime Pino. Sporočite na naslov: Ziberna, Koštalova 6, tel. 21-839.

POROČNI PRSTANI! Če želite osrečiti in razveseliti svoje dekle, ženo ali nevesto, ji kupite lep prstan! Dobite ga pri Otmarju Zidariču, zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). – Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

ČESTITKE

Dragemu možu, očetu in staremu očetu RIHARDU GRICAJU iz Ločne 27 želimo za 50. rojstni dan veliko zdravja, sreče in razumevanja v družini. Vse lepo tudi Katarinci Gregorčič za njen drugi rojstni dan. Vsi njegovi. Zbrani družbi pa lep pozdrav.

Iskreno čestitamo dragemu tatu JANKU IVANUŠIČU s Preloke 64 ob praznovanju 80. rojstnega dne in želimo, da bi še dolgo ostal zdrav in zadovoljen med nami. Zahvaljujemo se ti za vse, kar si nam dal. Zena Ana, otroci, vnuki in pravnuki.

Dobrim staršem NEŽI in POLDETU SELANOVIMA iz Dol. Prekope 21, Kostanjevica, čestitamo za 50 let skupnega življenja in jima želimo mnogo zdravja in sreče in da bi ostala še mnogo let med nami. Polde, Jožica, Jože in Mimi z družinami, vnuki pa pošiljajo koš poljubčkov.

MARTINU DERGANČU iz Zaloga pri Novem mestu za 30. rojstni in godovni dan iskreno čestitajo žena, hčerka, sinček, ata, mama, bratje in sestri.

PREKLICI

CVETKA PAKAR, Dol. Toplice 146 a, opozarjam Jožeta Murna iz Občic, Dol. Toplice, naj preneha govoriti žaljive in neresnične besede po javnih lokalih. Če tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Podpisana ANTONIJA PUCELJ iz Novega mesta, Partizanska 1, preključem žalitve, ki sem jih dne 13. 10. 1978 na stopnišču v bloku na Ragovski 10 izrekla Jožici Šumiga, in obžalujem svoje ravnanje.

FRANC GOLOB, Šentjernej 162, opozarjam Marijo Tratnik iz Šentjerneja 103, naj si ne lasti širše poti od 2 metrov na Golobinju ter naj ne obrača in parkira na moji parceli. Če se tega ne bo držala, jo bom sodno preganjal.

IZ BREŽIŠKE PORODNISNICE

V času od 21. do 28. oktobra so v brežiški porodnišnici rodile: Vladimira Semenčič z Jesenic na Dol. – dečka, Đurđa Horvat iz Gradne – dečka, Ema Piric iz Krškega – deklco, Jasna Jakovič iz Samobora – dečka, Katica Skacan iz Slapnice – dečka, Ivanka Omerzel iz Pleterij – Lidijo, Irena Spčič iz Orehovega – Mateja, Terezija Ban iz Krškega – dečka, Biserka Ivanec iz Nedelje – deklco, Marijana Šeketa iz Dola – Krunoslava, Martina Kokman iz Samobora – Hrvoja, Pavica Otmačič iz Male Jazbine – Krunoslava, Boža Degen iz Bizeljskega – Vladko in Danica Dutkovič iz Strmca – dečka.

V času od 28. 10. do 3. novembra so v brežiški porodnišnici rodile: Ivanka Žižek iz Brežic – dečka, Ivanka Šantorč iz Ključa – Jeleno, Anica Falkin z Blance – deklco, Ana Matjašič iz Brezine – Roberta, Terezija Kuhar iz Gor. Pirošča – deklco in dečka, Vesna Prištin iz Rud – deklco, Katarina Mavrič iz Bregane – deklco, Irena Hauer iz Brežic – Danijela, Dragica Radišič iz Šenkovca – Gorana, Božena Čut iz Zaprešča – Sanelo, Erna Terpinč iz Rožnega – Aleša, Dragica Jurač iz Bjele Gorice – Gordano, Marija Štojs iz Sevnice – deklco, Jadranka Krolo iz Kraja Dolnjega – Tomislava in Alma Konec iz Krškega – dečka.

– Čestitamo!

ZA HVALA

V 75. letu starosti nas je po težki in dolgi boleznini nenadoma zapustil naš dober oče, stari oče in stric



FRANC BERKOPEC

iz Velikega Cerovca 32

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter sočustvovali z nami.

Zahvaljujemo se Koteksu Tobusu in IMV za podarjene vence, župniku za lepi govor in opravljeni obred in pevcem za petje. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoci: sinovi Franc, Martin, Tone z družinami, sin Jože, hčerka Anica z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše drage in nad vse dobre mame, sestri, stare mame, tašče in tete



ANE AVBAR

z Jablana pri Mirni peči

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, znancem, še posebno pa vaščanom, ki ste nam kakorkoli pomagali v najtežjih trenutkih in sočustvovali z nami. Iskrena zahvala velja zdravniškemu osebju novomeške bolnišnice, predvsem dr. Moreli ter sestri Mariji Udovč, ki so se požrtvovalno borili za njeno življenje in ji lajšali bolečine. Hvala kolektivu BETI in vsem ostalim za darovano cvetje in vence, župniku pa za opravljeni obred.

Žalujoci: hčerka Pavla z možem, sestri Minka in Pavli, vnuki in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica



JOŽETA ŽNIDARŠIČA

iz Žabje vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in delovnim organizacijam, ki so spremlili pokojnika na njegovi zadnji poti. Prisrčna hvala vsem za darovano cvetje in vence ter za izraze sožalja. Posebno se zahvaljujemo zdravnikom in zdravstvenemu osebju bolnice Novo mesto, ki so mu med boleznijo lajšali bolečine in trpljenje. Iskrena hvala za poslovljene besede in vsem, ki ste nam ob težki izgubi našega dragega očeta na kakršenkoli način pomagali in nam stali ob strani.

Žalujoci: vsi njegovi

Novo mesto, 30. oktobra 1978

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto – USTANOVITELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Slavko Lupšič.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Milan Markelj (namestnik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer, Janez Pezelj, Jože Primc, Drago Rustja, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik; Tehnični urednik Priloge: Dušan Lazar.

Ekonomska propaganda: Janko Saje, Marko Klinc.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 5 din – Letna naročnina 198 dinarjev, polletna naročnina 99 din, plačljiva vnaprej j – Za inozemstvo 400 din ali 25 ameriških dolarjev oz 50 DM (oz. ustreznega drugega valuta v tej vrednosti) – Devizni račun: 52100-620-107-32000-009-8-9.

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 125 din, 1 cm na določeni strani 155 din, 1 cm na srednji ali zadnji strani 200 din, 1 cm na prvi strani 250 din.) Vsak mali oglas do 10 besed 45 din, vsaka nadaljna beseda 4 din. – Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 9 od 15. 10. 1977 – Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-603-30624 – Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Ulica talcev 2, p. p. 33, telefon (068) 23-606 – Naslov uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3, p. p. 33, telefon (068) 2) 23-611. Nenarodenih rokopisov in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek, filmi in prelom ČZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

malio glasi

SLUŽBO DOBI

SLUŽBO dobi nekvalificirano dekle z veseljem za delo v gostinstvu, za pomoč v kuhinji in pospravljanje gostinskih prostorov. Osební dohodek okoli 4.500,00 din za 8 ur. Hrana in stanovanje v Hiši. Javite se osebno. Gostilna Vigred, Reteče 59, Škofja Loka.

SLUŽBO dobi mlajša kuharica (lahko pricuena). Plača dobra. Hrana in stanovanje, delovni čas 8 ur, nedelje proste. Prijavite se osebno ali na telefon 343-023. Bife Nada NUČIČ, Pohorski bataljon 139, Ljubljana.

GOSTILNA pri Žiku, Pohlina 2, Ljubljana, išče pridno dekle za delo v kuhinji in strežbi, lahko tudi polkvalificirana kuharica ali polkvalificirana natakarica. Hrana in stanovanje v hiši. Zasluzek po dogovoru. Nastop službe takoj. Informacije osebno ali po telefonu (061) 314-915.

TAKOJ sprejem pošteno, zdravo, mlajšo upokojeno za pomoč v gospodinjstvu. Nudim lepo ogrevano sobo s kopalnico, dobro plačo, socialno zavarovanje in toplo družinsko okolje. Pišite ali se oglasite osebno. Pavla Arko, Lavrica 143 a, Škofljica, Ljubljana.

ZA VARSTVO dojenčka za vedno nudimo stanovanje in vsa življenjsko oskrbo s honorarjem starejši ženski ali upokojenki (na Štajerskem). Naslov v upravi lista (3907/78).

TAKOJ zaposlim dekle kot pomoč v kuhinji in bifeju. Hrana in stanovanje v hiši. „Vehovec“, Polje 346, Ljubljana.

STANOVANJA

TRICLANSKA družina išče eno-ali dvosobno stanovanje, po možnosti s posebnim vvhodom, v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista. (3876/78)

ISČEM sobo in kuhinjo ali večjo sobo, lahko tudi opremljeno. Naslov v upravi lista. (3851/78)

MOŽ in žena iščeta sobo s souporabo kopalnice v Novem mestu. Zvonimir Stefanovič, Hotel Kandija, Novo mesto.

ODDAMO garsonjero v novo zgrajeni hiši. Naslov v upravi lista (3903/78).

Motorna vozila

PRODAM zelo dobro ohranjen fiat 1100. Ogled ob nedeljah. Anton Hrovat, K Roku 3, Novo mesto.

PRODAM traktor Ajher (16 KS), kosa in hidravlika. Levak, Anovec, p. Zdole, Krško.

PRODAM škodo 100, neregistrirano, letnik 1970. Martin Luzar Dol. Prekopa 48, Kostanjevica na Krki.

UGODNO prodam zastavo 1300, lahko tudi po delih. Mlakar, Nad mlino 41/13, Novo mesto.

UGODNO prodam dobro ohranjen fiat 750. Retelj, Dol. Kamence 59.

PO UGODNI ceni prodam skoraj nov moped Tomos sprint 50. Simon Fabijan, Dol. Toplice 80. Telefon 85-756.

PRODAM R 8 renault, letnik 1970, registriran do 12. 7. 1979. Ivan Novak, Kettejev drevored 49, Novo mesto.

PRODAM fiat 124 skupaj ali po delih. Milan Kristof, Draga 32, Šentupert.

PRODAM novo zastavo 750. Informacije na telefon 22-380.

20 DOLENJSKI LIST

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubljene mame, stare mame, prababice, sestre in tete

JOŽEFE BAŠELJ

roj. Lessini

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sodelavcem tovarne Labod in tovarne Bor Dolenjske Toplice za darovano cvetje in vence. Iskreno se zahvaljujemo osebju intenzivnega oddelka in oddelku za visceralno kirurgijo, zlasti dr. Novakovi za nego in tolažilne besede. Posebno zahvalo smo dolžni družinam Udovč, Pepel, Košele in Medved za pomoč v najtežjih trenutkih. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so jo spremenili na njeni zadnji poti in župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: hčerka Marija Lukman z možem, vnuk Branko z družino in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je po težki bolezni za vedno zapustil naš dobi oče in stari oče



JANEZ ZIDARIČ

iz Gor. Stare vasi pri Šentjerneju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste mu darovali toliko lepega cvetja in vencev ter nam izrekli sožalje. Hvala tudi kolektivom SGP Pionir-TOZD SPO, IMV in Iskri iz Šentjerneja. Prav lepo se zahvaljujemo Splošni bolnici Novo mesto za lajšanje bolečin med boleznijo, PGD Gor. Stara vas - Loka, Šentjernej, Vrhopolje, Cerovi Log, Orhoviča in Mokro polje za številno udeležbo in organizacijo pogreba, govorniku za poslovilne besede, pevcem, g. župniku pa za opravljeni obred. Hvala vsem, ki ste dragega očeta spremenili do njegovega zadnjega počivališča.

Žalujoči: hčerki Anica in Nežka z družinama, sinovi Jože, Ivan in Lojze z družinami ter ostalo sorodstvo

Novo mesto, 21. oktobra 1978

ZAHVALA

V 77. letu starosti smo izgubili našega dragega moža, očeta, strica



FRANCETA NOVINA

upokojenca s Suhorja 1

Iskreno se zahvaljujemo za številno spremstvo in organiziranje pogreba KOZZB NOV Dol. Toplice, Društvu upokojencev Straža, mladincem iz Podhoste. Za zadnje slovo se zahvaljujemo godbi Novoles Straža in pevskemu zboru Dol. Toplice. Iskrena hvala tov. Mileni Bobaš iz GG TOZD Podturn za poslovilne besede pred hišo žalosti in tov. Alojzu Bradaču od ZB za poslovilni govor ob odprtem grobu. Lepa hvaka za vence ZB Dol. Toplice, GG Tozd Podturn, Dolenjki Novo mesto - Market Straža, Mercatorju - TOZD Trgopromet Kočevje ter za vence in cvetje sorodnikom in znancem. Hvala vsem, ki ste nam izrazili sožalje in spremenili našega dragega očeta k zadnjemu počitku.

Žalujoči: žena Angelca, sin Franci z družino, hčerke Helga, Angelca in Anita z družinami in drugi sorodniki

ZAHVALA

Ob mnogo prerani in nenadomestljivi izgubi ljubljenega moža, očka, sina, brata, strica in svaka



ADOLFA ZUPANCA

iz Dolenjskih Toplic 13

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in vaščanom, ki so nam izrekli sožalje, podarili cvetje in vence ter ga v velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni zdravniškemu osebju internega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, vsem tizničnim enotam Splošne bolnice Novo mesto za denarno pomoč, KZ „KRKA-OSKRBA“, Blagovnici Žabja vas in ZZB NOV Dolenjske Toplice za podarjena venca. Hvala tudi župniku za lepo opravljeni pogrebni obred.

V globoki žalosti: žena Olga, hčerki Lidija in Gretka, sin Adolf, mama, oče, brata Milan in Jože z družinama ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega



FRANCA PEČELINA

borca Gubčeve brigade iz Mokronoga,

od katerega smo se poslovili 1. 11. 1978, se najiskrenejše zahvaljujemo soborcem, sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste ga zasuli s cvetjem in mu izkazali spoštovanje na zadnji poti. Prav tako se zahvaljujemo obema govornikoma, tov. Deuu in tov. Jeriču za poslovilne besede, mokronoškim pevcem in trebanjski godbi. V imenu vseh njegovih se še posebno zahvaljujemo Organizaciji zveze združenj borcev Mokronog in njenemu predsedniku tov. Kresetu, sosedu Jevnikarju in sosedom Koračinovi in Janežičevi za nesebično pomoč. Za lajšanje bolečin v pokojnikovih zadnjih urah življenja iskrena hvala zdravstvenemu osebju kirurškega oddelka bolnice v Novem mestu in dr. Lavu Moreli. Za izrečeno sožalje in pomoč družini v najtežjih trenutkih se zahvaljujemo kolektivom VP 3269 Ljubljana, Iskre iz Mokronoga, trg. podjetja Dolenjka iz Novega mesta, tovarne feritov iz Ljubljane, Labodu iz Trebnjega in PM Brežice.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob tragični izgubi našega dragega sina, brata in strica

FRANETA ŽAGARJA

roj. 6. sept. 1947

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, podjetju „Itas“, podjetju „Lik“, župniku, godbi „Itas“, vsem znancem in sorodnikom za pomoč v najtežjih trenutkih. Hvala lepa tudi govornikom za poslovilne besede in vsem, ki so našega dragega sina spremenili na zadnji poti in darovali vence in cvetje.

Žalujoči: oče, mama, brat Jože z družino, sestra Vilma z družino in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Nepričakovano nas je zapustil naš ljubi mož, ata in stari ata



FRANC SINUR

iz Čužnje vasi

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali, izrazili sožalje in darovali cvetje. Posebna zahvala Škerjančevim, Piškurjevim in Sinurjevim, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, ter župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: žena Karolina, otroci Ludvik, Pavlina, Franci, Dragica z družinami in Drago z Anico

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče in stari oče



VINKO AVSEC

iz Laz 17

Zahvaljujemo se vsem znancem, sosedom, prijateljem in vaščanom, ki ste našega dragega pokojnika spremenili na zadnji poti in mu darovali toliko cvetja in vencev. Posebno se zahvaljujemo LD družini Dol. Toplice in ZB Uršna sela za poslovilni govor, in vsem, ki ste pokojnika spremenili v tako velikem številu. Hvala župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Alojzija, otroci sin Stane, hči Draga z družinama in vnuki Zdenka, Dušan, Tone in Vlasta

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega strica



FRANCA HRENA

posestnika iz Žerjavina 1

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga spremenili na njegovi zadnji poti. Prisrčna hvala vsem za darovano cvetje in vence ter za izraze sožalja. Posebno se zahvaljujemo zdravniku, podpolkovniku dr. Radu Čojbašiču, ki je stalno bedel nad njegovim zdravjem in mu v zadnjih urah življenja lajšal bolečine in trpljenje. Iskrena hvala družinam Ambrožič in Pipan ter vsem ostalim, ki ste nam ob tej težki izgubi našega dragega strica na kakršenkoli način pomagali in nam stali ob strani.

Žalujoči: nečakinji Rozi Medle in Mici Sintič, nečaka Hren Janez in Tone z družinami Žerjavina, 31. oktobra 1978

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 26. do 31. oktobra so v novomeški porodnišnici rodile: Dragica Medved z Obrha - Primoža, Marica Gazvoda iz Irče vasi - Janeza, Olga Tratar iz Kaplje vasi - Katjo, Olga Bartolj iz Irče vasi - Janjo, Tatjana Draksler iz Ivanje vasi - Vilka, Darinka Gačnik iz Kamnja - Karmen, Majda Matko iz Zloganja - Damjana, Manda Frkat iz Loške vasi - Svetlano, Dušanka Lešnik iz Šentjerneja - Margareto, Jožica Fink iz Podturna - Katarino, Marija Zaletelj iz Blata - Janeza, Alojzija Glavan iz Skrilja - Tomaža, Marija Kambič iz Crnomlja - Andreja, Štefka Rozman iz Mirne peči - Simono, Nada Zore iz Bogniče vasi - Poldeta, Marija Ferkolj iz Gornje-gradišča - deklco, Jožefa Švalj iz Globočic - deklco, Zdenka Podlogar iz Gabrijel - deklco, Antonija Perpar iz Ljubljane - deklco, Otilija Palčič iz Kočarije - dečka, Marija Povše iz Dobove - dečka in Marija Roje iz Trebnjega - deklco. - Čestitamo!

**»Dolenjski list«
v vsako družino**

VOZNIKI!

POSKRBITI ZA SVOJO VARNOST IN ZA VARNOST VAŠEGA VOZILA!

Če se vam pokvari avto in z njim obstanete na cesti, so

VARNOSTNE UTRIPALKE

najzanesljivejše opozorilo za ostale udeležence v prometu.

Varnostne utripalke vam bo strokovno vgradil

Lojze Pavlič
AVTOELEKTRIKA
VEL. BUČNA VAS 39
Novo mesto.

Delavnica je odprta vsak dan od 15. ure in v soboto od 8. ure dalje.

Vozniki!

ZAŠČITITE SVOJE VOZILO PRED KOROZIJO, ZUNANJI IN NOTRANJI PREMAZ Z

„VALVOLINE TECTYLOM“

VAM OPRAVI

PETER PERDEC

AVTOMEHANIKA
POD TRŠKO GORO 90,
TELEFON 068-22-372

4 - letna GARANCIJA

TECTYL CENTER

Telovadba je „v genih“

Pred skoraj dvajsetimi leti so bili med množico nastopajočih na zletu TVD Partizan v Beogradu tudi trije člani Hočevarjeve družine iz Metlike: takrat 62-letni oče, sin in hčerka Danica. Dve leti pred tem pa je v nastopu telovadcev ob proslavi 50-letnice metliškega telovadnega društva sodelovala tudi Hočevarjeva mama, ki je prav tako že krepko zakoračila proti 60. rojstnemu dnevu.

Kako so se iztekle zadnje volitve za novi odbor metliškega Partizana – bile so 10. novembra – ni za ta zapis prav pomembno, gotovo pa je, da je bila do tega zadnje mandatno obdobje predsednica metliškega Partizana, ki šteje okoli sto aktivnih članov, Dana Orlič, eden od otrok Hočevarjeve družine, ki ima telovadbo tako rekoč „v genih“. Vendar orličeva ni zgolj predsednica, marveč tudi zelo aktivna članica Partizana. Dvakrat na teden vodi telovadno vrsto pionirk, en večer v tednu pa skrbi za rekreacijo žensk.

Skratka: kar se je Danica naučila, to Dana zna, znanje pa prenaša na najmlajše. „S telovadbo res živim od malega, oče je bil dober in vnet telovadec, mama prav tako in v tem duhu sta vzgajala tudi nas otroke. Kar pa vzljubi v mladih letih, s tem imaš vse življenje,“ pravi Orličeva. „Sicer pa lahko rečem, da je v moji mladosti telovadila tako rekoč vsa Metlika. Takrat pri nas ni bilo kaj prida drugih prireditev in tako je bila takrat telovadba ne samo rekreacija ali želja po tekmovanju, marveč nepogrešljiv del družabnega življenja.“ Takrat je

Metlika imela nekaj dobrih telovadcev, tudi nekaj časa po vojni je to še držalo, potem pa je zanimanje počasi zbledelo, skoraj zaspalo. Zadnje čase je še posebej med mladimi spet cutiti več veselja do telesne kulture. „Jaz brez tega ne bi mogla; po poroki in ko sta bila sinova majhna, sem za nekaj časa vse pustila vne-mar, pa me je telovadba kasneje spet pritegnila. Tudi ko ne bom več vadila mladih, bom še hodila v telovadnico. Moram se razgibati, tega ti pa delo v hiši in na vrtu ne da v taki meri kot telovanica. Cel dan lahko delam na vrtu in sem še tako utrujena, pa me utrujenost mine, ko pridem v telovadnico,“ je povedala.

„V starem domu se res ni dalo več delati. Poleg tega nam je neustrezen dom požrl tudi večino denarja. V novi dvorani ima naše društvo kakih dvajset ur na teden. Najbolj pa nas tare pomanjkanje vaditeljev. Nekaj mladih kar precej obeta, vendar bi morali imeti bolj strokovno vodstvo. Skušali bomo dobiti trenerja iz Novega mesta, kajti zavedamo se, da bomo le z dobrim delom pritegnili v svoje vrste še več mladih.“

Najmlajši metliški telovadci so se predstavili tudi v nastopu za dan mladosti, za konec prejšnjega šolskega leta pa so, skromni kot so, pripravili nastop za starše, češ da še niso pripravljene za nastop pred javnostjo. Vsekakor taki in podobni nastopi koristijo, saj se zanimanje za telesno kulturo po vsakem nastopu še poveča. Prav to pa je namen in cilj prizadevanj Dane Orlič.

A. BARTELJ



VSAK VE SVOJE – Ekipa zmagovalcev sobotnega kviza mladih v Trebnjem je imela v svojem sestavku med drugim tudi študente mladinske organizacije s Ponikev. Njihovi predhodniki so bili znani zmagovalci republiških tekmovanj. Na sliki: med enim od uspešnih posvetov. (Foto: Železnik)

Brez zadreg za odgovor

Uspel kviz mladih in vojakov v Trebnjem

V soboto je bil trebanjski dom kulture poln mladih ob kvizu pod obetavnim naslovom: „Samoupravljanje naša sedanjost in bodočnost“ in – „Tito, revolucija, mir“. Sredi meseca se obeta Mokronožanom regijski finale.

Tokrat so v Trebnjem izbirali občinskega prvaka. Zmaga je pripadla z vso prepričljivostjo ekipi predsedstva občinske konference ZSMS Trebnje in vojakov vojne pošte 4799, ki so jo sestavljali Franc Gotlib, Majda Bartolj, Janez Bulc in vojaki Dragotin Spaič, Murat Kožljak in Drago Vidic. Nad ekipo iz Jesenic pri Šentrupertu in vojakov vojne pošte 26090 so zmagali s 30:23.

Med zahtevanimi vprašanji so bili tudi zaključki z nedavnega mladinskega kongresa v Novi Gorici. Vsem skupaj je treba priznati nemalo prizadevnosti, saj po občinah še minuli teden niso prejeli na kongresu osvojenih gradiv, a so o tem imeli že kar

tekmovalna Vprašanja. Mladi navkljub vsej dobri volji v dvorani prav gotovo ne bi tako mirno vzdržali, če v tekmovanje ne bi tako posrečeno vpletli nastopov številnih skupin: mokronožkega VIS Amidi, trebanjskega dekliskega okteta, mokronožke folklorne skupine in nekaterih posameznikov. Uspešno prireditev dokazuje, da s primernim pristopom lahko mladino pritegnemo tudi k resnejšim temam. Mokronožanom se torej 18. novembra obeta zanimiv finale.

A. Z.

NE GENIJ, ZMOTLJIV ČLOVEK

„Rdeča knjižica“ z mislimi Mao Ce-Tunga je bila na Kitajskem simbol kulturne revolucije. V zdajšnjih razmerah pa je kitajski politični vrh spoznal, da ni zdravo še naprej gojiti kult osebnosti in umevati pokojnega legendarnega voditelja kot nezmotljivega genija. Zato so znamenito „rdečo knjižico“ zamenjali z novo, ki v treh razdelkih prinaša pomembne Maove govore, članke in nekaj pesmi. Tako Mao ni predstavljen kot genij, čigar misli gre jemati kot edino resnico, pač pa iz knjižice odseva Mao kot eden od največjih revolucionarjev, ki kljub zaslugam ostaja zmotljiv človek.

J. T.

VELIKA PRAŠNICA

Okoli 4 kg težko gobo prašnico je na travniku pri Mozlju našel Zlatko Bogovič, miličnik iz Kočevja. Ni znano, da bi na tem območju kdo našel že večjo prašnico. Prašnica je užitna goba, vendar je bila ta prestra in se je z njo le fotografiral, nato pa jo je zavrzel.

Veliko asfalta in premalo rož

Krajevna skupnost zelo skrbi, da bi bilo v Ribnici čim manj blata, zato asfaltira kar največ površin, celo tiste, ki bi morale ostati zelene, saj bi dajale naselju lepši videz. Tako na primer so si turistični delavci zamislili, da bi na ploščatdi pred vhodom v grad spet postavili vodnjak in to območje zasačili z rožami, krajevna skupnost pa je ta prostor asfaltirala.

Nekaj zelene površine je ostalo med pločnikom in restavracijo, žal pa na njej raste le trava. Lepo urejajo svoje zelenice pošta, osnovna šola in nekateri zasebniki. Prav bi bilo, če bi jih posnemali še drugi, tudi hišni sveti in seveda hotel. Niti ni treba veliko denarja, pač pa predvsem nekaj smisla za lepo in nekoliko dobre volje.

J. PRIMC

V STARI TRG SKOZI BISTRICO

Od dobljkega ovinka proti Vrhgori je cesta za Stari trg že dalj časa zaprta, ker širijo in pripravljajo za asfaltiranje ta 1.200 metrov dolgi odsek. Vendar so do sedaj domačini kljub temu vozili po njej, prejšnji teden pa so jo graditelji povsem zaprli. Tako morajo sedaj ljudje v Stari trg po obvoznici skozi Bistrico, kar seveda pot precej podaljša. Ta odsek bo v kratkem pripravljen za asfaltiranje, koliko časa pa bo to trajalo, je odvisno od izvajalca.

Berite »Dolenjski list«

ZBOR JE TREBA PRAV PRIPRAVITI

Ustavljati stroje zaradi zborov delovnih ljudi se je zdelo Hitrošvicem nekaj groznega, četudi so bili zbori potrebni, ako se je hotelo zadostiti odločanju delavcev.

„Veliki zastoji so to,“ je rekel direktor vseh direktorjev.

„Z izvozom že tako kasni. Izgubili bomo resnega partnerja,“ je izbalansiral tehnični direktor in pri tem pogledal na uro brez kazalcev.

„Nič. Zbor se da izpeljati tudi, ako stroji brenče,“ je izsekretaril sekretar, ki je slovel po tem, da je zmogel tudi v najtežjih trenutkih najti pravi izhod.

Ob enih so prikorakali v šivalnico: direktor vseh direktorjev, tehnični direktor in tovariš sekretar, da bi razložili delovnim ljudem samoupravni sporazum o delitvi dohodka in osebnega do-

hodka. Najprej so spregovorila usta direktorja vseh direktorjev. Oblikovala so oje, eje, uje, aje, ije, kajje, paje in Šivalnikov je bilo vseč to, kako so plesale ustnice, kako je priletela včasih drobna kapljica na bmeči stroj in kako so roke pomagale obrazu dopovedati to, kar so slišali samo tisti, ki so sedeli najbliže.

Ustnice tehničnega direktorja so delale manjše odprtine, včasih so obmirovale v premišljanju, pa so spet zaživele, nekaj časa so hitele in Strojnikova je sklepala, da govori tehnični direktor v trenutku nekaj pomembnega, odločilnega, mogoče razburilivega, morda kaj takega, kar bo zadelo tudi njo, njene sodelavke, vse.

Nekaj pred drugo so stopile v akcijo sekretarjeve ustnice, ki pa jim ni bilo dano ostati dolgo v gibanju, kajti

ljudje so postajali nestrpni, zunaj je sijalo sonce in jesenski listi rjavo-rumeno-rdeče barve so plesali po dvorišču...

„Ste videli? Zbor delovnih ljudi je uspel tudi brez ustavitve proizvodnega procesa,“ je rekel sekretar na hodniku, ki je bil miren, tih kot pokopališče v vsakdanjiku.

Tihoto pa je razparalo kričanje, ki je prihajalo iz sejne sobe, kjer so zborovali delavci iz delovne skupnosti skupnih služb.

„Tu pa je vroče, tu,“ je rekel direktor vseh direktorjev.

„Seveda je,“ so spregovorila usta tehničnega direktorja, „tule se slišijo med seboj.“

„Zbore delovnih ljudi je treba pametno pripraviti, pa ni hude krvi,“ je pribil sekretar in zavil v svojo pisarno. TONI GASPERIČ



On in trofeja (Foto: M. Klinc)

Uplenil ribjega kralja

Franciju Tičarju iz Novega mesta se je uresničil ribiški sen – Boj pod straškim jezom je trajal 20 minut

Minuli teden je novomeški ribič Franci Tičar ulovil natanko 16 kilogram težkega in 121 centimetrov dolgega sulca. To je bil drugi od desetih sulcov, ki jih bo v tej sezoni dovoljeno uloviti v Krki. Prvega sulca je letos spravil (uradno) na suho avstrijski gost. Ribja samica je tehtala 12,5 kg, dolga pa je bila 114 centimetrov.

Franci Tičar je povedal, da sta z ribiškim tovarišem Viljem Pintarjem prav tako kot preostalih 1000 novomeških ribičev vedela, da je pod jezom v Straži več kot en kralj voda. „Deveti“ čut pa je nekako dal vedeti, da je vreme pravo, oblak vsak na svojem mestu, luna prav tako, relativna vlaga ni zatajila in tudi vse ostale znanstvene ribiške zgodbe niso odrekle.

„Kar nekam nerodno je,“ pripoveduje Franci Tičar, „da je sulc – samica je bila – prijel na prvi met in tik ob bregu. Kljub temu je trajala borba več kot 20 minut. Če ne bi bilo Vilija, bi bil gotovo ob sulca. Sicer pa mi je Vili samo vrnil dolg. Lani sem mu njegovega sulca jaz pomagal spraviti na suho. In veliko bolj moker sem bil.“

Ob mokroti zunaj in znotraj ob taki ribiški trofeji že vnaprej one-

miš, naj pa ostane zapisano, da je Franci Tičar ulovil sulca na mrtvega klena, vrvice je bila neznanega porekla in morda pa prav zato 0,60 milimetra debela, palica je bila za 140 din. „kolešček“ pa ne veliko dražji. No, trije trojčki niso popustili, da o vremenu in znanju sploh ne govorimo.

M. B.



ORJAŠKA BEGONIJA IN VELIK ADAM – Mariji Resnik iz Straže se je posrečilo vzgojiti nekaj izrednih primerkov rastlin, ki sicer v našem podnebju težko uspevajo. Tako ima adama, rastlino, ki jo gojijo le ob Sredozemlju, s skoro meter dolgimi in tri četrt metra širokimi listi. Druga posebnost pa so njene orjaške begonije posebne vrste, ki v stanovanju zavzemajo poldrugi kvadratni meter prostora, v višino pa segajo tudi preko enega metra. (Foto: R. Bačer)



KAMERA ODKRIVA – Pri nas nismo tako daleč, da bi imeli psi, mačke in drugi domači srkljančki svoje lokale, kjer bi jim postregli s priljubljenimi jedmi in pijačami. Če gospodarja zažaja in stopi na dva decil, mora kuža rad ali nerad počakati pred vrati, pa če ga mamljive vonjave iz dobre kuhinje še tako vlečejo noter.